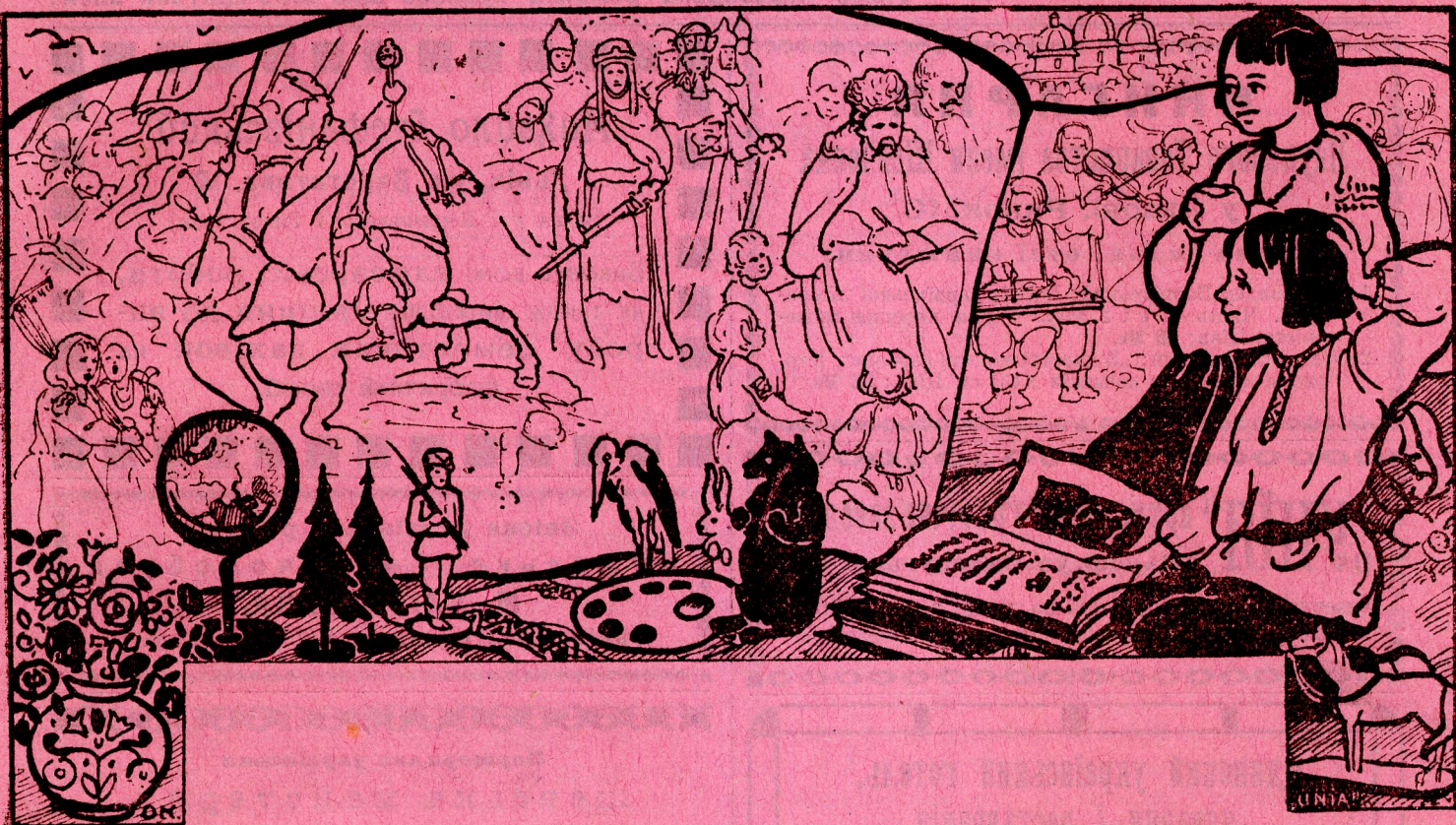

СВІТ ДИТИНИ

ІЛЮСТРОВАНІЙ ЧАСОПИС ДЛЯ ДІТЕЙ

виходить два рази в місяці, кожного 1-ого і 15-ого.

Ціна числа 5 марок.

ОБЕЗПЕЧЕННЯ ДІТЕЙ.

Перше одинокі українське Товариство взаїмних
обезпечень на життя і ренти „КАРПАТІЯ“

приймає обезпечення дітей після тарифи V, яка надає ся дуже добре як обезпечення на віно. Обезпечення на певний речиниць є умовою, якою Товариство обов'язує ся виплатити обезпечений капітал в певнім речинці, однаково, чи обезпечений жити ме до того речинця, чи вмере перед ним. Премії має ся платити до смерти обезпеченого, найдовше до часу платности обезпеченого капіталу. Як обезпечений умре скорше, то премій не треба дальше платити, але капітал все таки виплачує ся в певнім речинці. Умре обезпечена дитина (обдарована особа) перед смертю обезпеченого, то обезпечення можна перенести, затримуючи первісний речиниць платности, на иншу дитину (яку небудь иншу особу), або Товариство виплатить цілу резерву премій. Як дитина (обдарована особа) умре по смерти обезпеченого, то і в такім разі можна перенести обезпечення на иншу дитину (обдаровану особу), або Товариство дисконтує вартість обезпеченої суми на $3\frac{3}{4}$ процент по залученню свідоцтва смерти дитини (обдарованої особи) і виплачує оказателеви. Національним обов'язком кожного свідомого Українця є обезпечити ся лише в „Карпатії“, сім першим і одинокім українським товаристві взаїмних обезпечень на житє і ренти. Хто бажав би обезпечити дитину, просимо написати карточку, або особисто явити ся в „КАРПАТІЮ“, Львів, ул. Руська ч. 18.

Купці і Промисловці! **РЕКЛЯМА** — се головна підойма торгівлі!
Уміло переведена реклама принесе вам 1000-кратний зиск!

КНИГАРНЯ

Наукового Товариства імени Шевченка
у Львові, Ринок, 10

має на складі отсі книжечки:

1. Олександр Барвінський: Історія української літератури. Часть 1. 1 і 2 доби. Устна народна словесність. Ціна: 60 Мк.
2. Юліян Опільський: „В царстві золотої свободи“. Історична повість із початків XVII ст. Ціна: 30 Мк.

„УНІЯ“ артистично-Графічне заведенє
у Львові, ул. Сикстуська, ч. 10

виконує всякого рода кліші до друку, в міді і цинку,
а особливо кліші черткові, сіткові та многобарвні.

Одинокий український готель,
каварня і реставрація

„НАРОДНА ГОСТИННИЦЯ“
у Львові, ул. Костюшка, ч. 1.

Стація трамваєва Ł. D. Гол. Почта.

Товариство приймає гроші на книжечки вкладкові до опроцентованя.

Членський уділ виносить К. 20.

ОБРАЗИ

першорядних артистів,

Образи Святих, Гаялкі, Гість із Запорожа в рамах
і без рам, рами до образів і шибі до вікон,
продає найдешевше

Михайло Самосій, Львів, ул. Руська, 18.

Михайло Стефанівський

Львів, ул. Варстатова, 10

(межи ул. Кордецького і Рицарською).

Виконує всякі слюсарські роботи,
як також виробляє машини до ви-
робу цементових дахівок на
фабричний спосіб.

Звісна українська робітня
мужеської і жіночої обуви
М. ХЛІБКЕВИЧА,

Львів, ул. Руська, ч. 20 (дім „Дністра“).

**Першорядна українська
шевська майстерня.**

Володимира

Бохонка

Львів, Костюшка, 1.

Дім Народної Гостинниці,

виконує всі шевські роботи дешево, скоро і солідно.

ДРУКАРНЯ І ФАБРИКА ПЕЧАТОК

І. ФРІДМАНА

у Львові, ул. Сикстуська, ч. 4.

виконує всякі друки і печатки гарно,
скоро і дешево.

Краєвий Союз Кредитовий

у Львові, Ринок, 10.

Оден членський уділ виносить 50 К. Кождий член може мати необмежену скількість уділів. При виплаті першого уділу належить зложити вписове 2 К на резервовий фонд.

Молодіж повинна навикати до ещадности і по приміру західних країв складати в Краєвім Союзі Кредитовім і найдрібнійшу квоту від 1 К почавши, на свої вкладк. книжечки, котрі на імя кожного вкладника виставляють ся. Вкладки складають і нечлени.

уділяє своїм союзним стоваришенням і иншим членам дешевого кредиту. Вкладки до обороту приймає в довільній висоті, опроцентовуючи їх на 2½% і вище.

СВІТ ДИТИНИ

ІЛЮСТРОВАНІЙ ЧАСОПИС ДЛЯ ДІТЕЙ

виходить два рази в місяці, кожного 1-го і 15-го.

Остання лекція.

(На позичену тему.)

Раді, радесенькі бігли діти, хлопці й дівчатка, вулицями зеленого буковинського села. Бігли вони до школи, що з пригорба посеред села наче всміхала ся до них біла-білесенька як сніг із посеред ясної зелені дерев і наче запрошувала їх до себе.

Раді, радесенькі бігли діти в школу, бож цілі два дні не було науки — свята були! А їх добрий, старенький пан учитель оповідав їм на останній годині про славних гетьманів України: батька Богдана Хмельницького й Івана Мазепу, як то бороли ся за волю рідного народу, а на другий раз, зараз по святах, обіцяв їм оповісти про наші часи, про бої Січових Стрільців із ворогами України. А старенький пан учитель так гарно, так чудово оповідає! Неначе казки слухаєш його оповідання! Слухаєш і не наслухаєш ся...

Жваво бігли діти та весело гуторили проміж собою, весело щебетали про всячину.

Ось вони вже й перед школою! Що се сьогодні так тихо в школі? Наука чейже ще не почала ся, ще за вчасно!

І чогось боязко й несміло відчиняють діти двері до шкільної салі й із якоюсь тривогою входять туди. І здивовані глядять на гурток старших господарів, батьків своїх, що стоять біля столика й розмовляють про щось із учителем. Лиця в господарів поважні та засумовані. І пан учитель якийсь невеселий. Нема на його устах сеї звичайної в нього, так милої усмішки. Діти здоровлять пана вчителя й мовчки сідають на своїх місцях. Сум, що відбивав ся на лицах їх батьків і вчителя, торкнув ся й їх. Вони тривожним зором споглядали на вчителя й зором неначе питали в нього, що се має значити, відкіля сей сум у їх школі, де доси тільки радість, тільки втіха витала. Та вчитель не давав їм відповіді, тільки дальше розмовляв із їх батьками. Діти стали уважно та пильно прислухувати ся розмові, щоб із неї довідати ся бодай дещо про причину такого несподіваного суму, а пан учитель говорив:

— Скрізь, скрізь, де тільки чимнебудь могли покрити свій поступок, позамінювали наші школи на румунські. У серетському повіті аж сімнадцять шкіл зрумуншили ось так. Так само насильно перемінили на румунські чимало шкіл у повітах:

сучавським, радовецьким, кімполонгським, гурагу-морським та інших.

— І що то з сього всего буде? — питав один із молодших господарів.

— Тяжкі, тяжкі часи настали для нас! — говорив сумно другий.

— Тільки не нарікати! — відповів старенький учитель. — Не наріканем, не плачем, але згідною, спільною працею, спільним трудом поборемо лиху долю, переможемо ворогів наших. Мусимо все й усюди тямити, що коли сьогодні вороги наші змогли нас, то се тільки тому, що не було між нами єдності й ділання згідного тай праці було за мало.

Приходили нові гуртки дітей і так само тріможно й несміло входячи в салю й мовчки сідали на своїх місцях.

Учитель говорив іще багато з господарями. Діти слухали й хоч не все розуміли як слід, та всеж зрозуміли стілько, що щось недобре, якесь нове лихо спало на їх село, та їх школу. Богато вже лиха та горя довело ся зазнати їх селу за час сеї світової війни. Правда, була на короткий час засяла надія, що прийдуть українські війська й злучать Буковину з Україною. Як радісно, як живо били ся серденька в дітей, коли пан учитель їм про се сказав. Та замість січових стрільців і козаків сьогодні вештають ся скрізь румунські війська. І ось видно ще якесь нове лихо грозить...

В тім роздав ся голос шкільного дзвінка. Сторож, старий Тодір, давав тим знати, що зачала ся шкільна година.

Пан учитель станув за столиком і сказав до дітей: — Помолім ся!

По молитві звернув ся до господарів:

— Вибачте мені, що я сьогодні говорити му до вас, як до своїх учеників. Трицять і два роки вчу я вже в вашому селі й усі ви були моїми учениками. Ось я й пригадую собі вас, Ігнате, як ви ще малим, білявим хлопчиком сиділи ось там у сій лавці враз із покійним Іваном Гребенком. І вас пригадую собі, Петре. Ви часто сваволили враз із Йосифом Тодірчаком — сказав учитель із усміхом.

— А Тодірчак тепер мабуть високим офі-

циром на Україні — замітив господар, що до нього звернув ся був учитель.

— А так! — відповів учитель. — І хто був би сподівався, що з такого живого хлопця люде будуть? Та він зразу був дуже пильний і талановитий. А ви, Андрію, вже таки найстарший мій ученик. Боже, як я втішився тоді, як ви, вже трицятькількалітний господар, прийшли до мене й просили, щоб я вчив вас грамоти. Не пропаде Україна, думав я тоді, коли старші люде відчують потребу просвіти. Ось так, панове господарі, всі ви мої ученики, тож прошу вас, зробіть мені сьогодні сю приємність і засядьте в лавках, як колись дітьми ви сиділи. Ось так стануть мені

перед очима всі літа моєї праці, що її вложив тут у сій школі. І хоч се дуже сумний день сьогодні для мене, бо не так думав я прощати ся з вами, та одно потішає мене, що моя праця не пішла на марне. Я певний сього, що ви, мої колишні ученики, хоч ваших дітей силувати муть учити ся в чужій мові, не допустите до того, щоб вони забули, що вони Українці. Я певний сього й тому спокійний кину пороги сього шкільного будинку, де я трудився більш трьох десятків літ — говорив старенький учитель і старався бути спокійним, та голос його дрожав щораз більше. — Тепер приступимо до науки — говорив він далше. — Останнього разу обіцяв я вам, діти, оповісти про наших січових стрільців. Тож прошу вас, слухайте уважно, що я говорити му. І став їм оповідати про се, як із вибухом світової війни вирушили до бою з кличем „За самостійну Україну“ українські січові стрільці в Галичині й гуцульські добровольці, оповідав про їх завзяті бої, перейшов відтак до боїв січових стрільців, що повстали на Придніпрянщині...

Він оповідав, а голос його, що зразу дріжав, чим більше учитель заглиблювався в оповідане, ставав що раз рівніший і спокійніший. Своє оповідане закінчив він отсими словами: „Багато, дуже багато полило ся в сій війні крові найкрасших синів України. Чи ж вона малаб полити ся надармо? Ні, ніколи. Нарід можна хви-

лево переломити, він може попасти навіть у неволю, однак кров, що нею пожертвовали найкрасші сини народу, ся кров не дасть йому упасти. Память про неї буде все піддержувати нарід на душі й заохочувати до витривалости, до праці, та піддержувати в ній віру, що правда мусить узяти верх над неправдою й нарід мусить відзискати волю. Тільки нікчемний нарід, що не тямить ні своєї минувшини, ні своєї гідности не цінить, паде. Я вірю, що наша Буковина, як і всі землі, що їм доля не судила покищо бути під крилами української державности, в кінці таки зєднаються в одно, я вірю в се! — закінчив він палко.

Тоді підняв ся найстарший господар і сказав:

— Пане вчителю! Ми прийшли сюди, щоб вам подякувати за ваші довголітні труди в нашій селі й запевнити вас, що ваша праця не пішла на марне, але впала в добру землю. Пане вчителю, хоч ворог силує нас, щоб ми вчили своїх дітей по румунськи, се йому нінащо не здасть ся, хіба що причинить ся до ще більшої ненависти супроти наших гнобителів. Ми посилати мемо дітей на румунську науку, бо мусимо, та дома ніякий ворог не заборонить нам дітей наших учити в рідній мові. Ось тут ми потребувати мемо вашої помочи, тому просити мемо вас остати у нашому селі, не кидати нас! Просимо, не відмовте нашій горячій просьбі!

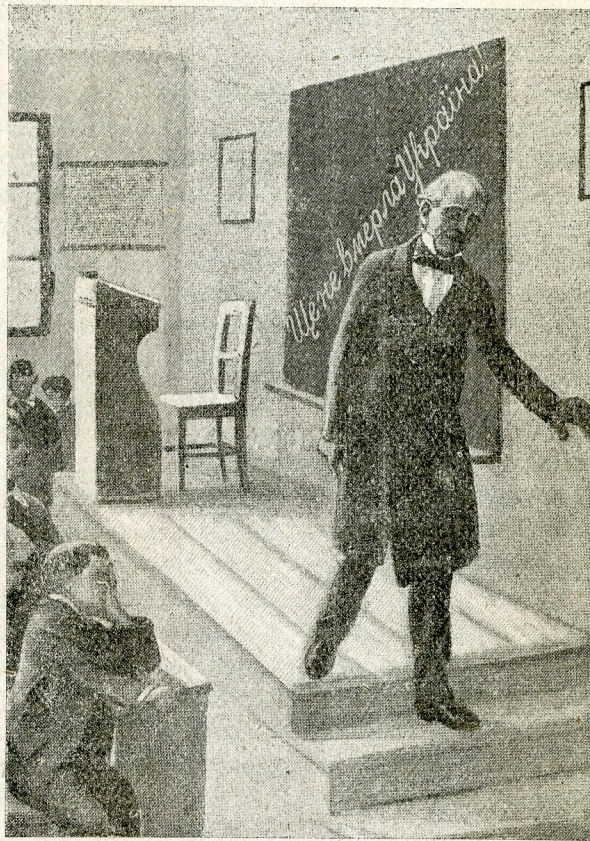
Учитель стиснув руку господаря й увесь зво-

рушений промовив: Я, я вдячний вам, дуже вдячний, я тепер ще більше вірю в нашу справу... Хотів іще більше говорити, та слези підступили до очей і в горлі щось здавило. Тоді він ухопив за крейду й написав на таблиці гарним великим письмом: „Ще не вмерла Україна“ і скорим ходом вийшов зі салі, а за ним вийшли господарі й діти.

Вскорі селя опустіла. Остав тільки напис на таблиці: „Ще не вмерла Україна“!

Завтра прийде новий учитель і змаже сей напис із таблиці, та не вимаже його ніколи з серць дітвори, яку надармо силувати меть ся переробити на Румунів.

Антін Лотоцький.

Три царства.

(Кілька листків із життяпису землі).

Написав *Др. Ол. Тисовський.*

(Дальше.)

— Ти се промовила, мовчалива рослино? — спитав у кінці Птеродактіль. — Чим же я так догодив тобі?

— Добрий дух тебе післав — повторило дерево — щоби ти увільнив мене від сих пажерливих галапасів, що вижирають живе деревно з тіла останнього нащадка славного й могутнього колись роду.

— З якогож се ти походиш роду? — питає далі Гад.

— На ім'я мені Сігілярія, а моїм родом Лікоподи, що мільони літ тому назад за царення рости́н під животворними проміннями могутнього Сонця володіли неподільно над цілою Сушею.

— Ах так, уже знаю — підхопив Птеродактіль — у наших давних переказах оповідається, що наші звірята звели якусь велику битву зі Сонцем і Воздухом і вперше заняли безмежний ліс Лікоподів...

— Ось і бачиш — продовжала своє оповідане Сігілярія — тоді вперше побачили ми, рости́ни, вас, те ненависне живло, що нас тепер нищить, поїдає, спричинює нашу загибель. Глянь, яка велика й дужа я на вигляд, а в моїм нутрі загниздила ся хробачня і небавом доведеться мені улягти їм, заки ще вспію розсіяти останні слабії розродні на нове покоління. Гине, безслідно вмирає в мені старий королівський рід...

— Не трать надії, не попадай в розпуку, Сігіляріє — потішав Птеродактіль. — Я готов поселити ся тут при тобі. З сього буде й мені користь, що матиму подостатком поживи і тебе може уратую. Але скажи мені, відкиляж то взяли ся ті інші роди рости́н, коли перше тільки ви, Лікоподи, панували на Суші?

— Від часу сеї памятної війни твоїх предків зі Сонцем — почала оповідати Сігілярія — воно зачало докоряти нам, Лікоподам, що ми були причиною вашої перемоги, що ми лихі союзники і піддані його, бо все ще такі залежні від вашого живла, себто води. Дорікало нам, що нам мало підземної води, а при плодженню нового покоління все ще ждемо конче на воду із вні, що держимо ся все берегів вод або й самої води, словом, що зраджуємо його і що воно не може заселити нами багато вільних, трохи сухіших просторів. На кінець сказало, що ми мало помислові й за ліниві, щоби видумати спосіб, як зробити би себе незалежними від того ворога Води, що зіслав на нас звіряче лихолітє. У своїй злості Сонце почало висувати кругом нас води. Загрожені загибе-

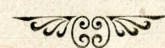
лею, почали Лікоподи з покоління в покоління вдумувати способи, як обмежити би свою потребу води. Остаточно деякі вигадали таке: Щоби через пароване не тратити багато води, переіменували широкі листи на вузькі шпильки, а при розмноженню одно своє покоління, що все найбільше потребувало води, сховали цілком частею в розродні, частею під луски шишок. Коли потрібно одні з другими получитьи для витворення насіння, то попросту дозволяють, щоби Сухий вітер поривав розродні під видом пилку і засипував ними шишки. Так злучені оба маленькі покоління будують під охороною шишкових лусок нову рости́нку, замикають у насінні, а його знову пускають на Вітер. Сей заносить насінні на трохи вогку землю, де воно й кільчить ся. Не зле, бачиш, вигадали, але я противна таким новостям. Правда, вони вже розсіяли ся й розросли ся осьтам далеко, а я остала самотна тут, ближше вашої води. Але я пожила би ще, колиб не те, що я дала приют якимось вашим звірячим заволокам. Ратуй, ратуй мене, ще трошки — кінчила Сігілярія ослаблючим голосом — нехай лиш розродні розсію, може Вітер понесе їх далеко, хочби в який чатинний ліс, то заслонені деревами перед мстивим Сонцем, може найдуть трохи роси, щоби продовжати якнебудь віками славу пам'яті своїх могутніх предків.

Ледви доповіла, як нараз від суші вдарив сильний вітер. Сігілярія зойкнула, затріщала і повалила ся долі кладучи своє гарне довге листе на вогкий пісок до вічного сну. Вже падаючи витрясла зі своїх іще не зовсім зрілих шишок хмару розроднів, а вітер пірвав їх зараз і поніс кудись світами.

Обуренє.

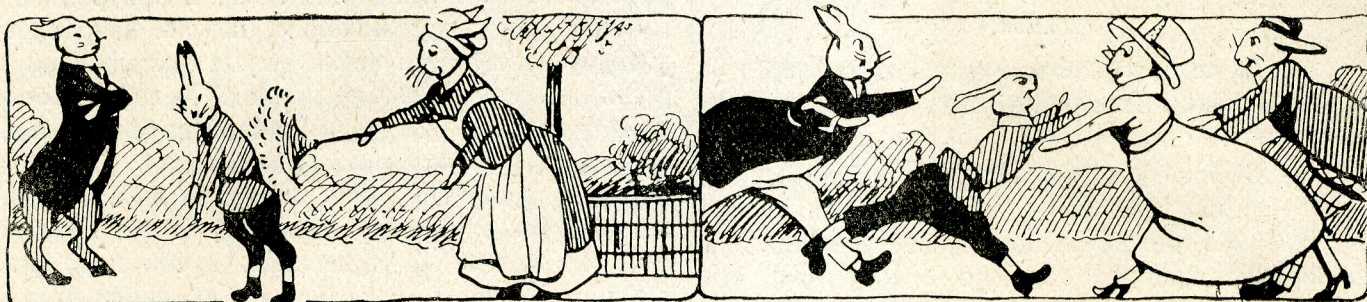
Сполюханий Птеродактіль опинив ся знову на землі, відкинений далеко від мертвої вже Сігілярії. Зворушений сумним кінцем останнього нащадка великого роду, ще й по трохи задиханий, не мав уже охоти вертати до поваленого пня, хоч як манила його правдива копальня різнородних смачних комах, павуків і ногосток. Відпочав, зібрав усі сили, підбив ся з землі і підлітаючи з місця на місце, наближав ся до великого темного бору. В його глибині гомонів шум помішаних голосів, серед яких можна було відрізнити скрипіт дерев і шепіт якихось інших рости́н, що їх по говорі Птеродактіль не міг іще пізнати. Він підніс ся на задніх ногах, розмахав неповоротні крила й з більшою як перше вправою залетів на галузь першого з краю дерева. Він знав уже, чим може приподобати ся дереву, тому почав зараз виловлювати комах, які видно в цілім лісі на добре господарили.

(Дальше буде.)

Записки Івася Крілика.

З французького переробила С. Ол.

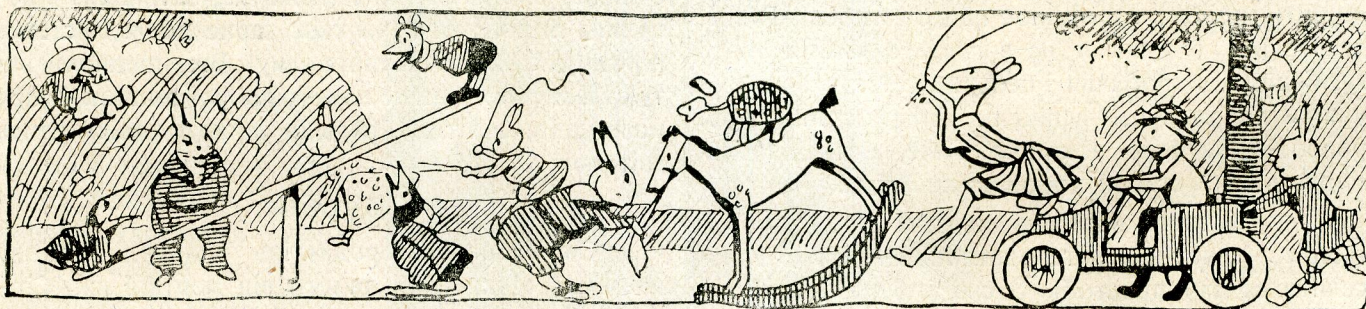

77. В великім дни вбрали мене, вичистили. Вуйко переглянув мій стрій і гості почали зїздити ся.

78. Перші приїхали мої родичі і радісно повитали мене.

79. Надійшли ще й інші гості в гарних одягах.

80. Діти забавляли ся весело в городі.

81. Свято зачало ся сольовим співом пана Коса, який скомпопував на мою честь: „Вітання“.

82. Відтак слїдувала деклямація Голубки: „Мені тринацятий минав“...

83. Соловейко співав пісню: „Як почуєш в ночи“.

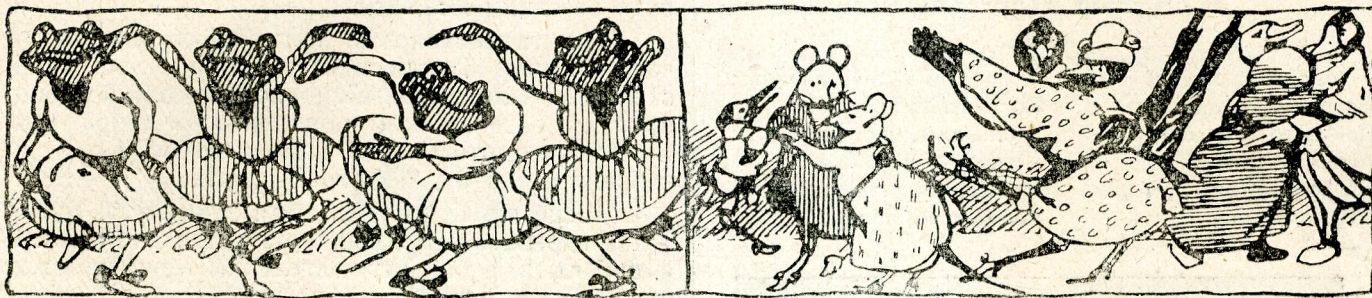
ЧИТАЙТЕ ДІТИ!

Незвичайно гарну казку „Локотигорошок“ з 22 чудовими ілюстраціями О. Куриласа і „Скарб“ з 2 ілюстраціями, а обі ці казки коштують лиш 8 Мк. 50 ф.

Замовляйте і присилайте гроші на адресу:

ВИДАВНИЦТВО „БИСТРИЦЯ“, Станіславів, вул. Голуховського, ч. 54.

Там дістанете також спис інших цікавих книжечок.

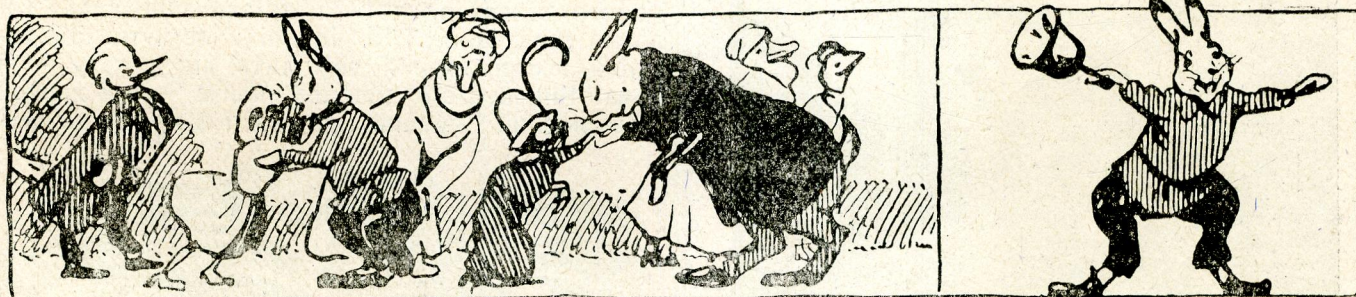

84. Жаби танцювали всякі модні танки.

85. Опісля стали і всі інші гості гуляти.

86. Стіл був гарно накритий так, що годі вчислити всі страви й ласощі.

87. Пізнім вечером скінчило ся се гарне свято, бо все, що гарне, скоро минає.

Кінець!

Вислід конкурсу.

На оголошений „Світом Дитини“ конкурс надіслано 13 творів, а саме: 6 оповідань, 3 сценічні образки, 2 байки прозою та 2 казки віршом.

Жюрі конкурсу по основнім перегляді надісланих матеріалів, признало одноголосно першу премію в квоті **400 корон** за оповідане на сучасну тему п. з. „Бурко“, означене моттом: „Рай і поступ“, а другу премію в квоті **200 корон** за оповідане п. з. „Сон Федька“, означене криптонімом: М—ка.

Всі інші твори рішено набути для „Світа Дитини“, гоноруючи їх від числа стрічок друку, на скільки автори на сї умовини згодять ся.

По довершеню ухвал і вимогів конкурсу, розпечатано коверти з іменами авторів. Автором „Бурка“ є Б. Лихицький із Самбора, а авторкою „Сну Федька“ Марія Козоріс, народня учителька з Володимира Волинського. Оба преміювані твори появлять ся друком у найблизших випусках „Світа Дитини“.

Ч Л Е Н И Ж Ю Р І:

Михайло Галуциньський.

Софія Олеськівна.

Михайло Таранько.

Цуцику, держи ся!

У городі, на колоді
Дошинка лежала...
При погоді, на свободі
Дітвора гуляла.
На дошинці в однім кінці
Марієчка сіла,

А Софійці в другім кінці
Посадить веліла
Біленького, чистенького,
Цуцика — пестійка,
Маленького, гарненького,
Кликала Марійка:

„Мій любенький, золотенький
Цуцику, держи ся!
Будь чемненький, слухняненький,
У бік не хили ся!“
Хоч тріщала, підіймалась
Дошинка у гору,
Та держалась і втішала
Собачка дітвору.

Соня Веселка.

Із життя південно-африканської природи.

I.

Історія життя їх обоїх була така сама. Виховані дбайливими батьками не знали тягарів життя. Бож батько й мати, коли не ставало поживи, відіймали собі від уст, щоб їх діточки не голодували.

Великих достатків не було в хаті ніколи. Тому вже з малечку привчали їх батьки до праці,

та разом і вчили їх при праці не сумувати, але бути веселими і співати.

Ось так минало їх життя безжурно аж до часу, як вони пізнали ся на одній прогульці. Вони скоро припали собі взаємно до вподоби й у кінці просили батьків, щоб дозволили їм пібрати ся. Батьки не противили ся й вони весело й радісно забрали ся до будови власної хати.

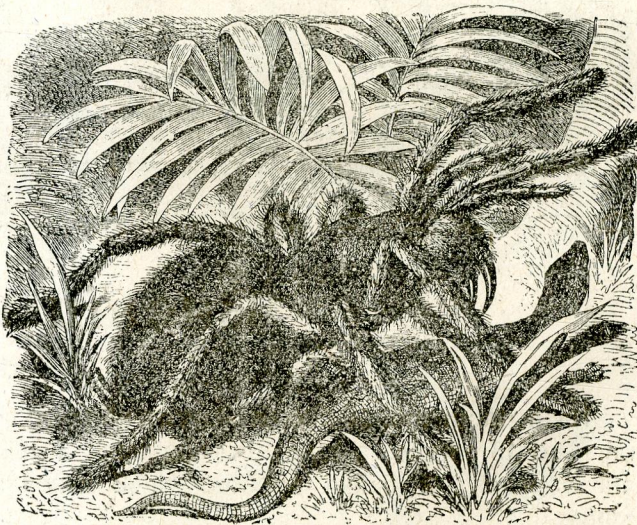
Місце під будову небаром нашло ся. Буйна трава вкривала землю довкруги, прикрашували її пишні квіти, а барвисті метелики й хрущики оживляли її. Веселий ручай постачав гарної, чистої води до пиття, а густі кущі давали захист перед зимном і вітрами.

Робітників годі було найти й він мусів сам узяти ся за нелегке діло будувати собі хату. Щастя було для нього, що мав таку запопадливу жінку. Вона з усіх сил помагала йому. Вскорі була хатина готова. Хоч і невеличка, та виставала для їх двоїх. І мило вражав її блідожовтий вигляд серед пишної зелені. Щасливі спровадили ся вони до неї.

Майна не могли їм дати батьки й вони мусіли добре засукати рукави, коли не хотіли примірати з голоду. Він ішов до праці вже зі сходом сонця, а його жінка йшла помагати йому, скоро тільки зробила лад у хаті.

Так минав їм день за днем.

Аж прийшло нещастя! Змучений вертає він одного вечера до дому й як звичайно кличе голосно свою жінку. Та відповіди не чути. Здивований і стрівожений увиходить він у хату — її нема! Він шукає її довкола, кличе — все дарма! Обезсилений і сумний сідає він і з журби та зму-

чення засипляє. Нараз будить ся з жахом. Хочє зірвати ся — не може. Сильні рамена обхопили його й унеможливають усякий рух. Починає ся страшна, розпучлива боротьба, сливе беззвучно, бо тільки придавлені звуки болю виривають ся з його стисненого горла. Всяке спротивлення даремне. Напад за сильний. Наш приятель слабшає все більше й більше й у кінці піддаєть ся своїй сумній долі.

Підступний ворог, великий птичий павук знищив мирне життя птичок-ткачів.

Перепуска Редакції.

До нинішнього числа залучаємо всім **довжникам** поштові перекази, на яких на відворотній стороні відтинка подана квота, з якою вони залягають по кінець місяця червня с. р.

Просимо негайно прислати нам сю квоту, як також **30 Марок** на conto передплати за III квартал, бо находимося у безвихідному положенню. При висилці грошей просимо на відтинку переказовім зазначити, чи маємо даліше посилати газетку, бо від 1 липня висилати мемо „Світ Дитини“ тільки тим, що з гори надішлють передплату **30 Марок** на III квартал.

Адміністрація.

Миросла Проконів у Тужилові: Чи одержала 1 число газетки, яку ми вислали Тобі? Ануся Башту поздорови від нас і скажи, що „Світикови“ дуже жалко, що вона має такого дідуня, які не хочуть газетку заплатити.

Стефіл й Іванко Кассараби в Лискові. Дякуємо за добру волю в приєднуванню передплатників. А все таки не переставайте дітям говорити, щоби просили своїх батьків передплатити їм „Світ Дитини“.

Волод. Ничай в Калуші: Розв'язка загадок з 11 ч. наспіла за пізно, бо вже було число надруковане. Подібний ребус до Твого маємо.

Дарця і Люба Яремівні в Мачкові: Реклямоване число вислали ми рекомендовано. Ваша залежність по кінець червня виносить **38 марок**. На сей рік вплатили Ви **24 корони**.

Ірка Іванчуківна і Роман Волощук у Чорткові: Загадки, шаради й ребуси, які Ви надіслали, добрі і ми будемо по черзі друкувати їх. У децим треба їх трошки справити, тому появлять ся вони друком трохи пізніше.

Стасіюс Козло в Станіславові: Твій лист із розв'язками прийшов дуже пізно. Премію дістає той, на кого паде льос. Оля і Кольо Кушнірі мешкають у Горицях, п. Гриньча. Твою казочку про „Палюшок“ треба зовсім переробити, бо так, як вона тепер написана, не можна її надрукувати.

Мілонія Даньковська в Луці: Чи одержала виграну премію? Бачиш, що добре бути терпеливою, бо на кожного мусить прийти черга і кожний виграє якусь премію. Замість книжечки „Маруся“, на яку нещасним трафом вилила ся фляшечка з чорнилом і зовсім поплямилася її, вислали ми Тобі книжечку „Зоряний хлопчина“. Чи Ти вдоволена з переміни?

О. й Ж. Процишини у Львові, Ірина Кравецьівна в Тернівцях, Роман Дорош у Бринцях і Стефан Долинський в Заліщиках: Загадочок на ті самі теми, які Ви надіслали, маємо дуже багато.

Нусько Думін у Ласківцях: Від тепер буде до Тебе приходити „Світик“ рекомендовано. Чи 12-те число дійшло? Перекладати з чужих мов можна лише такі твори, що на них нема ніяких авторських застережень. В інших разі треба просити дозволу в автора або видавця твору.

О. й О. Ниткевичівні в Бучачі: Казочок має вже „Світик“ стільки, що наколиб газетка виходила щоденно, вистало б їх на цілий рік. Чи пробували Ви дати представлєне з „Химерів Славка“?

Виказ жертв,

що зложили читачі „Світа Дитини“

(в марках).

На „Рідну Школу“.

Д. Біленька 5 і кличе: Марусю Комаринську і Галю Карпаківну, Б., М. й Н. Петріни 10, О., М. й А. Рабії 5, М. Охримовичівна 1-40.

Разом доси зібрано: **157 М 40 Ф.**

На воєнні сироти.

Б., М. й Н. Петріни 10, З. Б. й Л. Филиповичі 10, Дз. Островський 5.

Разом доси зібрано: **473 М 40 Ф.**

На полонених.

З. Марковська 20, Б., М. й Н. Петріни 10, Дз. Островський 5.

Разом доси зібрано: **449 М 30 Ф.**

Для голодуючих Гуцулів.

З., Б. й Л. Филиповичі 10, Н. Чемеринська 10, і кличе братчика Мирося Деревянку та М. і Г. Іванчуків з Товстого. Разом доси зібрано: **20 М.**

На пресовий фонд „Світа Дитини“.

Іван Сенківський 50, Б., М. й Н. Петріни 20, Н. Навроцький 40, Літка Пашкевичівна збирала між товаришками в І. А. (прив. гімн. С.С. Василіянок) **24 Марок**, М. Охримовичівна із Корчина 20, Л. Филиповичі з Нового Санча 15, Нусько Думін 35 (збірка), П. кляса А народньої школи ім. Б. Грінченка 16, І кляса виділова хлопців школи ім. Б. Грінченка 12, Н. Чемеринська 10, О. Шпундерівна 5, Юр. Бачинський 10, Д. Винницька 10, Л. Гуменюк 30, М. Пшепюрська 10 і кличе: М. Греголінську, Ю. Лаврівського і Д. Годованцівну.

Гарні приміри до наслідування.

Мала авторка ребусів і загадок для „Світика“, а саме Марійка Охримовичівна з Корчина, постановила складати по **14 Феників** на пресовий фонд „Світика“ за кожного читача, що розв'яже її ребус чи загадку. Сим способом задумує наша люба Маруся прийти з підмогою „своїй“ газетці.

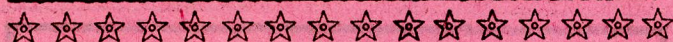
Передплата на рік 1920 місячно:

10 марок, 2 франки, 1/2 доляра, 2 ліри, 2 шіллінги, 4 рублі, 100 гривен.

:: :: :: :: Поодинокє число коштує 5 марок. :: :: :: ::

Редакція і Адміністрація: Ринок, ч. 10.

Замовлення на висилку часописи та передплату прямувати на адресу: **Михайло Таранько, Львів, вул. Зіморевича, ч. 3.**

Першорядний кінотеатр

КОПЕРНИК

Львів, ул. Коперника, ч. 9.

уряджений по всіх вимогах гігієни, висвітлює тільки прем'єри французьких і італійських фільмів.

ПЕРША ЦЕРКОВНА СПІЛКА „ДОСТАВА“

основана духовенством для піднесення нашого обряду.

Дирекція: Львів, ул. Домініканська, ч. 11.

Склади: Львів, Руська 20. — Перемишль, Ринок 23.

Виготовляє через першорядних артистів іконостаси, престולי, києоти, тетраподи, образи й переводить усякі золочення і мальовила.

Удержує в добрім виборі чаші і монстранції, ліхтарі, лямпи, хрести, хоругви і др.

Виробляє гарні фелони, стихарі і обруси.

Доставляє дзвони. Продає свічки.

Виконує направи церковних річей.

Поручає підприємців

для будови і направи церков і мешкань.

В нинішній тяжкій руїні звертайтеся з довіром до своєї рідної інституції.

МАШИНИ ДО ШИТЯ

всяких системів і складові частин машин, як також всі приряди електротехнічні

Молотільні і січкальні.

поручає фірма

Віолін і Тісер

Львів, ул. Бернштайна, ч. 1.

свій до свого.

Перша українська робітня бронзівнича під фірмою:

ІВАН КУЗЬМИЧ

Львів, ул. Бляхарська, ч. 11.

виробляє всякі прилади церковні, як: навуки, чаші, монстранції, хрести, лодки, дарохранительниці, даренєсиці. Золотить огнєво чаші, монстранції і т. і. Купує золото, срібло та всякі бронзи.

КРАЄВИЙ СОЮЗ ГОСПОДАРСЬКИХ СПІЛОК

Львів, ул. Зіморовича, ч. 20.

Перемишль, ул. Костюшка, ч. 5.

Стрий, Ринок, ч. 6.

Коломия, Ринок, ч. 40.

доставляє:

насіння всякого рода

господарські вози

плуги з деревляним гряділем і залізні

Бехора

борони деревляні і залізні

грабарки, косярки

плужки до підгортювання, кінні і ручні

пляноти, культиватори

молотільні ручні і кератові, керати

вироби залізні, цвяхи і т. н.

Продажа за готівку з гори.

Ціни на жадання.

Союз купує червону конюшину й инше насіння.

ДИРЕКЦІЯ.

Цінник оголошень рекламних у „СВІТІ ДИТИНИ“:

Ціла сторінка 1000 Марок, — пів шпальти 300 Марок, одна шпальта 500 Марок, — чверть шпальти 150 Марок, вісімна шпальти 75 Марок.

ВИБАГЛИВИЙ КІНОТЕАТР КОРОЛЕВА МАРУСЕНЬКА

у Львові, пл. Смольки, ч. 2,
уряджений по європейськи, висвітлює тільки новості у Львові ще не грані.

„ЛУК“

Торговельно-промислова Спілка
з обм. пор.

у Львові, вул. Костюшка, ч. 1 А.
приймає замовлення й офери із усіх галузей рільництва і промислу; перевозить купно заграничного збіжа; має на складі будівельний матеріал, рільничі знаряди і машини.

25%
на пресовий фонд
„СВІТА ДИТИНИ“

„ТРИЗУБ“

25%
на пресовий фонд
„СВІТА ДИТИНИ“

ВІДЗНАКИ
срібні оксидовані по 25 Мк.

ШПИЛЬКИ
срібні оксид. з гербом Собор. України по 25 Мк.

ПАПІРОСНИЦІ
металеві зі срібн. окс. гербом України по 50 Мк.

Гроші і замовлення слати на адресу:

„Світ Дитини“, Львів, ул. Зіморевича, ч. 3.
На провінцію висилається за зворотом коштів пересилки.

Кожда дитина знає, що:

„НАРОДНА ТОРГОВЛЯ“ єсть найстаршою українською торговельною КООПЕРАТИВОЮ

і продає в своїх складах добрі і смачні
споживні артикули по дешевих цінах.

Склади „Народної Торговлі“ у всіх більших містах.

Купуйте нові книжки, видані Товариством „ПРОСВІТОЮ“.

1. М. Галушинський: Народня освіта. 4 М.
2. М. Галушинський: Як виборили собі люди
право осмювати товариства. 4 М.
3. А. Ганяк: Український Сніванк. 15 М.
4. О. Солтис: Буквар для самоуків. 5 М.
5. Іван Левицький: Твори (брошур.) 35 М.

Замовлення слати на адресу:

Тов. „ПРОСВІТА“, Львів, Ринок, 10.

На порто і опакованє долучити 8 М., на поручену 5 кр. по-силку, на меншу 3 Марки.

Для відбудови молочарського промислу ЦЕНТРИФУГИ

оригінальні АЛЬФА-СЕПАРАТОР

V. 3. на 60 літрів по К	4.100.—
	(Мк. 4.870.—)
V. 4. на 120 літрів по К	3.100.—
	(Мк. 3.570.—)
C. 3. на 150 літрів на К	7.000.—
	(Мк. 4.900.—)

Іосо магазин Львів, поручає:

„ВІДБУДОВА“,

пром. торг. Спілка з обм. пор.

у Львові, ул. Костюшка, ч. 3.

При замовленнях треба прислати го-тівку з гори через Земельний Банк Гі-потечний у Львові.

ОДИНОКА УКРАЇНЬСЬКА ВЛЯХАРСЬКА РОБИТІЯ

АДАЛЬБЕРТА ЗАЯЦЯ

Львів, Осолінських, 14

поручає **ванни**
власного виробу
і кухонне начинє
найліпшого сорта.
Пальники до прі-мусів у великім
виборі.

Направи дахів і інші роботи під гваранцією.

КНИЖКИ ШКІЛЬНІ

купує і продає по найдешевіших цінах

Антикварня: АРНОЛЬДА БАРДАХА

Львів, ул. Краківська, ч. 1.

При закупні в дотичних фірмах просимо покликувати ся на „СВІТ ДИТИНИ“.

СВІТ ДИТИНИ

ІЛЮСТРОВАНІЙ ЧАСОПИС ДЛЯ ДІТЕЙ

виходить два рази в місяці, кожного 1-го і 15-го.

I щож тепер?...

Покінчило ся. Покінчило ся те поспішне вставане рано й убиране, се бігане до школи й вичікуване дзвінка то з острахом, то з нетерплячкою, сі жалі по невдачах та радощі з несподіваного „щастя“ при ріжних граматиках, переводах, задачах, питаннях і „вириваннях“. Покінчило ся вже з тим горячковим житєм від конференції до конференції, з тим подаванєм і випрошуванєм. Бо вже як воно там було, чи не було, хвалили, чи картали, грозили, карали, чи прощали, остаточно — свідоцтво в руках.

I щож тепер?

Відпочивати — себто їсти добре і спати і... знову їсти і знову спати.

Ні, на те шкода вакацій, шкода найгарнішого, найсвобіднішого часу. Навпаки, не проспати, але радше використати його як найповнійше. Бо спане здорове і добре в ночі, але свіжого, ясного, веселого ранка шкода тратити. I шкода сього сонця, що його так мало в зимі, а й на весні небогато у замкнених шкільних кімнатах. Жаль самохиті його зрікати ся, коли є час і змога цілу літну днину купати ся в ній цілому.

Вечером ідм скоро спати, але не пересипляймо ні ранка, ні дня. Не сидім у хаті, коли можна бути на здоровім воздуху.

Добре, але що робити би, аби не вкучило ся? — Знаю, коли збереть ся вас кілька хлопців, раз возьмете грати ся копаного мяча. Воно добра гра, бо дотепні люди вигадали її, але... Але, бачите, кожда добра річ так довго добра, як довго виконують її мудрі люди. А що мудрих хлопців за багато у світі нема, то й нераз з доброї річи зроблять щось немудре. Із поворотних хлопчиків роблять ся нераз зноровілі коні, які думають, що кругом них тільки самі мячі і — копають усе, що попаде їм під ноги: камінь, фляшку, шапку, кота, а на кінець один другого. З мудрої гри, якою бавлять ся культурні люди, робить багато хлопців дику привичку. Ся гра має свої правила і приписи, хто отже хоче грати в неї мудро як слід, мусить держати ся правил, мусить передовсім добре навчити ся їх. А головнo, ніколи не грати прихапцем, недбало, як будь і чим будь, бо тоді се пе-

рестає бути забавою розумних людей, а робить ся якимось танцем дикунів. Коли нема у вас мяча до сеї забави, лишть її, бо чим иншим не можна сеї гри розумно грати.

Замість неї є багато інших також гарних ігор і забав. Хочби подібна правилами „метавка“, якої можна бавити ся звичайним мячем (навіть власного виробу, тільки правильно округлим).

Але буває, що дехто з вас не має товариства до таких забав. Таким і взагалі всім порадив би я те, що виконує молодіж багатьох культурних народів. Нам треба все думати про те, що кожде позиточне діло приносить хосен як одиниці, так і загалови. I ось треба би, щоби кожде з вас знало, що може щось нетрудне, але приємне і позиточне робити для себе і для великого гурту молодіжи. Коли котре з вас має деякий хист до рисунків, нехай пробує старанно рисувати те, що йому подобаєть ся так, як само вміє. А инше нехай тільки підчас проходів приглядаєть ся ріжним річам та що зацікавить його, нехай запише собі або переховає, як уміє нехай собі се пояснить і зятимить. Може найдуть ся між вами такі, що вміють гарно і старанно збирати, сушити і перховувати рослини і мінерали. Се позиточнійше ніж збиране поштових марок. Треба тільки просити кого, хто знає (хоч би й неписьменний селянин), щоби сказав, як воно зветь ся і докладно записати де, як і коли найдено його. До збираня комах нехай береть ся тільки такий, що вичитав добре в якій книжці, як се робить ся, щоби непотрібно не мучити звірят. Дехто з вас зуміє певно зробити простим способом, але дотепно, якісь малі фізичні прилади або малі човни, кораблі, літаки і т. п. А в кінці ще дехто вправить ся в гри на якім інструменті. На читане гарних книжок найдеть ся час попри те все.

I ось коли удасть ся за рік-два заснувати який Пласт або инше Товариство шкільної молодіжи і уладить ся виставу виробів та який попис, то все буде готове і тоді покажеть ся, які трудящі, талановиті та дотепні українські діти. А з сього буде користь усьому народови і приємні вакації.

Др. О. Т.

Із кухарчука мистець.

На замку в Посані незвичайний рух. Городарі, слуги, стаєнна служба звивалися як ніколи. І не диво! Богатий власник із Посаня, граф Фалієрі, прислав минулої ночі гінця з Венеції, щоб усе було готове на приїзд пана. Тож і було роботи не в міру, бо Фалієрі не любив, коли в замку не все було йому готове на привіт. Та найневсипучійший був такий Фернандо, товстий кухар. Бож він мав нелегкий обов'язок приготувати на борзї для пана, що ось-ось мав надїхати, обід. Не було се важке завдання для Фернандо, — він мистець у кухарстві, та на його горе покинув його перед кількома тижнями його довголітній кухарчук і не вважаючи на всі зусилля не міг він знайти відповідного заступника.

На просьби одного бідняги з Посаня прийняв він, правда, його сина Антосю, та швидко пересвідчився, що ніколи з нього не буде кухар.

Гарний хлопчина був Антось і добрий та сердечний, але ніяк не міг привикнути до сього, щоби безнастанно давати позір на горшки на огні, щоб не збігали. А се було його найважнішим обов'язком. Та й із іншими обов'язками не йшло красше. Зажадав Фернандо соли, Антось подавав цукор, замість вина приніс із пивниці оцет і коли-б Фернандо був не запобіг завчасу, був би мрійливий хлопчина такий сьогодні кинув м'ясо на жар, а поліно в сковороду.

Вже кілька разів хотів кухар відправити хлопця, та Антосів батько все так довго зі слезами в очах благав кухаря, аж поки сей не згодився ще раз спробувати з хлопцем.

Сьогодні кухар аж не тямив себе ізза нездарності Антосю та в люті друлив його в комору й замкнув за ним двері.

— Сей раз уже не відступлю від свого — говорив він у гніві сам до себе. — Ледащо мусить забрати ся вже завтра з замку. Із нього ніколи не буде кухаря. Людей і звірят вирізувати кухонним ножом із дерева та овочів, се він уміє, але ж на що мені се? Крім сього він усе й ніщо не робить до ладу. Як кажу, ще завтра

мусить забирати ся, слези старого не зворушать уже мене.

Незабаром прибув граф Фалієрі з кількома своїми приятелями на замок. Був задоволений, бо всі його прикази на замку виповнено. І кухар Фернандо, хоч і без помочи, звинувся на час із обідом. Та труд сей був понад його сили й він, як тільки покінчив роботу, упав задиханий у крісло. А служба відповідно до розпоряджень Фернандо носила полумиски в їдальню.

По хвилі зійшов сам дворецький у пекарню, щоб висловити похвалу й задоволене як графа, так і гостей. Сї похвали були бальзамом для змученого, знесиленого Фернандо. Він став тепер перед дворецьким жалувати ся, як то він мусів бідувати ізза незручності кухарчука. І дворецький признав, що треба буде відправити Антосю й пошукати іншого.

Фернандо припочавши підвів ся, щоби приготувати ще кінцеві страви. Найпишніші роди овочів і пишне печиво укладано на срібних підставках. Кухар подався в кінці до комори, де замкнув був Антосю, щоб узяти сира на закуску. Фернандо думав, що застане Антосю в слезах і що, як тільки він покажеться, Антось упаде йому до ніг та

просити ме вибачення. Але помилився. Се, що побачив, вправило кухаря в нову, невисказану лютю: Антось сидів на віконці комори й із масла, яке поклав коло себе на полумиску, ножом ліпив льва в лежачій поставі. Кухар трохи не запався під землю, коли се побачив. Увесь запас масла змарнований і се сумне відкрите зробив Фернандо аж тоді, коли треба було подавати закуску. Іншого масла в сїй хвилі не можна було ніяк роздобути й із сеї причини досягла розпука кухаря найвисшого степеня.

— Досї я тебе ще не бив за твої збитки, ледащо! — закликав Фернандо — та сьогодні попрощають тебе парібки в стайні батогами, поки підеш із замку на чотири вітри. Але перше всього покажу панови, що ти накоїв й оповім йому все, щоби знав, хто винен, що обід не був по порядку.

(Конець буде.)

Три царства.

(Кілька листків із життєпису землі).

Написав *Др. Ол. Тисовський.*

(Дальше.)

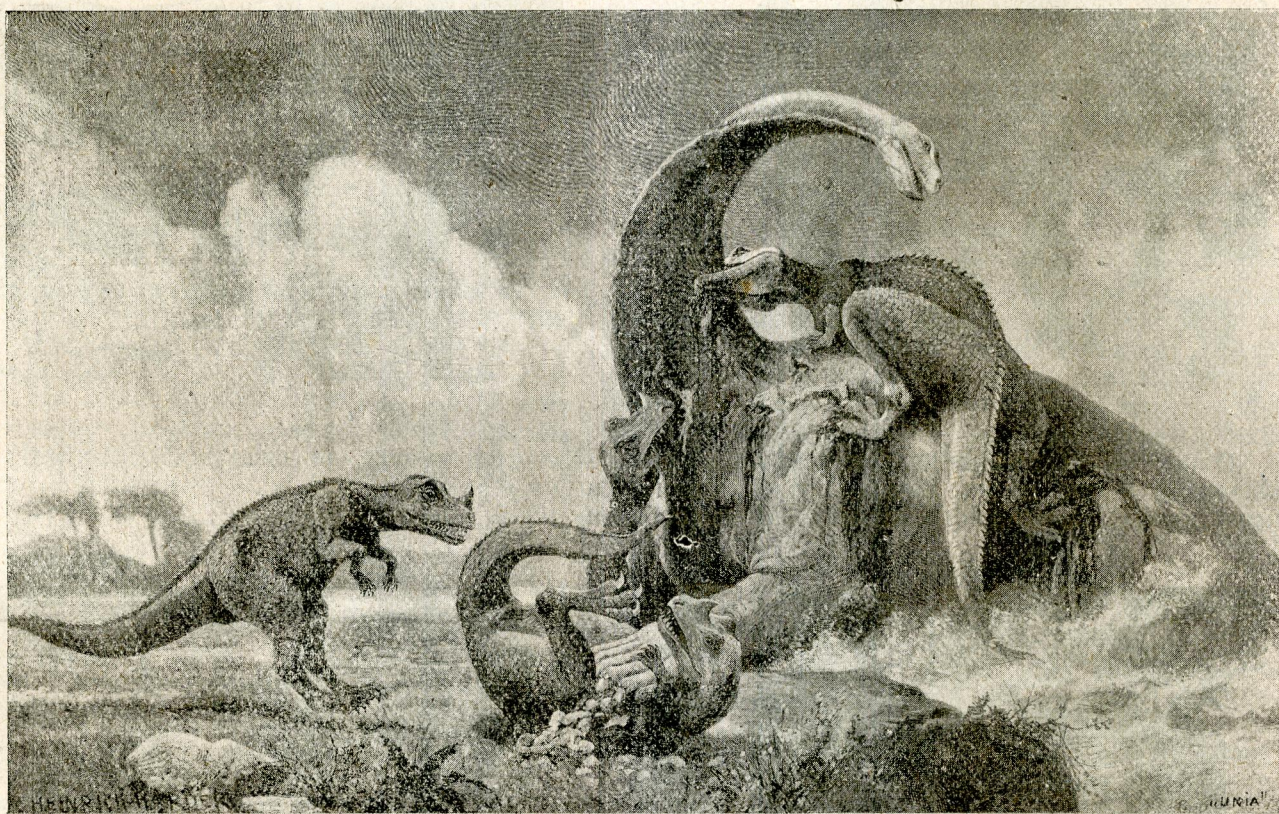
От бачите, і на вас прийшла раз кара божа — промовило дерево до комах, що налякані ховалися у щілини під корою. — Хвалилися ви, що ви, комах, тільки на те сотворені, щоби нас живцем жерли, а бачите, найшовся такий, що вас пожирас. — До Птеродактіля же додало: Правда, Сонце прислало нам тебе на поміч.

Птеродактіль супротивився живо:

— Сонце? Ні, Сонце не має до нас права. Я так само звіря, як і отсі комах, тільки не з такого

низького роду. Хиба ти не знаєш мене, славного Птеродактіля з Громади Гадів, які по Двудишних і Земноводних п'ять мільйонів літ тому назад вибороли собі пановане в царстві Звірів? Одне не потребуєш мене боятися, бо мені досить поживи з отсього нашого малого талалайства. Але бажав би я за те знати, хто ти і що се за шум і розмови вже здалека чую в отсім лісі.

— Ми тут у більшості Аравкарії — відповіло дерево трохи гордо — а родом ми Коніфери, як певно знаєш, рід пануючий між ростинами, наслідники Цікадеїв. А сей шум, що його чуєш, се велика нарада ростин. Від її висліду залежати ме наше дальше відношене до вас, Звірят. Вже ви нам надоїли. Зле зробили наші предки, що

не послушали ради великого Сонця і колись перед віками не станули відразу до боротьби з вами. Казало їм тоді Сонце, що ви наша загибель...

— Щож се ви задумуєте против нас? — за-непокоєно спитав Птеродактіль.

— Се наша тайна — відповіла задумчиво Аравкарія, а по хвилі мовчанки додала: Нам не вільно говорити про се, але за те, що ти покарав трохи тих злобних рабівників Комах, скажу тобі одно: Ваше заслїплене в погоні за наживою заведе багато вас у нашу неволю, в неволю царства ростин, а проти інших боронити ся мемо завзято найстрашнішими способами, бо годі вже довше позваляти, щоби саме лише ви запанували на відвічній нашій області Суші. Напали ви

й загарбали нашу Сушу, то зуміємо й ми дістати ся у ваші води...

Птеродактіль не слухав уже до кінця, тільки схопився і пігнав швидко пів скоками, пів летом на беріг моря, кликати своїх на нараду. Тут одначе задержала його увагу дика сцена, яка відгравала ся на просторім лузі. На велитенського Діпльодока напали Ігванодонти, які впиливши в нього свої острі кигті, намагалися дерти зубами грубезну шкіру потвора. Діпльодок боронився, викручував на всі боки своєю довгою шиєю, кусав, вимахував хвостом і тряс тілосом, бажуючи скинути зі себе напасників на землю, щоби їх стоптати своїми тяжкими ногами.

(Дальше буде.)

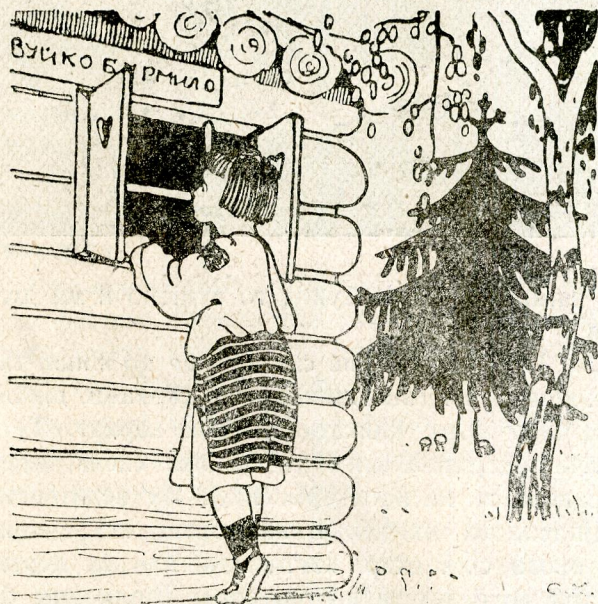
Три медведі.

З образками Олени Кульчицької.

За хатами, за полями жили три медведі. Мали власну хатку в середині ліса, а перед хаткою росла біла береза. Перший медвідь великий, се був батько, другий медвідь середний се була мати, а третій маленький се була дитина.

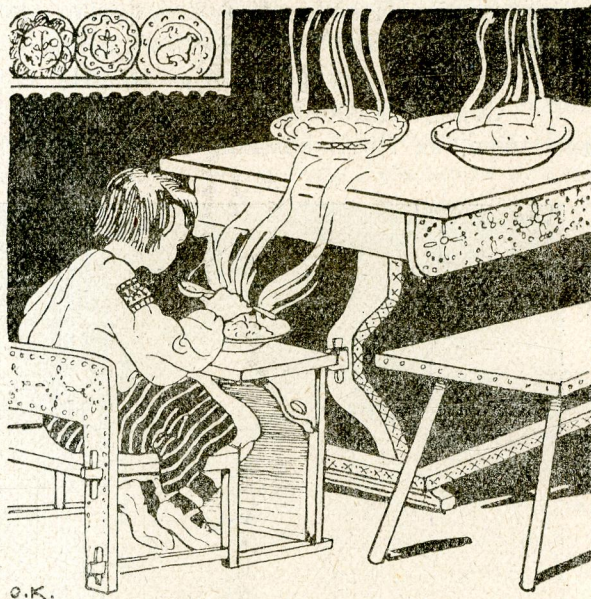
Одної неділі зварила медведиха кашу, поналивала її у три миски, вмила дитину, малого Миська, батько зачесав його щіткою, зав'язав собі

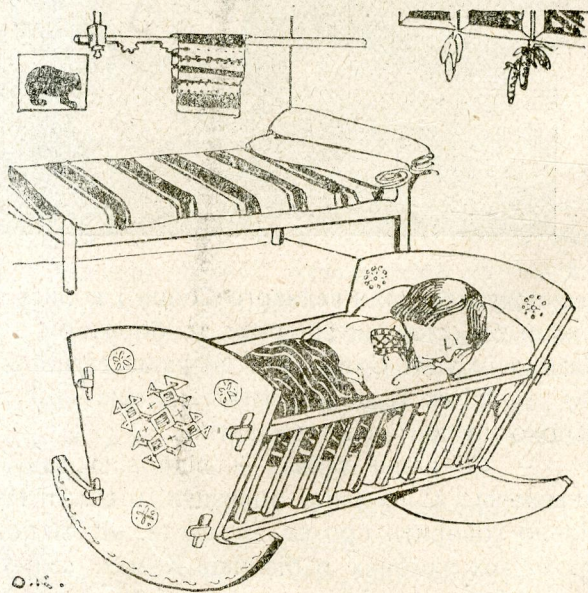
велику гарасівку замість краватки і ціла родина вибрала ся на прохід, поки не висигне каша.

Коли медведі були в лісі, прибігла перед хатку мала дівчинка — Русавка. Заглянула крізь віконце, доторкнула клямку, а що двері не були засунені, увійшла в медвежу кімнатку.

Медведі не зачиняли дверий, бо се були добрі медведиська, які нікому нічого злого не робили і не думали, що їм зробить хто пакість. Дівчинка забула, що се не гарно газдувати в чужій хатці, забула про все, коли побачила кашу.

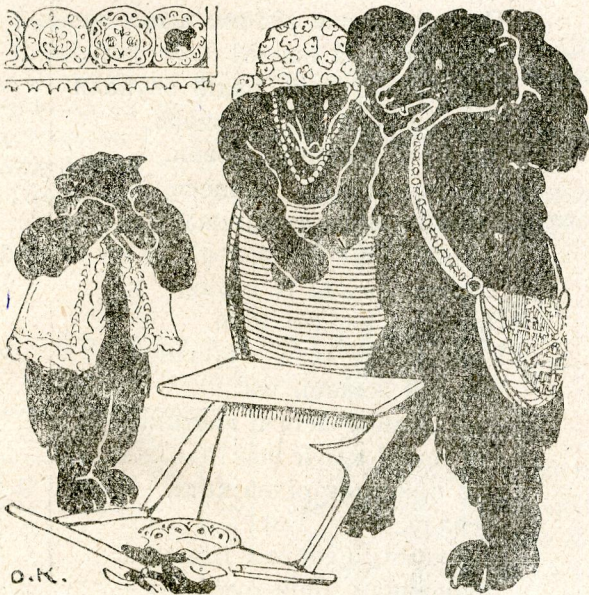
Біля стола стояли три крісла. Сіла собі дівчинка на перше крісло, але воно було за тверде; сіла на друге, воно було за м'яке; сіла на третє крісло,

се було в сам раз добре. Взяла їсти першу кашу, вона була за горяча; друга була за товста; третя каша у маленькій мисочці, була як раз добра, ще й медом поливана.

Русавка зіла Миськову кашу та стала гойдати ся у диточім кріслі, але крісло зломало ся

і вона впала на землю. Мало їй було сього. Мала свавільниця роздумувала, що розкаже наймитови Микиті про свою гостину. Тож то буде сміяти ся старий Микита, що любив робити псоти людям і звірятам.

Пішла далше мала Русявка та зайшла у медвежу спальню. Побачила там три ліжка й захотіла по обіді відпочати. Лягла у перше, велике ліжко, але воно було дуже тверде, лягла у середнє ліжко, воно було дуже широке, лягла у маленьке ліжечко, се було в сам раз добре. Русявка небавом заснула.

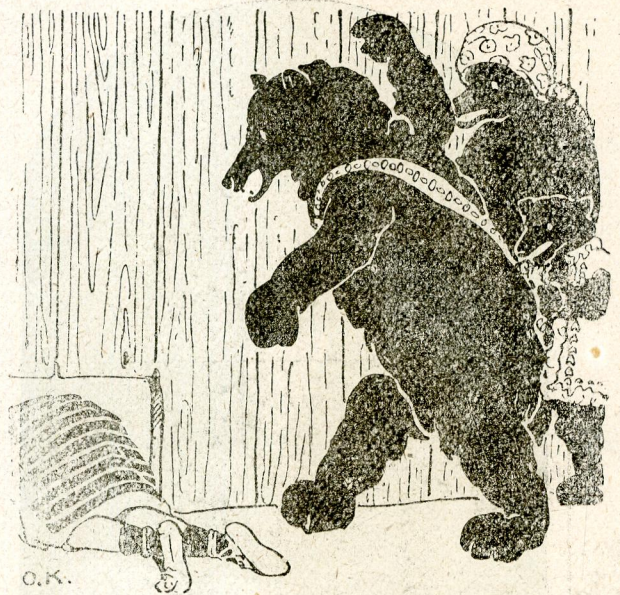

Спить, спить у Миськовім ліжку, аж надходять три медведі.

— „Хтось сидів у моїм кріслі!“ — заревів великий медвідь. — „Хтось сидів у моїм кріслі!“ — повторив середний медвідь. — „Хтось зломив моє крісло!“ — запищав маленький медведик тонким голосочком. — „Хтось тут їв мою кашу!“ — гукнув старий медведище. — „Хтось тут їв мою

кашу!“ — повторила медведиха. — „Хтось зїв усю мою кашу!“ — запищав Мисько тоненьким голосочком і гіркі слези покотили ся по його личку.

Три медведі сумні та розлючені пішли шукати виновника.

Йауть у спальню, аж бачать, що й тут хтось був недавно. — „Хто тут спав у моїм ліжку?“ — крикнув великий медвідь грубим голосом. — „Хто тут спав у моїм ліжку?“ — запитала медведиха середнім голосом. — Хто тут спить у моїм ліжку? Ось дивіть ся, що се?“ — крикнув Мисько і його голосок заломив ся з обурення.

Два старі медведі з криком надбігли, але в сій хвили пробудила ся Русявка. Щастє, що недалеко ліжка побачила велику діру в стінї медвежої хати. Поки медведі вспіли прибігти до неї, вискочила крізь діру, впала на м'який мох у лісі, встала і скоро побігла до дому. Будьте певні, що другий раз не йшла в гостину до медведів.

З англійської мови перевела С. Ол.

Наші читачі.

(З надісланих „Світові“ фотографій, ладимо спеціальний альбом наших читачів, а деякі гарно викінчені знімки подаємо у репродукції на сторінках газетки).

Геньо Замора з Більча Золотого.

Мова без слів.

Мої слова так слухає дитина!
У них крім слів є серця тихий зміст,
Що нам його несе життя хвилина,
Що серце серцю тільки доповість.

Даремні мури всі і перепони,
Як жаром серце в груди озовесь —
Дитино, слухай, тям — се наче дзвони
Грімкі, так голос серця той несесь.

Слова без сили, як говорять очі,
Як біль, зневага стиснуть нам уста
Як грім заграє через тіни ночі —
І блискавкою здійметь ся рука.

Дитя, слів слухай, грудею живою
Ти відчувай їх зміст, життя живе,
Заприсягни присягою святою
Все, що доскаже серденько твоє.

Уляна К.

На вакації!

Веселий, милий і щасливий,
Прилинув час до вас,
Про що весь рік ви, діти, снили,
Сповнило ся нараз!
Гей, кілька мрій, надій снували
Про час сей рік ви весь,
Всі ігри, радощі, забави,
Що їх зазнать прийдесь,
Ви низали немов коралі
В головондї своїй,
У снах, на яві їх в уяві
Квітчали в рожі мрій.
І він вкінці до вас прилинув
Вакацій жданий час
І на родину всіх в гостину
Від праці кличе вас!
Вас привитає рідна хата,
Левада, поле, гай
Квітками, щебетом пташата,
Журчанням знов ручай.
Тож тіште ся, радійте, діти,
Й нових збирайте сил,
Як пташеня, що рвесь летіти
В ігрі пробує крил.
Бо сил вам треба, діти милі,
Чим дальш труд важчий йде!
Минуть ся радісні сі хвилі,
По них знов праця зве!

Я. Вільшенко.

Читайте діти!

У днях вакаційного спочинку, коли вже ужите доволі утіх та забав на свіжому воздуху, коли непогода, студений вітер або дощ стануть на перешкоді в устроєно якоїсь прогульки, тоді, молоді друзяки, поверніть ся до читання книжечок, які недавно появили ся на книгарських полицях. Ось вам список тих новостий:

1. Г. Гасенко: *Ная з джунглів*.
2. Казки Вільгельма Гауффа, в прегарнім українським перекладі з 82 образками.
3. Казки Бехштейна, які прикрашає 110 гарних ілюстрацій.
4. Казки братів Гріммів. Том I, стор. 160. Подано тут 26 казок з 46 образками та портретом обох байкописців.
5. Д. Мамин-Сибіряк: *Три оповідання*. У книжечці знайдете 19 дуже веселих образків.
6. В. Корнійченко: *Запорожський кляд*.
7. Жіль Верн: *Зоря Полудня*, повість із життя пошукувачів діамантів у полудневій Африці.

Про ці книжечки напишемо в коротці обширніше. Хто бажає купити собі книжки, нехай звернеть ся до Книгарні Наук. Тов. ім. Шевченка у Львові або до Адміністрації „Світа Дитини“.

Загадки і шаради.

Загадка складова.

О, ве, Лит, рест, Па, зон, Е, по, Він, пер, На, скіл, А, ка, риж, Ко, ник, ле, ко, бо, ва, на, до, ма, он.

Значіне висказів:

1. Місто у Франції. 2. Ріка в Америці. 3. Старинна назва Відня. 4. Добра сусідка України. 5. Найвисша гора на світі. 6. Цісар Французів. 7. Славний астроном. 8. Український Ефіяльт, що отворив ворогам браму на Україну.

Початкові букви, читані з гори у долину, дадуть назвиско славного українського генерала, що бореться за Волю рідного Краю.

□ □ □

Загадка арифметична.

(Уложив Івась Ілечко.)

12	12	12	12	12	12
12	25	25	25	25	12
12	25	12	12	25	12
12	25	12	12	25	12
12	25	25	25	25	12
12	12	12	12	12	12

В квадраті є 36 чисел. Кілько разів треба перечеркнути число **25**, а кілько разів число **12**, щоби сума перечеркених чисел виносила 330?

□ □ □

Шарада.

(Уложила Галля Білинська.)

Перше й друге — злочинця не мине,
А друге з третім над тальмудом ся трясє.
Цілість — всі його добре знають,
І у стрільця та жовніра його видають.

□ □ □

Ломиголовка.

(Подав Едвард Зарицький.)

Відчитати сей старо вавилонський напис:

Аналь тегол убена наві одан адгоб дів.

□ □ □

Загадка.

(Подає Нуна Говикевич.)

Не бачить і не чує,
А вірші деклямує,
Мовить казки, звеселяє,
А часом правди навчає.

Цілість се предмет,
Який треба шанувати,
Бо за непорядок легко
Можна в шкіру обірвати.

За влучні розвязки сих загадок призначені до розльосованя 3 гарні премії п. н. „На вакаціях“.

Розвязки

загадок із 15 числа „Світа Дитини“

1 вислід льосованя:

1) Загадка складова.

Ізмарад, Великі роковини, Абу Каземові капці, Не пора, Фрузя, Ромчик, Анна, Нагусевичі, Коваль Бассім, Ольга.

Цілість: Іван Франко.

2) Шаховий коник.

..Прийде час, ти огнистим видом засяєш у народів вольних колі, труснеш Кавказ, впережешся Бескидом, покотиш Чорним Морем гомін волі, і глянеш, як хазяїн домовитий, по своїй хаті і по своїм полі. Ів. Франко: „Мойсей“.

3) Загадка з доповненнями.

Лис Микита.

4) Загадка в прямокутнику.

1. Ірка, 2. Овес, 3. Іжак, 4. Гимн, 5. Шафа, 6. Арфа, 7. Азія, 8. Анна, 9. Раки, 10. Літо.

Цілість: Іван Франко.

5) Шарада.

Каменярі.

6) Аритмограф.

1. Нетля, 2. Земля, 3. Перун, 4. Филип, 5. Дрізд, 6. Китай, 7. Чайка, 8. Казка, 9. Десна, 10. Сосна, 11. Ребус, 12. Батум, 13. Угнів, 14. Козак, 15. Війна.

Цілість: Не ридай, а добувай.

7. Ломиголовка.

Петрусь мав 7, а Микола 5 овець.

Влучні розвязки надіслали:

І. Р. Т. Антоновичі, О. й Я. Багрії, Р. Барияк, К. Безпалко, Р. Вергун, Ю. Великанович, Д. Винницька, А. Горницький, Ю. Гаврилів, Г. Замора, М. Деревянко, Н. Думін, Б. й О. Капусті, І. Камінський, Н. Костинюк, І. й М. Котим, С. Козло, Б. Кивелюк, О. Кузьмак, О. й К. Кушнірі, Т. Кульчицький, О. Манастирська, В. Мандичевський, В. Ничай, П. Озерів, Дз. Островський, А. Окпиш, Я. Пачановська, С. Посацький, М. Попович, О. й І. Потерейківні, Е. Пеленський, М. Прокопів, Р. Пласкач, М. Пшепорська, Б. Я. й Р. Раки, Д. Роздольський, Я. Сайко, М. Содоморівна, Ю. й Л. Сухі, Е. Стойкевич, З. Трачівна, М. й І. Турчмановичі, Б. й О. Федаки, М. Шараневич, Р. Щуровський, В. Юрійчук, Р. Яворський, „Гомо Сапієнс Стультіс-симу“.

Вислід льосованя премій:

Премію „Зоряний хлопчина“ виграли:

1. Маруся Пшепорська в Тарнавці.
2. Ярослав Сайко в Ракові.
3. М. й І. Турчмановичі в Тухольці.
4. Юрчик й Люба Сухі в Любели.

Премії висилаємо рівночасно поштою і просимо о зворот 1 Марки за кошти пересилки.

Переписка Редакції.

Повідомляємо сею дорогою всіх, що доси не надіслали передплати на III квартал у висоті 30 марок, що не будуть дальше діставати газетки.

Всіх тих, що доси не вирівняли своїх залеглих, повідомляємо, що крім здержання дальшої висилки часописи, постараємося про стягнене наших претенсій судовою дорогою.

Рекламації важні тільки до 14 днів від появи кожного числа, і мусять бути писані на отвертій (неоплаченій) карточці та надавані в тім уряді поштовім, який доручає адресатам посилки „Світа“. — *Адміністрація.*

Галюся Захаржевич в Дунаві: Твій лист із фотографією „Світ“ одержав. Наш альбом передплатників збільшається з кожним днем. Лекцій не занедбуй, бо „Світик“ любить пильні дівчатка, що його читають й учаться пильненько завданих лекцій.

Данило й Дорун Роздольські в Оравчику: Ребус, який Ви надіслали, трохи нескладний і треба його зовсім переробити, а загадок складових маємо так багато приготованих до друку, що на Вашу прийде черга аж десь при кінці року.

Ришард Гординський в Заліщиках: А чому наш Ришард пише лист пів атраментом, а пів олівцем? При пересилці гроший на переказі пиши на відтинку, на що ся квота, яку посилаєш — призначена. Під своїм назвиськом пиши все число **833**, бо під сим числом Ти записаний у книзі передплатників.

Оля й Маруся Омишуківні: За Ваші заходи при розпродажі 9 числа „Світ“ дякує Вам гарненько. Надіслану загадку в годиннику використаємо, але пізніше. 9 число газетки посилаємо Вам.

Влодко й Геню Дикі в Бродях: Се дивне, що 13 і 14 число „Світа“ не дійшло до Вас. Ми висилаємо Вам се число в друге рекомандовано. А чому не подаєте на листі місцевости, ані дати, коли лист висилаєте. Не забувайте про се на будуче!

Роман Луцький в Обертні: Книжечки „Син України“ нема ще у нас на складі, бо з Відня не легко тепер книжки спровадити. „Англійські казки“ — вичерпані, а книжечки: „Семя Скакунчиків“, „Пан Коцький“ можна дістати в кождім містечку там, де продають „Світ Дитини“ або інші укр. часописи.

Стефан Долінський в Заліщиках: „Світик“ має багато матеріалу, але не має „маречек“ і тому не може так гарно розвинути ся, щоби задоволити всіх читачів. „Записки недоброго хлопця“ були вже давно друковані окремою книжечкою. Чи „Світ“ вийде ще в „червонім одязі“, се буде залежати від наших купців і промисловців, які дають анонси і тим способом оплачується окладинка, а коштує вона стілько, що газетка.

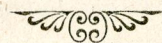
Михайло Черкес у Глудні: „Світик“ радіє непомірно, що так Тобі подобав ся. Він старається стати приятелем

і повірником усіх українських діточок. Тому всі повинні звертати ся до нього і в годинах радощів, і в днях смутку, а він на всі Ваші скорботи буде старати ся винайти цілющий лік. Подібний ребус до Твого маємо. Однак і Твій при нагоді використаємо.

Надя Головацька в Делятині: Представлень таких, про які пишеш, є у нас дуже мало. Найкрасша комедійка в 2 діях, що надавала би ся там для вашого театру, а є „Без старших“. Пришли 5 Марок, а купимо її і вишлемо. Байочку дуже легенько читається, однак написати її — не легка річ. Зовсім подібна загадка до Твоїєї є у нас в редакційнім століку.

Дарія й Юльця Бачинські в Махнівцях: Адресу справимо, а 7 число „Світика“ не можемо вислати, бо воно вичерпане. Будемо його висилати новим передплатникам аж при кінці року, бо в міру замовлень дамо зробити 2-гий наклад сього числа. До кінця року належало би ся ще: 57 Марок 40 фен. Однак нам здається, що ці ціни не остануть ся. Цінник друкарський підносить ся з тижня на тиждень, а ціни паперу доходять до таких сум, що будемо приневолені назначити на „Світ Дитини“ таку висоту передплату в марках, яка обов'язує в гривнях на Україні. Се все діється з „причин від Адміністрації незалежних“. Та все таки не можемо зупиняти видавництва, хочби воно не знати які мало перешкоди до поборення, бо воно під теперішню хвилю сповняє важну роботу.

Оля Трильовська в Ніску: Просьбі Твоїй „Світик“ вволив волю, а по одержанню відповідного замовлення, вишле всі бажані книжечки і забаву „Подорож в округ світа“. Дуже радіємо, що ти з такою жаждою кинула ся до читання українських книжок. Твій примір буде заохочувати інші дівчатка, що так, як Ти наслідком житєвих обставин найшли ся немов самітні вигнанці серед чужого моря людського. Не трать одначе віри в будучність, Дорога Олюсю! Віддай ся цілою душею науці, а побачиш, що се одинока дорога до перемоги.

Виказ жертв, що зложили читачі „Світа Дитини“ (в марках).

На пресовий фонд „Світа Дитини“.

Маруся Штелігівна з Ряшева 20, а від своєї Мамусі 5, (з „Франкового Дня“), Ю. Ліщинський 50, о. Л. Гаркавий 40, Тетяна Терлецька 100, О. Маренін 20, Я. Лиско 10, О. Баррій 5, П. Нагановська 840, М. Стасів 5, І. Швецова 2, Л. й Ір. Трешневські 50, Ученики II класи А. школи ім. Б. Грінченка 20.

Разом доси зібрано: **335 М 40 Ф.**

Передплата на рік 1920 місячно:

10 марок, 2 франки, $\frac{1}{2}$ долара, 2 ліри, 2 шілінги, 4 рублі, 100 гривен.

:: :: :: :: Поодинокє число коштує 5 марок. :: :: :: ::

Редакція і Адміністрація: Ринок, ч. 10.

Замовлення на висилку часописи та передплату прямувати на адресу: Михайло Таранько, Львів, вул. Зіморовича, ч. 3.

Видає і за редакцію відповідає: Михайло Таранько.

З друкарні Наукового Товариства ім. Шевченка.

СВІТ ДИТИНИ

ІЛЮСТРОВАНІЙ ЧАСОПИС ДЛЯ ДІТЕЙ

виходить два рази в місяці, кожного 1-ого і 15-ого.

Бурко.

Оповіданє з наших днів.

нагороджене першою премією на конкурсї „Світа Дитини“.

Ви тямите його?...

Того лобузоватого хлопця з дивними інстинктами... Тямите той його радісний, жагучий усміх, коли він дістав у свої руки оружє? Ні, ви певне тямите його, бо ж хіба можна призабути таку малу, сердечну істотку?...

Я пізнав його в нашій гімназії. Він ходив тоді до першої кляси. Треба було бачити, як він гордо носив свій мундур та один срібний пасок на ковнірі. З початку все пробував він поводити ся з товаришами гордо, але згодом його бліденьке лице розпромінювало ся радісним усміхом і вся сердечність вертала знов.

Особливо любив наш знайомий товаришувати зі старшими гімназистами. Се уважав він для себе честю і в усьому старав ся наслідувати їх. Все носив при собі кілька записних книжок. Мабуть великі тайни крили ся в них, бо нікому не дозволяв заглянути до книжок. Хотів також при звичаїти ся до куреня папіросок, але за першим

разом закашляв ся, захлипав і два дні був із сього приводу хорий... Від сього часу перестав курити папіроски, лиш одну все носив біля себе, щоби старші товариші не висміяли його.

Та найбільше тягло його до чого иншого; се було оружє. Тямите його в ті хвилини, коли хто пообіцяв йому дати до рук яке небудь оружє?... Така хвиля була для нього великим святом; ціла його мала істота немов набирала з воздуха усміху; здавало ся, сміх і радість ішли від нього промінем. Ох, з якою пишною, розкішною втіхою брав він у руки оружє! Малі щочки рожевіли, очі гляділи з незмірним щастем, словом, — наш малий Бурко — бо так названо його, не відаю чому — набирав життя і ставав зовсім щасливим...

Згодом прийшов Бурко до другої кляси. Тоді саме проголошено українську республіку. Запал воєнний обхопив цілковито нашого малого. Він цілі дні бігав по товаришах та вишукував яке

Ціна числа 5 марок.

небудь оружє. Пізнійше побачили ми його на вулиці з заржавілою шаблюкою при боці, на спині висів якийсь кусок заліза, мабуть екс-штик, а на гімназійній шапці пишався цілий ряд відзнак. З гордістю проходжувався Бурко в сьому одязі по вулиці, аж у кінці засоромлений кпинами товаришів, заховав свої гордощі десь на поді. Відтої пори Бурко прибрав незмірно поважну позу. З запалом говорив про політичні справи та про подвиги наших військ. Щоденно рано вбігав у класу зі свіжим часописом у руці й обвіщував щось нового. Вправді се мстилося на нїм поганими нотами з латини, але Бурко не багато робив собі з того. „Школа“ оставала в нього на другім пляні — на першім в нього була Україна і... — оружє.

Аж надійшов страшний час...

Під дикою навалою ворога наша геройська армія подалася назад. Ворог здобував місто по місті — земля червоніла від крові невідомих героїв... Але навіть сей відворот наших військ записався в історії України золотими буквами... Кожде місто боронилося справді героїсько: малі діти і посивілі діди йшли в ряди борців. Лев хоч подавався назад, але ще кланцав зубами й вищерблював ворожу товпу.

Наш город лаштувався також до розпучної оборони. Всі камениці уфортіфіковано, барикади залягли головні вулиці. Геройський дух обгорнув мешканців...

Се було в другий день облоги. Того дня ворог стягнув усі резерви і наступав завзято. Було майже певне, що коли нам не надійде до вечера поміч, то ворог переможе. Ми збирали останні сили: руки й обличчя почорніли від пороху й крові, очі заливала тьма, губи засохли від спраги.

Біля полудня прийшла ожида́на поміч. Переважно молоді хлопці, кілька селян, кілька інтелігентів. Ріжноманітна юрба пересунулася перед моїми очима, коли раптом я скрикнув схвильовано:

— Бурко!...

Справді! Там посеред юрби, що займала барикаду, стояв він, Бурко!... Здивоване обхопило мене й я підійшов швидко до нього.

— Бурко!... — скрикнув я в друге... — Ти тут?...

Хлопчина звернув до мене розпромінене обличчя й усміхнувся гордовито:

— А тут! Ви думали, що я гірший від них?... — вказав на прибулих.

— Но-но!... — пустили тебе родичі?...

Бурко усміхнувся іронічно:

— Хібаж я не свій пан?... Пішов і кінець!

— Бравий з тебе хлопець! — скрикнув я мимовільно... Счудуване моє здивувало Бурка.

— А ви думали, що я в хаті полишуся? Еге, я вже давно продумував утекти з хати на фронт... При тім я хотів зібрати з моїх товаришів особний відділ... Але що вони! — махнув рукою — вони сього не розуміють! Та я йду на барикаду...

Він повернувся назад і ми розпрощалися.

Цілу ніч ворог припускав страшні наступи. Блискавиці від гарматних стрілен гонили немов скажені по темному фоні небес. Дика боротьба на смерть і жите велася під ослоною ночі. Ранком побіг я чим швидче дивитися за Бурком.

Невдовзі побачив я його на лівому крилі барикади. Трохи втомлений стояв біля гармати й слухав оповідань стрільців. Ясна чуприна зсунулася на чоло, очі вдивилися цікаво в оповідача. Певне думав про свої подвиги...

Я торкнув його в рамя.

— А, добрийдень! — відвернувся — бачите, гарно набрали!... — додав, вказавши ворожі позиції, — і по барикаді розкотився філіями срібний сміх Бурка.

З дальших слів довідався я, що Бурко став справдішнім героєм барикади. В часі приступів обстрілював ворога крісом, а коли амуніція вийшла йому, повнив службу санітарного стрільця. Одним словом Бурко зааванзував на любимця стрільців.

Я запропонував йому поворот домів.

— Що? — зірвався він тремтючи цілим тілом — вертатись?!... О сього не буде! Вже раз діставшись тут, не уступлю, хіба по прогнанню сих...

Він твердо вірив у нашу перемогу. І дійсно після відкинення ворожих наступів у ночі, можна було сподіватися перемоги. Але раптом положення змінилося. Біля полудня наспіла ворогови підмога. І тоді наступила катастрофа...

Ворог кидався цілими лавами до приступу. Щось страшне діялося на барикаді. Чотири божевільні наступи розбилися о мур наших грудей. Гураган штиків заливав барикаду, роздирав її на шматки, кождо грудку землі обливав кровю. Для нас не полишилося ніщо інше, як лиш відворот. Кожда частина барикади подавалася назад особно, окружена морем ворога. Наше крило обточилося рухомою барикадою і так поволи робило відворот до осередка міста. Кождий крок окуплювали ми одним трупом, зі сотки полишилося нас кількадесят. Що хвиля з наших рядів падав один більше труп і що хвиля роздававсь приказ:

— Рівняй!... Рівняй ряд!...

Було певне, що поки дійдемо до міста — всі погинемо. Але був іще один ратунок: полишити кількох людей, щоб здержували на собі пару хвиль ворога, а за сей час решта вспілаб дійти до міста.

І нагло, коли се оголошено, стало тихо. Було чути в сій тиші і шепіт конання і вагання сердець і подих ледяних крил смерти. І було хвилю тихо.

— Я полишусь!... — роздав ся нараз на-пів дитячий голос. — В моїх очах померкло — біля сотника стояв Бурко і швидко говорив плаксивим голосом:

— Я полишусь!... — Пане сотнику!... — Я вже про се мріяв від давна!... Я полишусь...

І нагло стало ся щось несподіване, неожидане...

— Нехай живе Бурко!... — вирвав ся з кількох десятків грудей оклик і ряди сколихнули ся немов від гургану. Якийсь шалений, негамований запал обхопив усіх і ми кинули ся вперед... А попереду біг Бурко з наїженим штиком, із розвіяним волосем, із вогнем в очах... І так ішли ми, немов вихор, коли зірветь ся з невідомих припон

і йде полем гордий, сильний, непереможний та кладе долі колосе. І так ішли ми, як громада львів в обороні своїх дітей. Впали перші ворожі ряди, впали другі..., впали треті... І захитав ся ворог, і почув, що се хвиля рішаюча про його жите або смерть... І в сю мить кинув він свіжі два баталіони. Я побачив, як маса людей накрила нашого сотника, а опісля... ох!... наш Бурко ляг під навалою ворога.

В сей момент я впав, поцілений ворожим штиком. Коли я отворив очі, побачив ворога, що тріумфував на наших трупах... Місто було здобуте...

Більше я Бурка не бачив... Се був його перший і останній тріумф...

Самбір 5. IV. 1920.

Б. Лихицький.

Три царства.

(Кілька листків із житєпису землі).

Написав *Др. Ол. Тисовський.*

(Дальше.)

Саме удало ся йому отрясти зі себе одного Ігванодонта, через що метушня на хвилю спинила ся, як із воздухів злетів між розжерті потвори Птеродактіль і задиханим, скреготливим голосом почав оповідати, що чув і бачив. Зацікавлені оповіданем потвори забули скоро взаїмну ненависть і почали випитувати Птеродактіля про подробиці. Але він обіцяв оповісти все докладно на нараді звірят, яку саме задумав скликати. І дійсно, на його зазив заройло ся на березі від множества звірят. Грізно виглядали сї збори, на яких верховодили Завроподи, довгі на десятки метрів: Атлянтозавр, Бронтозавр, Діпльодок, а побіч них менші трохи Ігванодонти і Кератопсиди. З води повиставляли довгі шиї Плезіозаври, на беріг виповзли неповоротні черепахи і довгоголові крокодилі. Причалили до берега Амоніти в своїх великих слимаковатих кораблях, а воздухами злетіли хмарою з усіх усюдів саранчі, стрекавки хрущі.

Палкими словами, але якимось непевним, притишеним голосом, представив Птеродактіль велику небезпеку, яка грозила звіринному царству від збунтованої рістні. В промові картав строго ненаситних пажерливих комах за те, що їх безоглядне зчущанє над ростинами, їх сліпа, бездумна жадоба використати ростини до остатку, спроваджує небезпеку для цілого звіринного царства. Почали ся наради...

Геть із самоволею!

Тимчасом ліс гудів і шумів понурими головами, серед яких деколи визначали ся поодинокі

палкі, хоч приглушені, звуки. Се промовляли представники великих Коніферів, зі всіх найліпше озброєних корою і шпильковатими листками, то знову гарних пірнатолистних Цикадів, а далі Папоротий, Пядичів, Хвощів, зниділих нащадків могутних колись родів Калямітів, Лікоподів, Лепідодендрів і ріжних дрібних Мохів, Грибів і Гліний, що пухкою верствою заселявали вохкі не три ліса.

Не беремо ся рабувати чужі області — промовляла Отозамія з роду Цикадів у мові незрозумілій звірятам — але боронити ся нам треба проти самоволі, нахабности, визиску тих зарозумілих звірів, що в безглуздім засліпленю, певні своєї сили, яка забезпечує їм безкарність, нищать нас безоглядно, немовби тільки вони мали право до життя. Давно тому, коли ми, Ростини, не почували небезпеки, влізли вони в наші області, в землю, заселену нашим народом, використали несвідомість наших предків, загарбали панованє в свої руки і на мільйони літ закували нас у ярмо страшної, лютої неволі. Ми тепер свідомі тої кривди, того насильства, яке вони нам заподіяли. Годі довше терпіти. Злучім ся, зорганізуємо ся, скиньмо зі себе сї окови, боронім ся, на їх зчущаня відповіджмо рішучим ділом, против їх злоби винайдім способи, борім ся явно й підступом так довго, аж вони переконають ся, що ми так само, як вони, маємо право до свободного життя і що не годить ся живим істотам себе гнобити, нищити, для несправедливих забаганок закріпощувати, тай ще вічно хвалити ся, що ось то ми нарід, а ви — юрба...

(Дальше буде.)

Вуйко Влодко.

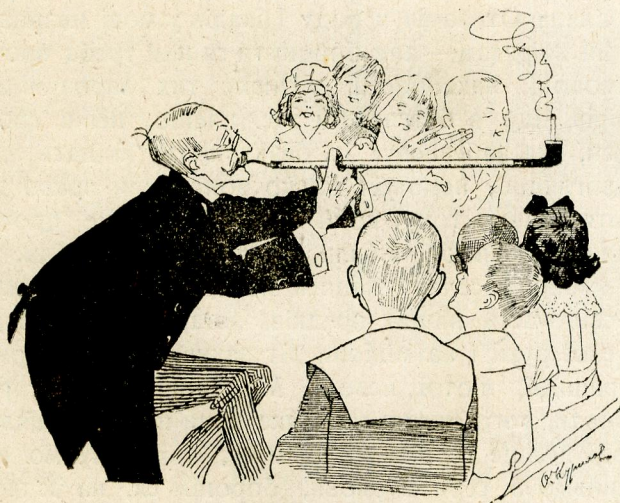
Пригоди Юрчика Кучерявого.

З образками О. Куриласа

II. Юрчик на грушці.

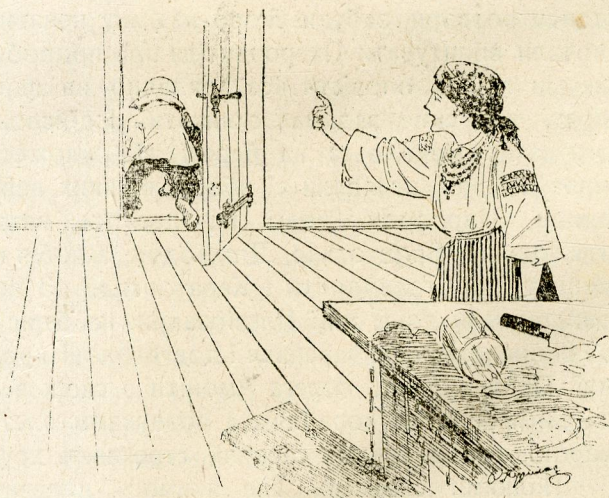
1. За те, діти дорогенькі,
Що ви добрі і чемненькі,
Що за попередню байку
Вуйкови принесли файку,
Знову буду говорити,
Лиш позвольте — закурити.

2. Так!... Сідайте вже довкола:
Тут Надійка, тут Микола,
А ти, Ромку, не пхай носа
Аж до мого папіроса,
Бо впечеш ся. — Тепер прошу
Послухати, що приношу.

3. Раз у осінь, як що днини
Юрчик вискочив з перини,
Побіг в ліво, побіг в право,
Вбрав ся, вмив ся скоро, жваво,
Помолив ся — книжку в руки
І чим швидше до науки.

4. Потім прибіг по сніданку
І вивернув мамі склянку.
Ллеть ся річка по кімнаті,
Рух і гомін в цілій хаті,
Бо так Юрчик став спішити ся,
Щоб до Дропа не спізнити ся.

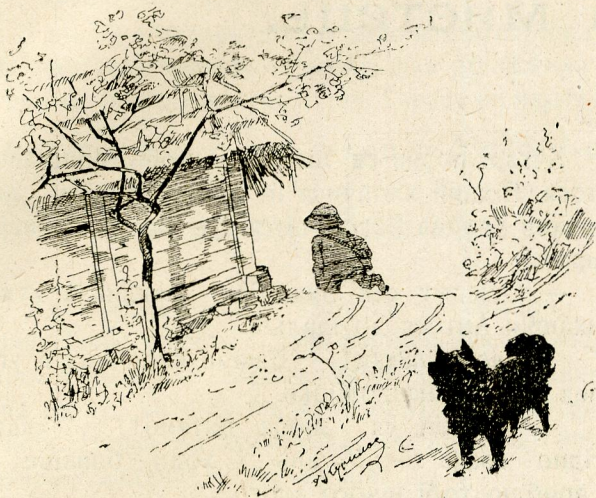
ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ

МИХАЙЛА ВОЗНЯКА

є безперечно найкрасшою лектурою для старшої молодіжи на час вакацій.

Ціна сеї книжки виносить 120 Мк.

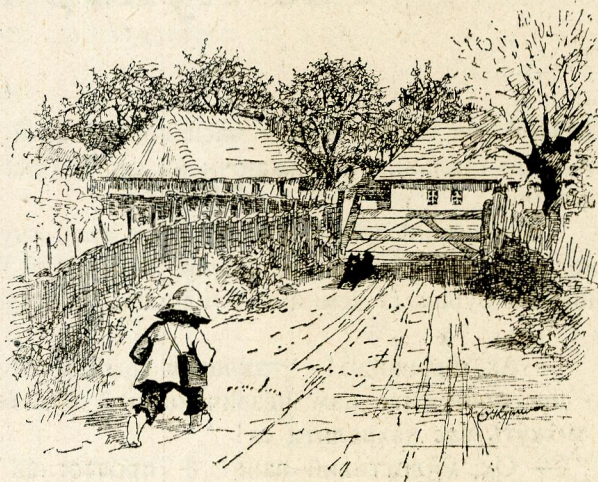
Замовляти в Товаристві „ПРОСВІТА“, Львів, Ринок, ч. 10.

5. А як з Дропом привитав ся,
Про здоровле розпитав ся,
То хутенько, як той котик
Попід плотик, попід плотик,
Поза війтову стодолу
Юрчик дременує у школу.

6. В школі прочитав сторінку,
Написав „м“ повну жмінку.
Гарно ві всім пописав ся
І похвали дочекав ся.
А по школі — нуж до дому
Гулять-бігать по давньому.

7. Була осінь. Сад пишав ся,
Від овочів угинав ся.
Юрчик каже: „Нині мушу
На високу лізти грушу.
Грубі там грушки, як дині,
І солодкі в середині“.

8. Грушка мала пень високий.
Скаче Юрчик чорноокий,
Спинаєть ся, в гору дреть ся,
Але штука не вдаєть ся:
Ніяк вилізти не може.
„Що тут робить, милий Боже?“

Читайте, діти!

Дуже гарні книжечки видає Товариство „Діточі Читанки“, з яких можна купити вже тепер:

1. Попелюх і маленька мишка, ціна	4 Мк	6. Пан Слота і панна Сонічко. Що смачніше, ціна	2 Мк
2. Дорога до щастя, ціна	2 „	7. Гр. Гетьманець: Хто такий Тарас Шевченко? ціна	4 „
3. Кізка-Білоніжка. Телесик, ціна	2 „	8. Редіард Кіплінг: Слонятко, ціна	2 „
4. Борис Грінченко: Коротка історія України, ціна	6 „	9. „ Як верблюд дістав горб? ціна	2 „
5. Іван Липа: Орел Промінистий, ціна	2 „	10. Тарас Шевченко: Малий Кобзар, ціна	4 „

Всі ці книжечки можете собі купити в кожній українській книгарні, де купуєте „Світ Дитини“, або у Т-ві „Діточі Читанки“, Станіславів, Собєського, ч. 11.

Книжечки висилаєть ся лише за попереднім надісланєм грошей.

Із кухарчука мистець.

(Докінчене.)

При тих словах хопив масляного льва й подав ся до їдальні, не вважаючи на слізні благання хлопчини.

Товариство при столі було не мало счудоване, коли кухар увесь задиханий та з люти червоний як бурак із чемними поклонами приступив до стола.

— Ах, Фернандо! — закликав граф весело — що ще приносите нам незвичайного? Мої гості не можуть вас нахвалити ся!

— Ох, милостивий пане! — простогнав заклопотаний кухар — бою ся, що тепер зазнаю тим більшої догани. Та я всьому нещастю нічого не винен.

— Нещастю? — счудовав ся Фалієрі. — Оповіжте скоро, що скоїло ся?

І кухар оповів, які то збитки вистроїв йому ледачий кухарчик, що так знівечив масло й що годі на борзї подбати про иншу закуску.

— Ну, коли стілько всього нещастя, то мої гості вибачать, що не буде масла — засміяв ся граф.

— Та покажіть но близше, що то таке вимайстрував збитошник.

Фернандо зі згірливою усмішкою поклав масляного льва на столі.

Але зовсім инше вражінє зробила Антосева робота на графа й його гостей. Повні зчудованя й подиву гляділи вони на масляного льва, що дійсно був відданий дуже природно.

— Фернандо, — перервав граф Фалієрі перший мовчанку — я бачу вже, що ваша правда! Хлопець, що зумів виліпити такий твір, не надаєть ся зовсім на кухарчука.

— Правда, ласкавий пане? Я се вже казав! — притакнув й собі кухар. — „Я вже відправив його, та заки відійде, дадуть йому ще стаєнні парібки в нагороду батогів.

— Ні, я вам забороняю карати хлопця! — відповів граф Фалієрі — але заразїсінько приставте його сюди. Я сам розмовлю ся з ним.

Кухар подав ся швидко, щоби приставити Антося. Бідний хлопчина не хотів ніяк іти з ним, та кухар ухопив його й потягнув за собою перед графа.

— Ось тут сей лиходій — закликав кухар, впихаючи Антося до їдальні.

— Ласки, ласки! — благав хлопчина й упав перед графом навколїшки.

— Успокій ся, люба дитино! — сказав лагідно граф. — Устань і ходи близше, я не зроблю тобі нічого злого.

Антось підступив несміло й трівожно до графа.

— Як чую, то ти зовсім не маєш охоти до кухарства? — спитав граф Фалієрі хлопця.

— Зовсім не маю охоти, та мій батько настоює на се.

— Чи не мав би ти охоти вчити ся чогось иншого?

— Ах, чому ні?! Я так радо вчив би ся малярства або різьбарства та батько не має на се грошей.

— Се нічого! Я бачу, що в тебе талант є! Я вже подбаю про твою науку. Знаю в Басані доброго різбаря. Коли маєш охоту піти до

нього на науку, то вже завтра можеш піти до нього.

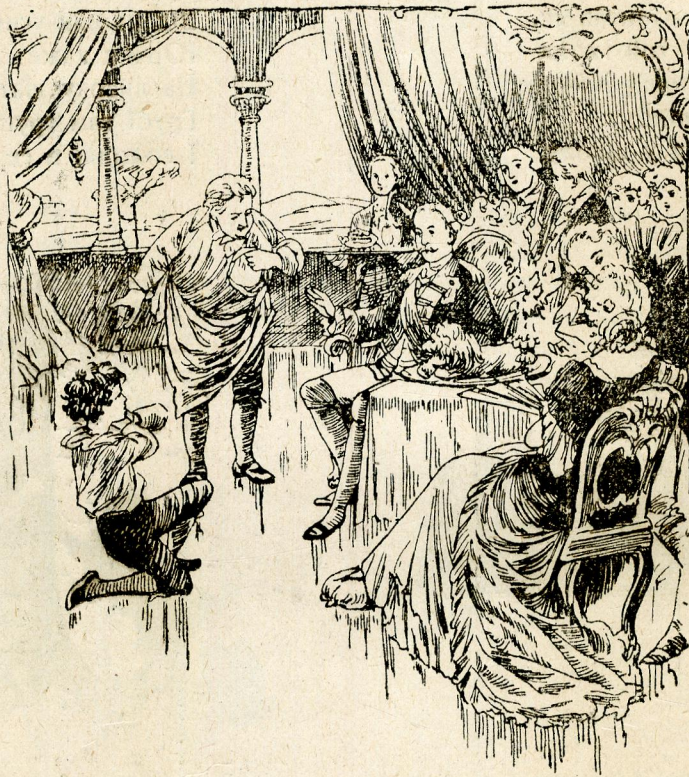
Хлопчина зі слезами в очах дякував графови.

А гості оглядали тимчасом масляного льва й не могли нахвалити ся роботи.

Минуло багато літ. Із малого кухарчука став славний італійський різбар Антоніо Канова. Родив ся він 1757 р. в Позані, а помер 1822 р. в Венеції. Ооставив по собі 176 гарних різб, з яких найславнїйші „Три грації“, „Амор і Псіхе, нагробник папи Климента XIII.

Так то прикра хвилина в житю талановитого хлопчини причинила ся до сього, що він став із кухарчука славним мистцем.

Чи не нагадає вам, діти, жите отсього слав-

ного чоловіка — життя нашого незабутнього кобзаря, Тараса Шевченка?

І він був кухарчуком у діди́ча Енгельгардта. І він мав таку немилу пригоду, яка причинила ся до сього, що Ендельгард дав Тараса на науку до

малю. А опісля повело ся йому видістати на волю та стати великим і славним малярем і поетом.

Бачите, як то нераз важні хвилі в життю великих людей сходять ся з собою.

А. Тоцький.

Дневник Панаса.

Вже від довшого часу ми зауважили, що малий Панас носить у своїй торбині між книжками якийсь таємничий зшиток. Коли ніхто не дивить ся на нього, витягає він свій зшиток і щось радо записує. Нераз ми допитували ся, що се він пише. Домашню задачу — відповідав.

Та хлопці щось недовіряли. Раз побачили діти той зшиток на лавці. Зараз узяли його читати. Се був дневник. Там вписував Панас що дня свої вражіння і спомини: що робив, що читав, куди їздив, загалом — як прожив цілий день. Гарний був там опис вакацій, святого вечера та шкільних прогульок.

Учитель побачив дневник і сказав: Усі школярі нехай списують свої вражіння. Колись вам цікаво буде прочитати те, що тепер написали. При тім привчіте ся писати спомини, а се вам вийде на добре.

Нас сі слова зацікавили дуже. На другий день майже кождий мав уже новий зшиток, на яким було написано великими буквами: „Пам'ятник“ або „Щоденник“.

Від сього часу майже ціла кляса почала писати свої спомини, своє житє, всі втіхи й смутки — у той зшиток. Він був наче їх новий приятель.

(З рукописної „Нової Читанки“ ч. IV, зложеної в Києві.)

Богданко.

Загадки і шаради.

Загадка фігуральна.

(Уложила Ярослав Мопцібович.)

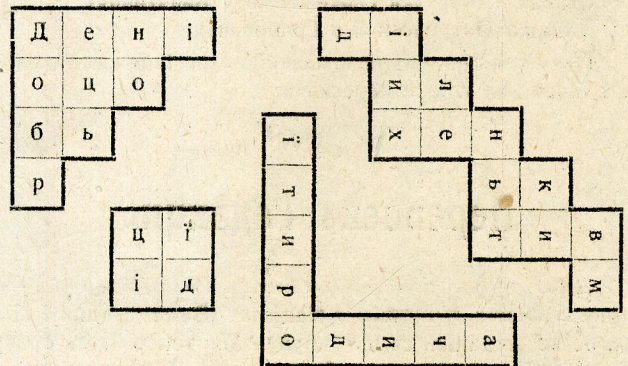
1.	—	—	—	+	—	—	—
2.			—	+	—		
3.	—	—	—	+	—	—	—
4.			—	+	—	—	—
5.				+	—	—	—
6.			—	+	—	—	—
7.				+	—	—	—
8.	—	—	—	+	—	—	—

Назви 8 місяців так уложити, щоби букви, уставлені на місци хрестиків, дали назву місяця, який має історичне значінє для відродження Українського Народу.

□ □ □

Подвійна загадка.

(Уложив Нусьо Думін.)

З тих частий уложити квадрат. Від „Д“ починаючи прочитати гарну приповідку ідучи кроком шахової вежі.

Кілько читачів розв'яже сю загадку, стільки разів по 10 ф. дає Нусьо Думін на пресовий фонд.

□ □ □

Ломиголовка.

(Уложила М. Огримовичівна з Корчина.)

З букв, уміщених в іменах і назвискях, відгадати зване сеї людини:

1. Адам Коннт, 2. Роман Ост, 3. Іван Скид, 4. Петро Корите, 5. Адам Кіке.

За влучні розв'язки сих загадок призначені до розльосованя 3 премії: „Китичка малих дівчат“, „На вакаціях“ і „Сара Кру“.

Розв'язки

загадок із 16 числа „Світа Дитини“

і вислід льосованя:

- 1) Ребус ч. 11.

Голодній кумі хліб на умі.

- 2) Загадка.

Їжак.

- 3) Ломиголовка.

Коминар, Маніпулянт, Вартівник, Реставратор, Кондуктор.

- 4) Шарада.

Колиска.

- 5) Загадка числова.

. 11

.. 9

20

Влучні розвязки надіслали:

Р. Барияк, О. й Я. Багрії, Ю. Великанович, Д. Винницька, Н. й С. Головацькі, С. й М. Ганкевичівні, Н. Головацька, Г. Гела, Л. й З. Говдівні, В. Гоцький, Н. Думін, М. Данковська, Д. Дрогомірецький, Я. Копистянський, Ст. Козло, Б. Кивелюк, О. Манастирська, Я. Монцібович, Дз. Островський, М. Попович, М. Печерський, Ст. Пасіківна, Я. Сайко, Ю. І. й У. Старосольські, О. Томичівна, В. Цепухівна.

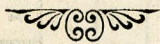
Вислід льосовання премій:

Премію „Зоряний хлопчина“ виграли:

Славця й Мартуса Ганкевичівні у Винятинцях.

Дзюно Островський в Грибовичах.

Премії висилаємо рівночасно поштою і просимо о зворот 1 Марки за кошти пересилки.

Переписка Редакції.

Дмитро Дрогомірецький, Стасіос Козло, Стефанія Пасіківна, Ярослав Монцібович: Надіслані Вами загадки і шаради не всі надають ся до друку. Ми тепер із за браку гроша мусіли зменшити обем газетки й тому друкуємо менше загадок, щоби на інші позиточні річи стало місця.

Миросьо Попович у Хотіни: Листок і розвязки надійшли. Передплату до кінця вересня зложила пані Крипкевичева. Чи школярики з Хотіня читають „Світик“?

Ярослав Сайко у Радехові: Байок із „Tausend und eine Nacht“ не можемо друкувати — бо се минало би ся із програмою нашої газетки. Ми друкуємо такі річи, як „Бурко“, „Остання лекція“ і подібні річи, де приходиться світ більше реальний (дійсний) і де героями є українські діти — скарб і надія цілого народу. Книжечки, про які питаєш ся, коштують тепер по 40 марок одна. Однак ціна щоденно змінюється відповідно до вартости теперішньої обігової монети.

„Матильда“: Дивуюсь дуже, чому Ви в маю пишете про осінь. Вашу першу пробу — цвітку зморозив зовсім студений вітер осіни. На будуче, як писати мете щось для „Світика“, старайте ся написати щось із життя дитини.

„Володька“: „Світик“ приймає вершки дуже радо, але мусять вони бути короткі та гарні змістом і формою. А сього власне хибує у надісланій вершику. Щоби вершки писати, треба передовсім научити ся орфографічно писати.

„Теофрастус Бомбастиус“. Розвязка загадок влучна. „Світик“ був у великому клопоті, бо не міг вишукати у своїх книгах передплатника з таким гарним іменем, та ще зі шляхоцьким прізвищем (гербом) „Ігнотус“. А може се який міністер для „закордонних справ“ криється під сим псевдонімом?

Ромчик Гусаківський в Ізювці. Загадочки з проказанем кінця війни не можемо надрукувати, бо ніхто не знає, коли вона покінчиться ся. Діточки знов не повинні займати

ся питаннями про війну, а краще повинні старати ся наслідувати „Бурка“.

Ярослав Копистянський в Коломиї: Іншої премії, як та, що Ти одержав — не можемо післати, бо не маємо. Як маєш уже таку книжечку, то зроби зі своєї дарунок якому убогому товаришови, а для себе задержи на пам'ятку одержану премію. Число, під яким вписаний у нас кожний передплатник, знаходить ся на перепасці газетки з правої сторони в долині. Фотографії одержали і вложили їх у наш альбом. Відбитку для „Світа“ з них годі зробити, бо вони маленькі і дуже невиразні.

Мілонія Данковська в Луці: „Світик“ незмірно радіє, що пішов Тобі так гарно іспит й що ти вже в II класі. Львів десять разів зверха кращий ніж Перемишль, однак у Перемишлі десять разів більше людей говорить на українськи як у Львові. Тому Перемишль місто українське, а Львів інтернаціональне.

Виказ жертв,

що зложили читачі „Світа Дитини“

(в марках).

На „Рідну Школу“.

Вол. Сенківський 30.

Разом доси зібрано: 187 М 40 Ф.

На полонених.

Славця Юрківна 20.

Разом доси зібрано: 469 М 30 Ф.

Для голодуючих Гуцулів.

А. Олесницька 10 і кличе: Даня і Ромця Олесницьких, М. Деревяно 20.

Разом доси зібрано: 50 М.

На пресовий фонд „Світа Дитини“.

Збірка „Народного Слова“ в Пітсбургу в Америці 75 доларів. На се зложили: Предсідатель „Народної Помочи“ Дмитро Порада 20, Адміністрація „Народного Слова“ 10, Укр. Банк „Стейт Бенкінк Компані“ в Мікізракс, Па 10, Секретар „Народної Помочи“ Петро Кузьмиха 5, Помічник секретаря „Народної Помочи“ Іван Галевич 5, Редактор „Народного Слова“ Микола Репен 5, Онуфрій Гупан 5, Юрій Петрашак з Донори 5, Василь Шанайда з Бутлер 5, Михайло Карлицький, управитель заграничного департаменту „Стейт Бенкінк Компані“ 5, Мирослава Василик 1, Др. Семен Демидчук 1; далі Марія Козоріс, учителька з Володимира Вол. 140 Мк., Ученики II класи народної школи ім. Б. Грінченка 18 Мк., Ст. Пасіківна 2, Я. Лиско 10, Дз. Островський 10, С. Динська 25 й кличе Сл. й Ір. Криськівні; Р. Барияк 10, М. Греголінська 10.

Разом доси зібрано: 77 дол. і 558 М 40 Ф.

Передплата на рік 1920 місячно:

10 марок, 2 франки, $\frac{1}{2}$ долара, 2 ліри, 2 шілінги, 4 рублі, 100 гривен.

:: :: :: :: Поодинокє число коштує 5 марок. :: :: :: ::

Редакція і Адміністрація: Ринок, ч. 10.

Замовлення на висилку часонис та передплату прямувати на адресу: Михайло Таранько, Львів, вул. Зіморевича, ч. 3.

СВІТ ДИТИНИ

ІЛЮСТРОВАНІЙ ЧАСОПИС ДЛЯ ДІТЕЙ

виходить два рази в місяці, кожного 1-ого і 15-ого.

Між своїми.

Сумно гудів поїзд по замерзлій сибірській рівнині. Паровіз стогнав, бо не міг витягнути довгої валки возів, навантажених людьми, кіньми, муніцією й товарами. На кожній стації вискакували з возів вояки, щоби обігріти ся. В кутку вагона сидів на невеличкому клункови вояк у подертій сірій шинелі та бачно розглядав ся довкруги. Не брав він участі в розмові російських вояків, лише потонув увесь у своїх думках. Далека Сибір... Як зайшов він сюди з українських Карпатів? Не по своїй волі кинув Микола Семечук свої гори та заїхав ось тут. Що дома діється — не знає. Писав, та відповіді нема. Однаково, бо жінка не вміє писати... й тепер він утікає з полону. Щоби не легко було втекти, посидала Росія полонених Українців на далеку Сибір. Уже два роки не чув рідної мови, не бачив своїх земляків. Жив у лісі між якимись напів-дикими людьми. Через те, хоч тут і зима приходить, не втерпів і втік. Тепер, як той птах, що опізнився у вирій, скулений тулиться по кутках й не знає, де діти ся. Гроший не має. Хліба мав трохи, та вже кінчається. А тут чужий край, чужі люди...

Наближав ся вечір. На стації в однім містечку поїзд задержав ся довше. Змерзлий та

зголоднілий вискочив Микола з поїзду та йшов на місто зі своїм клунком, боячись оставити його у возі. Задержав ся перед одною крамницею, бо побачив там виписане назвище: Іван Коломийченко. Його аж торкнуло, що се мусить бути земляк. Увійшов у крамницю. Покупців уже не було. За столом стояв бадьорий чоловік, чорнявий, середніх літ. Уже з лица відбивав від усіх Сибіряків і Азіятів.

— Добрий вечір вам! — сказав Микола.

— Дай Боже здоровля! — відповів здивований купець, чуючи рідну мову. В його очі заясніли сльози радости.

— Звідкіля взяли ся тут, земляче? Давно я вже не стрічав Українця! Прохаю зайти до мене в хату.

По другій стороні будинку було мешкане купця. Привитавшись із жінкою та дітьми господаря, почав Микола розглядати ся по кімнаті. Врадувало його, що прибрана вона по українськи. Зараз овіяло його щось рідне, знайоме. Українська мова та гостинність усеї родини прихилила вповні його серце до них. Здавало ся йому, що се він дома, на Україні. Вмившись із дороги та похарчувавши, почав Микола розказувати про

те, як він дістав ся на Сибір. Опісля зійшла розмова на українські справи.

Почали говорити про причини війни, про полонених Українців у Німеччині, про Січових Стрільців. Передвиджували недалеку революцію в Росії і нове жите на Україні. Й не чули ся, як уже наближала ся північ. Треба було йти на відпочинок.

Й другого дня ще не пустили земляки Микола з хати. Аж третього дня вибрав ся в дальшу дорогу. В клунку мав кілька хлібів й сало, а в гаманці гроші — збірка від щирих земляків.

Підчас їзди все споминав про побут в українській гостинній хаті та роздумував над значінем народньої приналежности, яка єднає всіх Українців в одну велику родину. Все одно, чи се Українець із Карпатів, із Сибіру, чи з над Чорного Моря, а хочби з американської кольонії. Все він мені — як рідний брат, бо одна у нас кров українська, однакова у нас мова, вдача, звичаї, однакові думки й бажання щирі для Неньки-України.

Хоч багато перетерпів у дорозі, та щасливо заїхав у рідне село. Врадувала ся жінка й діти, побачивши його по двох літах розлуки.

Прийшла весна. Зігнала з гір сніги, наповнила потоки, прибрала верхи квітками. Аж любо у верховині. Легенькі хмарки плили по небі наче отара білих овець у полонині.

Коло полудня, як Микола відпочивав по праці, увійшов у хату салдат у російським мундурі.

— Здорові були! — заговорив гість чистою українською мовою. — Чи приймете земляка у хату?

— Просимо, просимо! — сказали враз обое господарі. — Сідайте й полуднуйте з нами, земляче.

Гостя не треба було два рази просити. Втікаючи з полону з Мадярщини, він набідив ся й виголоднів ся доволі. Тепер радий був, що вже між своїми.

— У мене на Полтавщині не знають селяне їсти буришник (паленицю з картоплі) з гусянкою (молоко кисле) — сказав по хвилі прихожий. — Звикли на білий хліб із салом та на вареники з сиром — зажартував Полтавець.

З розмови довідав ся Семечук про долю земляка, подібну до своєї.

— Аж ся страшна війна, — сказав при прощанню гість, — навчила нас, Українців, єдности та згоди. — А досі то ми й не знали ся, хоч діти одного народа. Так нас клятві кордони поділили, так нас вороги розєднали!

— Дай Боже, щоби вже від тепер було краще — доповів Микола. — Недалека вже пора, як счезнуть кордони, а буде тільки одна Соборна Україна...

Роздільна, 20—21 січня, 1920.

Богданко.

Могила в гаю.

Лиш легко легіт лист леліє,
Лестить ся любо до лелій,
Красу квіток колише й мліє
В берізок білім блеску мрій.

Так тихо тут! Лиш гилля гнеть ся
І шепотом шумок втиша:
„Лиши свій шум, бо сум проснеть ся,
Лиши, хай спить, хай спить, ша, ша!

Тогід поляг тут на поляні
Від стрілу стрільчик молодий,
За Рідний Край, за Нарід з рани
Полилась кровця із грудий.

Товариші тут поховали,
З берези хрест в дарі дали
Й пішли, а бурі хрест забрали
Могилу вкрили кропиви.

Стоїть сирітка самотою,
Свої її забули вже!...“
Лепече легіт — а горою
Сміх сипаєть ся, в гай гомін йде.

Із шкіл вернула ся дїтвора
В село на літо любе знай,
Буя весела по просторах,
Біжить в гостину в густий гай!

І розсміявсь сміхом дїточим
Плакучий білий гай беріз
І дзвінко срібло вітем точить,
З беріз стрясає роси сліз.

Доплив, доплив сміх до поляни
І з гилля на могилу впав,
Припав мов промінь сонця ранний
І в пропасть мов пропав.

Дїтвора чола похилила,
У грудях серденько дріжить,
Відкрила тайну їм могила,
Збудила діло вдяки в мить.

Беруть барвінок, брали й братки,
Деруть дернюки та дають
Круг дорогого гробу-грядки,
Знов хрест старий в голов кладуть.

На небі синім сонце ясне
Смієсь, голосить шумом гай:
„Любов любов зове, не гасне!
Дитино знай, дитино знай!

Шануй могили сих, що впали
За Рідний Нарід, Рідний Край.
Там скрили скарб, любов сховали,
В барвінок, братки їх вбирай!

З святих могил огонь Посвяти
Бери й у серці бережи,
Прийдєсь колись й тобі віддати
Його на вівтар Вітчизни“.

Я. Вільшенко.

Три царства.

(Кілька листків із життяпису землі).

Написав *Др. Ол. Тисовський.*

(Дальше.)

— Правду, правду каже — потакували Хвощі й Пядичі — дивіть тільки на нас, на що під їх панованєм зійшли славні й великі колись роди Калямів і Лікоподів. Саме нині погинула остання з могутніх Лікоподів Сігілярія, загрижена живцем немилосердними комахами. А кілько то наших родичів і свояків пожерли велитенські і пажерливі Ігванодонти, Бронтозаври, Діпльодоки — безкарно, бо хто з нас, живих істот, опреться їх превеликій силі?

— Коніфери, Коніфери — закликали нараз усі Мохи, Гриби і Гліни — нехай Коніфери нас ратують, вони великі і сильні, вони уоружені остроми шпильками...

— Ні, братя й сестри — промовила одна Аравкарія — і у нас нема сили поконати самим ворогів, бо хоч наші пні опруть ся звіринним великанам, то нічим найгрубший наш пень, нічим наша кора й шпильки проти того множення Комах, що вгризають ся нам у живе тіло, проверчують нашу кору, підгризають наші шпильки.

— Сором їм, грабіжники, смерть їм! — кричали всі аж гуділо.

— Ні, братя й сестри — сказала Салізбурія, що одинока з Коніферів мала плоске, широке листе — не допоможе кричати „смерть їм!“, треба радше обдумати спосіб, як перед ними оборонити ся. Не допомгло би навіть убивати їх, бо вони множать ся без числа. Подумайте, застановіть ся, може впаде кому на гадку який помисл, нехай би відразу й не зовсім добрий, ми відтак улїпшимо його.

По сій промові настала довга хвиля тишини. Усі видно зрозуміли глибоку гадку слів Салізбурії і намагали ся придумати найлїпший спосіб, як уратувати рости́нне царство від сорому, пониження й загибелі у ворожій неволі. В кінці перервала мовчанку одна Сосна:

— В мене один спосіб...

— Слухайте, слухайте — закликали всі хором — котрась із Коніферів промовляє.

— А саме — продовжала Сосна — чи не було би добре, щоби наш пилок...

— Розродні — поправила Папороть.

— Не розродні, тільки пилок — зашуміла Сосна з докором — сей наш пилок, що його ми так багато витворюємо на те, щоби вітер поривав його й переносив на заляжні в шишках, що в них повстас насїне. Коли так замість вітрови веліти би його переносити з пилякових шишок на заляжневі комахам...

— Так, так, знаменито — закликала Аравкарія — нехай би вони нам служили!

— Алеж се не охоронило би нас перед їх пажерливістю — завважала Салізбурія.

— Пождіть, — поясняла Сосна — думаю що коли вітер розносить наш пилок, то дуже багато його марнуєть ся. А ним безпечно могли би ми наситити навіть такі пажерливі істоти, як комахи. Або ще лїпше витворювати би нам тільки не багато пилку для взаїмного запилення наших заляжнів, а замість решти маси пилку витворювати якусь принаду для комах, щоби вони не обїдали наших важних приладів.

— Добре, добре — озвали ся на те з обуренєм інші Коніфери — але якже спонукаш їх до служби нам хоч би за таку ціну?

— Ви сказали — закінчила Сосна — щоби піддати гадку, а ви інше улїпшите. Я своє зробила.

— Отже гаразд, — порішила Салізбурія — як бачимо, помисл є. Виконати його, випробувати й улїпшити, се буде вже наша річ. Рішаємо отже: Кождий рід потруди́ть ся сам, щоб як найлїпше ввести гадку в житє. Крім сього, се вже моя рада, кождий подбає, щоби узброїти ся проти звірят, які його нападають. А найважнїше, множити ся й розсївати ся мемо як найчисленнїше, щоби не дати звірятам вигублювати цілих наших родів.

— Славно, славно — загуділо по всіх закутинах ліса від тисячок голосів. — Усі, всі уоружимо ся, запряжемо ненависну кошачню в нашу службу. Множити ся мемо завзято й розсївати, а ще й до розсїву ужиємо звірят. Славно, славно, нехай живе Рістня!

Ще довго, довго гуділо й шуміло по лісі, що аж звірятам лячно було по сварливих нарадах вертати у могучий єдністю ліс.

(Дальше буде.)

Наука — скарб великий!

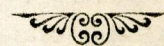
Ворог батько, ворог мати,
Що не вчили сина!
І піде він в світ блукати
Як та сиротина.

Як між павами ворона
Поваги не має,
Так невчений в товаристві
Голову схиляє.

* * *

Не дураєть ся правди мудрець,
Хоч вона й з уст дитинячих буде,
Так як в ніч, коли сонце зайшло,
Каганця не дурають ся люде.

Ів. Франко.

Вуйко Владко.

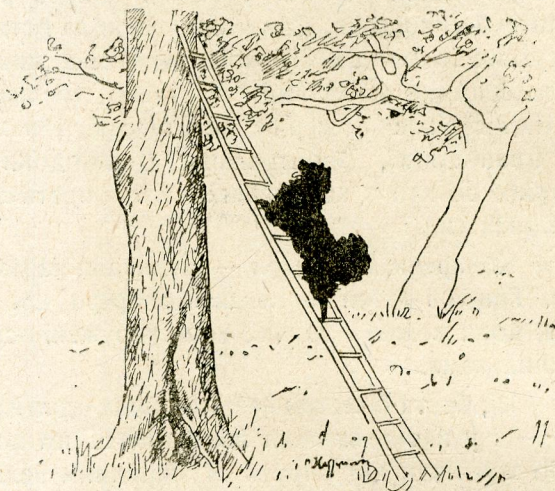
Пригоди Юрчика Кучерявого.

З образками О. Куриласа

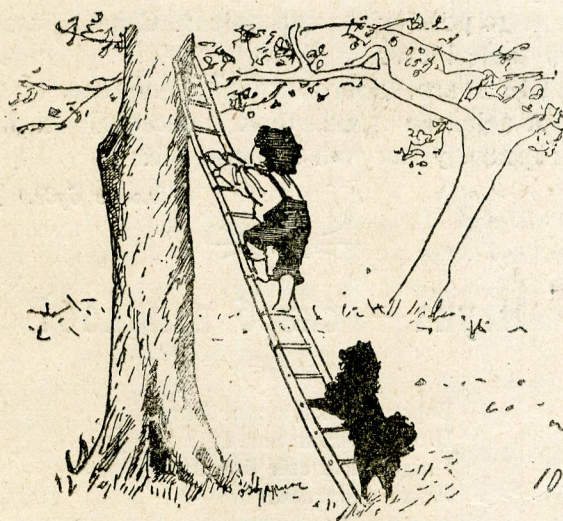
II. Юрчик на грущі.

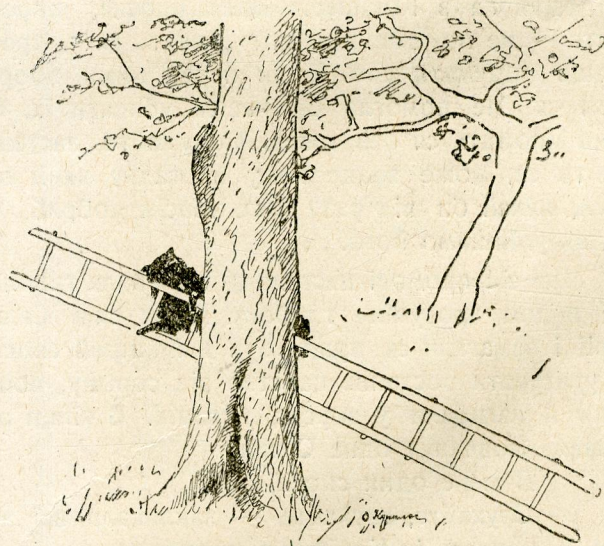
9. І біжить він по драбину,
Воліче під деревину,
Тягне зі всіх сил, аж пріс,
Бо Дроп допомогти не вміє,
Лиш вертить ся, скаче, лас
І Юркови заваджає.

11. Їсть наш Юрчик, рве, ховає,
А на Дропа не вважає.
Дроп тимчасом з нетерплячки
По драбині лізе рачки.
В половині похитнув ся,
Стрімголов перевернув ся.

10. В кінці серед труду й поту
Юрчик покінчив роботу.
Як стояла вже драбина
Звинно, легко, як пташина
На самім вершку спинив ся
Та до грушок причепив ся.

12. Дроп до долу... З ним драбина.
Налякав ся наш хлопчина.
Як то йому злізти буде?
Хиба прийдуть які люди!
Треба з усіх сил кричати,
Щоб до хати знати дати.

Географічна гра під заг. **„ПОДОРОЖ ДОВКОЛА ЗЕМЛІ“** дає найприємнішу забавку для кож- : : : : : дого школярика. : : : : :

Замовлення слати до Адміністрації „СВІТА ДИТИНИ“, Львів, Ринок, 10.

13. Кричить Юрко з всеї сили:
„Мамо любя! Тату милий!“
Тільки ніхто не приходить,
А тут сонце вже заходить!
Як ніхто не прийде зняти,
Треба буде ночувати!

14. Тремтить бідний, станув волос...
Нараз чує тата голос:
„Він десь ось тут мусить бути,
Відси крики було чути!“
Юрчик кричить: „Я тут, тату!
Я не винен, Дроп — багато“.

15. Тато взяв Юрка на руки
І давав якісь науки...
Я не чув вже, то й не знаю
І вам їх не повтаряю.
Щось шептав йому до ушка:
Певне, чи смачненька грушка...

16. Більше нині, діти милі,
Говорити я не в силі.
На усіх нас Сон, Дрімота
Вже чекають коло плота.
Добра нічка вам, солодка!
Поцілуйте Вуйка Влодка.

Читайте, діти!

Дуже гарні книжечки видає Товариство „Діточі Читанки“, з яких можна купити вже тепер:

1. Попелюх і маленька мишка, ціна	4 Мк	6. Пан Слота і панна Сонічко. Що смачнійше, ціна	2 Мк
2. Дорога до щастя, ціна	2 „	7. Гр. Гетьманець: Хто такий Тарас Шевченко? ціна ..	4 „
3. Кізка-Білоніжка. Телесик, ціна	2 „	8. Редіард Біплінг: Слонятко, ціна	2 „
4. Борис Грінченко: Коротка історія України, ціна	6 „	9. „ „ „ Як верблюд дістав горб? ціна ...	2 „
5. Іван Липа: Орел Промісний, ціна	2 „	10. Тарас Шевченко: Малий Кобзар, ціна	4 „

Всі ці книжечки можете собі купити в кожній українській книгарні, де купуєте „Світ Дитини“, або у Т-ві „Діточі Читанки“, Станіславів, Собеского, ч. 11.

Книжечки висилаєть ся лише за попереднім надісланем грошей.

Наші читачі.

(З надісланих „Світови“ фотографій, ладимо спеціальний альбом наших читачів, а деякі гарно викінчені знімки подаємо у репродукції на сторінках газетки).

Юрцьо Гаврилів із Більча Золотого.

III. Дельон.

На розі поля.

Два малоді хлопчики сиділи на розі поля. Один з них був дитиною села, другий дитиною міста. А оба були приятелями вже від трьох днів.

— Коли ти прийдеш до нас, — сказав хлопчик з міста, — то я покажу тобі гарні доми, палати, величаві церкви і наші великі вулиці так ясно освітлені вечерами, що видно на них як у білий день! А чого ти мене навчиш?

— Я, — промовила дитина піль, — я покажу тобі зруби, де люди збирають суніці, малини, оріхи і великі смерекові ліси, де так темно, як у ночі. Я тобі покажу, як гонять вівці на пасовисько, як роблять масло і сир з молока коров і як орють нашими великими волами. Я поясню тобі, в якій порі треба сіяти пшеницю, ячмінь, жито, як належить вязати снопи, як молотять збіжжя, труть лен і коноплі. Потім навчу тебе плести кошики з лозини і мати з трощі, що росте на березі ріки.

— Все те добре знати, — відповів хлопчик з міста, — за те я навчу тебе чогось іншого, що здасться, має ще більшу вартість: я навчу тебе читати!

Роман Купчинський.

3 циклю: Мій край.

I.

Україна — край мій рідний
Від Кавказу по Карпати,
І веселий і свободний
І великий і багатий.

Де є в світі красші ріки,
Як Дністер, Дніпро-Славута?
Хто покине їх на віки,
Тому в серці вічна смута.

Де є в світі красші гори,
Де таке повітря свіже?
Де шумлять так гарно бори
І філює спіле збіжжя?

Де яснійше сонце світить,
Де гарнійше зорі сяють?
Деж солодше пахнуть цвіти —
Як у наших любім краю!

Київ, 25 травня, 1920.

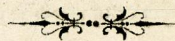
(З рукописної „Нової Читанки“ Б. З.)

Всячина.

Діти творці.

Кожде з вас, діти, як тільки навчить ся писати й читати, по прочитанню якої небудь книжки, нераз пробує й собі писати. А рисувати й малювати то кожде певно пробувало вже в перших роках свого життя. Розуміється само собою, що не легко вам се приходить, бо й поет, щоби щось путнього написати, мусить попрацювати над собою, а разом пізнати світ і людей. Так само й маляр. Та бувають діти, що вже з малечку виявляють не аби який талант і дають зовсім добрі твори. У нас славна наша письменниця Леся Українка писала й друкувала свої твори, коли мала що йно 12 літ. В Англії здобула собі славу повість міс (панни) Дейсі Ешфорд п. з. „Young Visitors“ (Молоді гості), яку вона написала між 9 і 14 роком життя. Незвичайне зацікавлене викликали в минулім році „Воєнні малюнки“ Романа Дацю, який під впливом кінових образів вишколював свій малярський талант. Так само зацікавив світ своїми рисунками дванацятьлітний хлопчина Памельо Бянка. Його образ виставлено на виставі образів у Лондоні. У Росії, щоб такі діти могли розвивати свій талант, заложено журнал, в якому пишуть тільки діти. „Світ дитини“ відложив також кілька карток на діточі твори. І вже кілька віршів та оповідань навіть помістив.

Загадки і шаради.

Загадка складова.

Міль, ро, Чі, мі, нель, Кле, че, рід, За, ло, ран, Де, рал, ша, Ад, ман, рін, На, бо, со.

З порозкиданих складів зложити слова так, щоб їх закінчення, читані з гори в долину, дали назву місцевості, де вкортці рішить ся судьба нашого краю.

Значіне висказів: 1. Командант фльоти. 2. Президент Франції. 3. „Старий тигр“ — ворог України. 4. Комісар для закордонних справ у Росії. 5. Хто має сам рішати про свою долю. 6. Назва сього, що спинає ворога. 7. Французький президент міністрів.

□ □ □

Магічний квадрат.

(Уложив Нусько Думін.)

и	и	у	у
в	в	т	т
с	і	і	а
с	с	с	с

З порозкиданих букв зложити слова так, щоби читаючи їх з гори в долину і поздовж дали такі самі вислови.

Значіне висловів: 1. Половина назви газетки. 2. Росте під носом. 3. Терпів за всіх людей. 4. Найрибніша ріка в Європі.

□ □ □

Шарада.

(Подає Гринька Фодчук.)

Перше з четвертим високо літає,
Друге з четвертим у ліс все тікає;
Третє з четвертим на церкві сіяє.
Хтож з вас, діти, се відгадає?

□ □ □

Загадка.

(Подав Ольо Гринів.)

Котра „купка“ заєдно пере не пранником, тільки язиком?

□ □ □

Лисані ребуси.

(Уложив Ю. Старосольський.)

- а) 100 рож 100 їть г 1 у?
б) Жи 2 житъ ци 3 ну?

□ □ □

Загадка.

(Уложив І. Лягоровський.)

Які се *дики*, що замість шерсти мають піре, а замість рила росте в них дзюб?

За влучні розвязки сих загадок призначені до розльосовання 3 премії: „Китичка малих дівчат“, „На вакаціях“ і „Сара Кру“.

Розвязки

загадок із 17 числа „Світа Дитини“

і вислід льосованя:

1) Загадка складова: Париж, Амазонка, Віндобона, Литва, Еверест, Наполеон, Коперник, Оскілко. Цілість: Павленко.

2) Загадка арифметична: Число 25 треба перечеркнути 6 разів, а число 12 — 15 разів.

3) Шарада: Карабін.

4) Ломиголовка: Від Богдана до Івана не було гетьмана.

5) Загадка: Книжка.

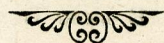
Влучні розвязки надіслали:

Т., Р. й Ір. Антоновичі, Р. Бариляк, Ір. Бойцун, Р. Вельган, Ю. Великанович, Г. Загора, Ю. Гаврилів, Дз. Голмша, Г. Гела, Н. Дуб, Н. Думін, І. Ілечко, І. Камінський, Я. Копистянський, Б. й О. Капусті, М. Коренцівна, Е. Т. Кондришин, І. й М. Котиси, Е. Коропецький, Б. Кивелюк, Б. Ластовецький, Н. Лебедович, І., Б. й Т. Ліськевичі, М. Матвійвна, Т., Л. й М. Мариновичі, М. Миколаєвич, В. Охримовичівна, М. Охримовичівна, М. Печерський, Е. Пеленський, Д. Пісєцька, М. Попович, Ст. Посацький, Б. Роздольський, Я. Сайко, Д. Винницька, О. Томич, М. Данковська, О. Федонович, М. й І. Турчмановичі.

Вислід льосованя премій:

Премію „На вакаціях“ виграли отсі читачі „Світика“: Нусько Дуб у Ветлині, І., Б. й Т. Ліськевичі в Яворіві й М. й Ір. Котиси в Подільцях коло Рудок.

Премії висилаємо рівночасно поштою і просимо о принагідний зворот 1 Марки за кошти пересилки.

Переписка Редакції.

Іванка Гамчикевичівна в Перемислі: Ти маєш заплачену передплату до 17 числа с. зн. до 15 липня с. р. Чи посилати Тобі дальше „Світик“, чи може бажаєш купувати його в Базарі? Чому Твоя Товаришка Мартуся не вирівнує свого довгу? Вона прислала всего на всего 7 корон, а нам належить ся по конець липня від неї 60 Марок.

Мирися Прокотівна в Тужиллові: „Світик“ відписує Тобі від разу на 3 листи. Грошики 60 Марок „Світик“ одержав і через похибку напечатав у списі жертв датків від Тебе, а жертву на голодуючих учителів вписали ми в рубрику: голодуючих Гуцулів. Число 1 і 17 висилаємо Тобі рекомандовано. Всі твори Франка можна дістати в книгарни Наук. Тов. ім. Шевченка у Львові.

Нусько Думін у Ластівках: З причини зменшення об'єму газетки не можемо вже на кожний лист відписувати, тай менше подаємо загадок і ребусів. За збірку на пресовий фонд „Світик“ дякує Тобі щиренько. Як поїдеш до тіточки на іменини, тоді уряди збірку, а сподіємо ся, що й тіточка дасть Тобі на сю ціль гарну жертву. „Абу Казимові Капці“ і „Дзвінок“ — вичерпані. Грошики дійшли в порядку. Про „подвійну“ передплату не можемо навіть мріяти, бо ми маємо сотки передплатників, яким годі заплатити звичайну передплату тай залягають по кількадесять марок так, що мусимо аж упоминати ся. Тому „Світик“ радіє дуже Твоєю „реальною“ любов'ю до нього і надіється красшої будучности. Твої ребуси і декотрі загадки будуть по черзі друковані.

Ярослав Копистянський в Коломиї: „Зоря Полудня“ коштує 30 Марок.

Грига Бойцунівна в Малодзькові: Твій листок справив „Світикови“ неабияку радість. Він тішить ся Твоїм відзначенням при іспиті. Вуйко Влодко вже приїхав і оповідає далі про „Юрчика“. В Англії маємо тільки 1 передплатника. За те в Сполучених Державах і Канаді маємо вже поверх 100 передплатників і сподіємо ся, що в коротці не буде там ні одної укр. родини, що не передплачувала би „Світика“. За жертву на пресовий фонд дякуємо Тобі.

Володимир Ничай в Калущі: Через похибку в адресах одержував Ти по 2 примірники. Стан Твоїх залеглих подамо з кінцем вересня с. р.

Одеса Томичівна в Брустураї: Чи дійшло до Тебе 12 число, яке ми вислали другий раз? Загадочку подібну до Твоїї маємо вже і для браку місця не надрукуємо її тепер. Як пішов Тобі іспит?

Юрчо Гаврилів і Геньо Загора в Білму Золотім: Ваші фотографії будуть поміщені на сторінках „Світика“. Буде також і Магдалінка, якої фотографія дуже гарно вдала ся. Незабаром будете мати у „Світику“ знов дуже веселі образочки про „Івася й вороня“. Про книжечку для М. подумаємо. Приїзду Свого Татка, любий Юрчо, сподівай ся вже вкортці.

Галюся Гела в Лабовій: Будь терплива! І на Твої ребуси прийде черга. Помилка, про яку згадуєш, не пошкодила листови, бо він наспів до нас.

Наталя Лебедович у Заболотівцях: Не про все можна тепер так писати, як хотіло би ся писати. І тому Твому бажанню: пояснити названу особу та її поступок — при інших обставинах дамо відповідь.

Влодко Цегеш у Болехові: Бажані книжечки можна у нас дістати. Їх ціни такі: „Подорож Гулівера“ 5 Мк, „Чародійна скрипка“ 12 Мк, „Пригоди Дон Кіхота“ 20 Мк. На пересилку треба залучити 3 Мк.

Мирослав Стасів у Борчмий: Гроші „Світик“ одержав і вписав до книги. Чи 18 число Ти одержав і як подобав ся Тобі Бурко?

Осип Федонович у Жапалові: Надіслані загадочки трохи нескладні і тому „Світик“ не надрукує їх. Таких самих загадок маємо вже повну шуфлядку.

Мирослав Горбачевський в Тербовлі: На передплату вплачено доси 158 корон. „Світ“ висилаємо від 1 числа. До кінця року 1920 належить ся ще 10 Марок.

Володимир Соловка в Пилипах: Реклямоване число 11 висилаємо поручено. На conto передплати надіслано доси 48 корон. Належить ся ще до кінця червня: 36 корон або 25 Мк. 20 фен. На вирівнане передплати від усіх наших читачів чекаємо дуже нетерпливо, бо „Світик“ готов „умерти“ на „грошеві сухоти“.

Валерій і Галля Луцькі у Деремівці: „Світик“ разом зі своїми передплатниками витає Вас у своїх рядах та по-здоровляє сердечно. Ваш лист з 31 марта одержали ми 13 мая і тому висилаємо „Світ“ лише від 13 числа. Гроші ще доси не наспіли.

Ярко Курлик у Гвіздуні: Чи доходить „Світик“ правильно до Тебе? Чому нічого не пишеш до нього? Чи „Записки Івася Крілика“ подобали ся Тобі?

Вірус Охримович у Велдіжці: Чи одержала посилку 9-го числа?

Муса Андросевич у Дроговижі: Твою фотографію „Світик“ одержав і дякує Тобі за пам'ять. Наколиб вона була трохи виразніша та не мала соняшних плям, було би можна з неї зробити відбитку. А так — ми помістили її в „Альбомі“ читачів.

Марія Дуб у Ветліні: Твої розвязки дуже влучні, а за пильність і терпливість спіткала Тебе нагорода, бо при льосованню премій щастє послужило Тобі і Ти виграв гарну книжечку.

Любчик Гуменюк у Лоліні: Твій ребус дуже гарний. Перепиши його тай розмісти не поздовж, але в прямокутнику, або в квадраті. За жертву на „пресовий фонд“ дякуємо гарненько. Наколи би всі українські діточки пішли за Твоїм приміром, то „Світик“ виходив би у двоє більший і що тижня.

Ольга Манастирська у Львові: „Світик“ змалів тому що не всі українські діточки передплачують його та що їх родичі жаліють видатку кілька „маречек“. Твої ребуси помістимо, але пізніше. Образок знов не надаєть ся для нас.

Люба Якушевичівна у Львові: „Світик“ хотів також поїхати трошки на ферію, однак не виїхав тому, що на селі три рази все дорожше, як у Львові, а „Світик“ ледви у Львові прожити може; а чому Любця не написала, яке там свідонство було? Що? „Хвостичок“ удасть ся, наколи будеш сто разів на день підписувати ся.

Виказ жертв,

що зложили читачі „Світа Дитини“

(в марках).

На „Рідну Школу“: М. Прокопівна 4. Разом доси зібрано: 191 М 40 Ф.

На воєнні сироти: Ст. Кассараба 7, М. Прокопівна 4. Разом доси зібрано: 484 М 40 Ф.

На полонених: Л. й О. Томичі 11 Мк 60 ф і кличуть: Романа Вергуна з Річки і Тараса Дурбака зі Львова. Разом доси зібрано: 480 М 90.

На інтернованих учителів: М. Прокопівна 4, М. Деревяно 14. Разом доси зібрано: 18 М.

На пресовий фонд „Світа Дитини“: Оріся Рондяківна (збірка) 123, Евгенія Поліщук 50, (від себе 20 Мк, а збірка від учеників 30 Мк), Ір., Т. й Б. Ліскевичі 20. Ір. Бойцун 20, О. й Л. Томичі 5, і кличуть: Надю Головацьку з Делятина і Дарійку Гранківську з Косова; Т. Грушкевич 5 і кличе: Нестора Малиновича зі Станіславова і Петра Ісаєва з Креховець; Р. Ільницький 4, М. Прокопівна 4-40, Д. Рубчаківна 1-60.

Разом доси зібрано: 791 М. 40 Ф.

Передплата на рік 1920 місячно:

10 марок, 2 франки, $\frac{1}{2}$ доляра, 2 ліри, 2 шілінги, 4 рублі, 100 гривен.

:: :: :: :: Поодинокє число коштує 5 марок. :: :: :: ::

Редакція і Адміністрація: Ринок, ч. 10.

Замовлення на висилку часопису та передплату прямувати на адресу: Михайло Таранько, Львів, вул. Зіморевича, ч. 3.

Видає і за редакцію відповідає: Михайло Таранько.

З друкарні Наукового Товариства ім. Шевченка.

СВІТ ДИТИНИ

ІЛЮСТРОВАНІЙ ЧАСОПИС ДЛЯ ДІТЕЙ

виходить два рази в місяці, кожного 1-ого і 15-ого.

Один день у диточому приюті.

(Уривок зі споминів.)

На далекому київському передмісті є „Український диточий захист“, або, як його назвала радянська влада, „Трудова і диточа колонія“. Весною діти і з інших українських приютів спішають туди, щоб по ранішній науці ще й помагати в праці на поли. За те літом перебирають ся туди жити.

В товаристві дітей з приюту при Львівській улиці пішов і я — побачити жите українських дітей.

Минаємо місто. З високої київської гори сходимо в долину. На передмісті „Кирилівка“ видніється гарна школа ім. С. Грушевського. Побудована вона за гроші професорового батька. Домів чим раз менше. Здалека видко ліси. Се вже „Пуша-Водиця“. Місто зникає поволи. Під ногами пісок. Входимо в сосновий лісок. Як тут здорово та весело! Соняшне проміне розтоплює живицю на соснах, а легенький вітерець розносить її довкруги. Цвіти шлють пахощі в повітрі. Ліс відсвіжує втомлені діти. Перед війною була тут серед ліса і школа — гімназія. Виринають легенькі

домики-дачі (вілі), а біля них садки. Ще недавно можна було заїхати сюди трамваєм. І знову ліс. Аж по хвилі виринає з ліса хатина, окружена високим парканом із великими воротами. Сюди прямує малий диточий похід. Завідуюча нашого приюту, панна Настя, вже від ранку працює тут із тими дівчатками, які сьогодні не мали науки в київських школах. Прихожі обступили дровитню, де зложені городники (рискалі), лопати й сапи. В одну мить вони вже на поли. Пані Таня розділює роботу між усіх. Праця в повному розгарі. Оксана з дівчатами засіває бураки, бо вже хлопці вискородили грядку. Спільно копають нову грядку на картоплі. Хлопці їдуть з колісницею по дальші міхи. Учителю Тесельському навчає їх дорогою про уліпшений спосіб господарки. Вибираючи з грядок пирій, дівчата починають співати, а се ще більш охоти додає до праці. Випитують ся опісля, що вчили ся нового у школі. Трохим розказує жарт про пригоду Цигана з пчолами і всі регочуть ся. З сусідного захисту прибігли маленькі хлопці й дівчатка, від 4 до 10 років. Се воєнні сироти

Вони прибрані в чисті суконки, а всі вмиті і зачесані. Вчать ся співати, читати і викроювати усякі забавки з паперу. Тепер ідуть із панною Олею по щавель до борщу. Побачили вчителя Дмитра, обступили його і кричать:

— Дядьку Дніпро! Скажіть нам казочку!

— Діти, тепер не час на се, у вечір!

Праця йде скоро й весело. П. Таня роздумує, чи стане отсих будучих плодів на цілий рік для приютів. Діти намовляють, щоби винайняти в господаря ще дві десятини землі, а вони оброблять. Зараз слово переходить у діло. Вже розвозять перегній, орють, копають.

Дівчата садять помідори і підливають. Тимчасом вертають ся з прогульки маленькі діти, що вже й викупались у ставку і співають пісню про Подоляночку.

При праці і не чули ся діти, що вже приближається вечір. Картофля посажена, грядки вироблені. От і дзвоник кличе до вечері. Завідуюча з вчителькою вже все приготували: на столі хліб покраяний, тарілки, ложки. Борщик у мисці аж кличе до вечері, такий пахучий!

Скінчена праця на полі. Збирають усе знаряддя й відносять на місце. Тоді миють руки та йдуть вечеряти. Сонце вже сховало ся за ліс; ще тільки на заході небо горіло.

При довгих столах засіли: по одній стороні дівчата з учительками, по другій хлопці з учителями. І тут не покидає їх веселість. Хоч утомлені, та радіють, що вже вміють самі себе прохачувати.

Ланьцут (бараки), 22. VII, 1920.

Богдан Заклинський.

Три царства.

(Кілька листків із життяпису землі).

Написав Др. Ол. Тисовський.

(Дальше.)

3. Самодержець.

Спільний ворог.

У буйній дуброві на березі ручаю, що своєю хрустальною водою непокоїв похилені над ним листя папоротий, іграв ся ясноволосий хлопчик. З берега з поміж розкішної гушавини оситнів і хвощів вибирав плоскі камінці, кидав їх верхом по лискучим плесі потічка й тішив ся, коли йому вдало ся так кинути, що камінчик підскачів кілька разів немов жабка, заки впав на дно. Свіжо було в лісі, гарно, весело. Десь із далека залунав голос зазулі. Один, два, три — шість, десять — хлопчик числить, кілька мати ме гроший, як буде великий. Тут за ним розлягло ся сильне стукане. Оглянув ся, якась сороката, чорно-біло-червона птиця впилила ся пазурами в кору великого дуба і не тямлячи себе товкла долотоватим дзюбом у пень. Хлопчик схопив ся, підбіг до дерева, щоби приглянути ся сій дивній роботі. Але птиця в сій таки хвилі спинила свою роботу і нараз коротким, уриваним летом підлетіла о кілька дерев дальше. Там почала ту саму роботу на ново. Хлопчик не покинув свого наміру і вже тепер поволи, обережно на пальцях, укриваючи ся за деревними пнями почав знову наближати ся до полхливої птиці. Йому вдало ся крадькома стати за деревом, яке майже притикало до пня, що на ній сиділа птиця. Хлопчик міг тепер ви-

гідно бачити, чим саме займала ся птичка. Ударами дзюба відлупувала кору й пильно вибирала щось із деревна. Нараз перепинила знову роботу, вслухувала ся хвилю в шелест трави під стопами хлопчини, потому схопила ся і низьким, філястим летом відлетіла десь у нетри ліса.

Чого тут так тихо, немовби нічого не жило, а коли щось живе покажеть ся, як отся птичка, то зараз утікає, так боїть ся мене? — Хлопчина задумав ся.

Однаке небавом забув видно, про що сам себе запитав, підбіг до близького корча ліщини, виломив довгий прут і обдер з листя й кори. Опісля вививаючи ним на всі сторони вибіг з ліса на велику луку, засіяну тисячами ріжних, великих і малих квіток і осяяну розжеврілими проміннями сонця. Хлопчик біг лукою і раз по разови цвяхкав прутом по цвітках і траві. Падали покотом звідсигі королиці білоголовки, рожеві журавці, чепурні зазулинці, золоті лискучі козельці, відлетіла з розгоном гарна фіолетна голова чортополоха, відпав буйний цвітостан дивані. Хлопчик підбіг до куща рожі, що самотно стояла на склоні невеликого горбка і в пустій самоволі підскачів, щоби зірвати її гордо розгорнений цвіт. Нараз — засичав із болю, відскачів від корча і заливаючи ся слізми, тулив покровавлену руку.

(Дальше буде.)

Стефанія Чубатівна.

Цариця Землі.

Фантастична іділя зі співами й танцями на одну дію.

Особи:

Цариця землі.	Зима.
Весна.	Дощик.
Літо.	Вітер.
Осінь.	Русалки.

Річ дієть ся на краю ліса.

ЯВА I.

(Сцена представляє край ліса. В глибині видно дерева, перед ними зелена левада; по боках корчі, трава, цвіти. Під деревами один більший пенюк і кілька менших; на більшому пенюку сидить Цариця Землі, одіта в зелененький, фантастичний одяг, сріблитої краски, зі звійдою на голові. Сперта одною рукою на дерево, схилила голову; спить. За сценою чути спів; спершу тихий, потім сильніший, а далі знову тихий).

Хор.

Прийди весно, прийди свята,
Природо красна встань,
2. р. {Бо жде тебе сумна земля,
{Прийди, прийди, споглянь.
Тепленьке сонце засвіти,
Травичка най росте,
Жито, пшеничку оживи
І цвітка най зацвите.

(При кінці пісні будить ся Цариця Землі, розглядаєть ся довкола і простягає руку в ту сторону, звідки долітає спів. Усміхаєть ся).

Цариця Землі: Як гарно співають мої любі Веснянки! Вони забавляють ся разом із весною і звеселяють світ своїм чудовим співом. Як тут мило і затишно в сїм ліснім кутику; повно зелені і цвітів! (Думає). Небаром прийде Весна привитати ся зі мною; вона все перша приходить, а потім прийде Літо, Осінь, Зима. Дощик і Вітер також не забувають за мене. Оттак що року тут усі сходимо ся, витаємо ся, веселимо ся, співаємо, танцюємо. Як мило, як любо на світі! (Наслухує; за сценою чути спів):

Хор.

Вже Весна з'явилась
В полі і в лісах,
2. р. {Земля цвітом вкрилась,
{Запашно в садах.

ЯВА II.

Весна (входить із лівої сторони і задержуєть ся на краю сцени; в фантастичнім одязі зеленої краски, з цвітами в руках та віночку з рум'янків на голові; співає звернена до публіки):

Я Весна, Веснонька,
Збираю квітки,

2. р. {Із квіток пахучих
{Сплітаю вінки.

Цариця Землі: О, Весна співає — вже йде до мене.

Весна (звертаєть ся до Цариці). Царице Землі, богине і пані моя! Витаю тебе цілим серцем, повним любови! (Клякає перед Царицею Землі і подає їй китицю цвітів). Прийми сї мої цвіточки, Царице! Се найкрасші з усіх моїх піль, садів і лісів.

Цариця Землі (бере цвіти й цілує Весну в голову). Спасибі тобі, моя люба Веснонько. Які пишні цвіти! (Кладає їх з боку коло себе). Сідай, та розкажи мені, що ти робила, як проводила час? (сїдає).

Весна (сїдає у ногах Цариці, з лівого боку). Я працювала, Царице. Як лише стопив ся сніг, я обійшла цілу землю; всюди засіяла травичку, цвіти, збіже, ярину, засадила багато деревець, корчів. Ясне сонічко і теплий дощик помогли мені, вся земля вкрила ся зеленою і цвітами, а всі люди благословлять мою працю.

Цариця Землі (тримає руки над її головою). І я тебе благословлю за твою працю, моя добра Весно, моя потіхо і розрадо! (Наслухує). Чуєш, чийсь легенькі кроки шелестять по траві, чуєш? (обі наслушують; за сценою чути спів).

Хор.

Сонце світить, сонце гріє,
Тепле літо вже іде,
2. р. {Жито в полі золотіє,
{Жниво, жниво вже буде!

ЯВА III.

Літо (входить із правого боку, в фантастичнім одязі червоної краски, в віночку з червоних маків і колосків, на руці тримає сніп жита і серп; стає на краю ліса, звернена до публіки, співає):

Я Літечко, всім миленьке,
Тепло, роскіш всім несучу,
2. р. {Йду між ниви буйнесенькі
{І пшеничку серпом жну!

Цариця Землі: Се моє миле Літо надходить!

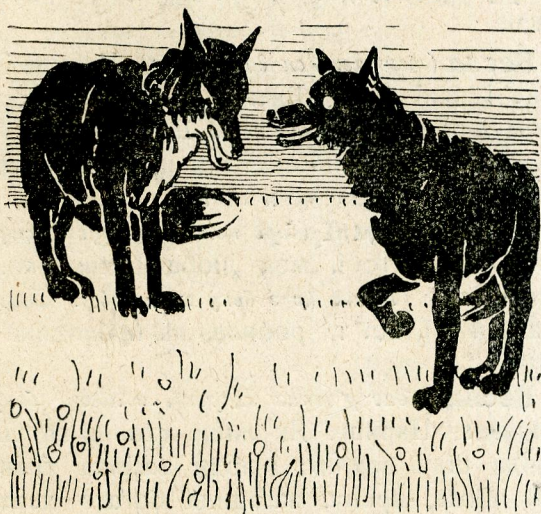
Літо (звертаєть ся до Цариці). О, моя ясна, проміниста Царице Землі! Здоровлю тебе, по тисячу разів здоровлю! (Клякає з правого боку). Як ждала я сеї хвилі, щоби побачити тебе, натішити ся твоєю красою, богине! Візьми сей сніпок, у ньому найліпше жито і пшеничка з цілого світа (подає сніп Цариці).

(Дальше буде).

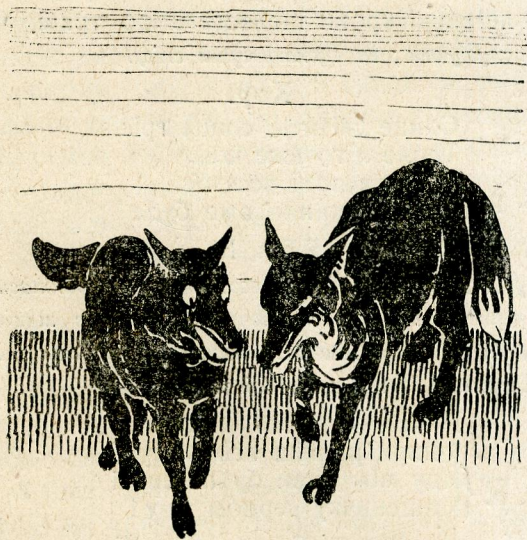
Як вовк добував масло.

З „народніх байок“ В. Гнатюка. — З образками О. Кульчицької.

О.К.

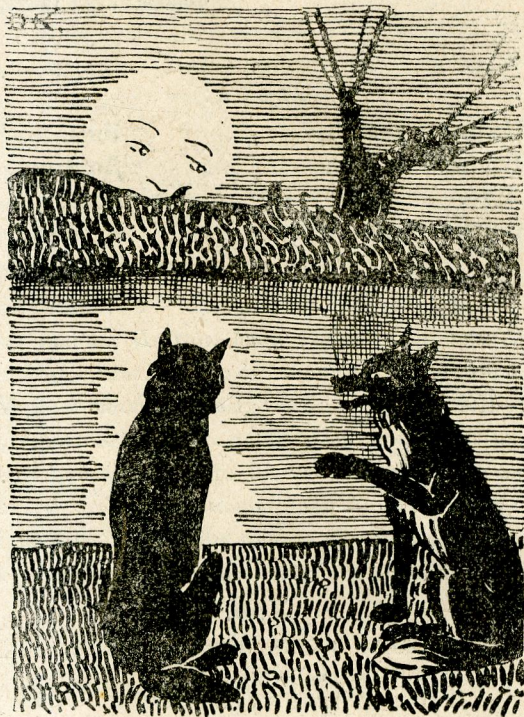
Ішов раз вовк попід лїс і здивав лиса. Каже він до нього: Я, брате, такий голоден, що гину. Я мушу щось зїсти. Не зроблю нічого иншого, лише зїм тебе, тай стілько.

О.К.

Коли почув се лис, почав казати: Не їж ти мене, я тобі зараз дам щось доброго попоїсти. Чи їв би ти масло?

Ой, каже, чому ні, давай його сюди.

Мовить лис: Ходи під село, там є великий кружок масла, будеш їсти.
Добре.

Привів лис вовка над великий став, що стояв під селом. Вечер був ясний, місяць у повни світив, і відбивався у ставі. Показав лис вовкови в воді відбитий місяць і сказав: Бери і хлещи воду. Як вихлещеш, доберешся до масла, інакше ні.

Вовк не питав багато, лише: хляп, хляп, хляп! — хлєпче воду, аби дібрати ся швидше до масла. Хлєптав, хлєптав, уже став як бочка, а масла нема. Дивить ся на лиса, а лис у сміх та в ноги!

Вовк за лисом. Біжуть вони, біжуть, прибіг лис до ями тай скіць! А вовк за ногу: Хап! Та лис швидко надумав ся і крикнув: Слава Богу, що вовк імив за корінь, а не за ногу! — Вовк пустив тоді ногу тай хап за корінь, а лис тільки зареготав ся і сховав ся в яму.

Ля Фонтен.

З життя Езопа¹⁾.

Одного дня Ксант, маючи намір запросити до себе в гостину кількох своїх приятелів, приказав Езопови купити на торзі те, що там буде найліпше, а більше нічого.

„Я навчу тебе, — промовив до себе Фрігієць, — висловляти яснійше свої бажання, а не спускати ся на густ невільника“.

Купив отже самі язики і казав приправити їх на ріжний спосіб. Закуска і всі дальші страви складали ся з самих язиків. Запрошені гості з початку хвалили вибір страв, але в кінці вони переїли ся їм.

„Я ж казав тобі, — промовив Ксант, — щоб ти купив те, що там буде найліпше!...“

— Так! А щож буде ліпше від язика? — відповів Езоп. — Сеж звено суспільного житя,

ключ знання, орган правди і слухності. При його помочи люди будують міста, ширять просвіту, виховують, переконують, проводять на зборах, виповняють найважнійші з усіх обовязків, себ-то віддають славу богам.

— Гаразд, — промовив Ксант, — думаючи, що зрозумів його, за те завтра купиш мені те, що там буде найгірше. Сі самі гості будуть знов у мене в гостині і я хочу урізнородити її“.

На другий деиь Езоп подав до стола знов лише язики, говорячи, що язик, се найгірша річ, яка існує на світі. Він родич усіх спорів, кормитель процесів, жерело роздорів і війни. Коли говорять, що язик орган правди, то рівночасно і орган фальшу, а що гірше — калюмній. Він спричинює упадок міст, намовляє до нечесних діл. Коли з одної сторони він віддає хвалу богам, то з другої голосить богохульства проти їх могучости“.

Один із товариства сказав до Ксанта, що сей хлопець здав би ся йому дуже, бо він уміє, як ніхто в світі, учити філософа терпеливості.

¹⁾ Езоп, славний грецький байкописець, родив ся в Малій Азії, в Фрігії, жив у VI віці перед Різд. Хр. і якийсь час був невільником у філософа Ксанта.

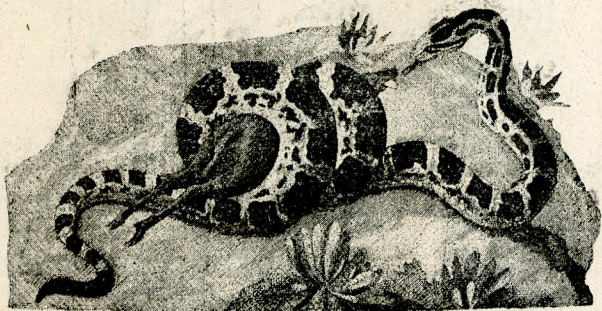
Географічна гра під заг. „ПОДОРОЖ ДОВКОЛА ЗЕМЛІ“ дає найприємнійшу забавку для кож- : : : : : дого школярика. : : : : :
Замовлення слати до Адміністрації „СВІТА ДИТИНИ“, Львів, Ринок, 10.

Із життя південно-африканської природи.

II.

Boa constrictor.

Сонце зайшло. Між днем і нічю нема ніякого смерку. Темно, тільки слабке світло йде від зірок південного неба. Усе жите неначе завмерло. Тихо й мовчазно простягаєть ся простора рівнина й тільки на обрії зарисовують ся слабо обриси куп, камінних горбів південної Африки. Перед кількома днями падав дощ і ще спливає вода звичайно сухими слютами (Sloot — рівчаки в землі). В тім роздають ся легкі кроки, тріщить галузка, шелестить листя. Цап-скокун — один із найкрасших родів антильопи — з цапенням підходить до води. Обережно зорять вони довкруги й трі-вожно наслухоують грізного шепоту та пристають. Все тихо. Рушають знову. В кінці дійшли до води.

Аж тут зашелестіло в листю та в гилю найбільшого куща — з сиком випадає з нього великанський давун (Boa constrictor). Оба цапи задревіли зі страху. Немилосердний вуж довго зорив за своїми жертвами. Вскорі трівожний мекіт цапеняти дає знати старому цапови, що воно пропаше! Смертельний жах привернув йому рух. Широкими скоками тікає він. Мекіт цапеняти щораз слабшає, вже тільки стогін продираєть ся крізь горло нещасної жертви. В кінці й він завмирає. Тільки страшний ломіт костий перериває тишину.

Світло зірок гасне. На обрії піднімаєть ся червона куля сонця, а вуж усе ще на тому самому місці. Він не в силі проковтнути так скоро своєї добычі. Вона потрібує на се ще раз стільки часу, хоч як пильно заходить ся біля сього.

І знов щось перериває тишу. Спішно наближають ся людські кроки. Молодий Негр стоїть перед вужем, який люто сичить. Він зодягнений тільки в одяг із козячої шкіри й ніщо не захо-роняє його босих ніг. Та не вважаючи на те, під-ходить він із сміхом близесенько до давуна, бо свідомий сього, що він не годен поворохнути ся. Безнастанно слідкує він злющими очима за його рухами, голосний сик і шипіт заповідає його лють.

Тепер завмирає сміх на лиці Негра. Його риси кривлять ся, він піднімає „кірі“*) й із розмахом спускає його на вужа. Коротке, судорожне виви-ване хвостом — і цап пімщений. Кінець важкого кірі розторощив голову давунови.

*) „Кірі“ — се рід камінного топірця, якого уживають Негри на ловах.

Роман Курчипський.

3 циклю: Мій край.

II.

Київ — серце України
І найстарше місто в світі,
Хоч пройшов усякі зміни,
Гарний все — в зимі, чи в літі.

Там церкви золотобанні,
А в них дзвони сріблом куті;
Як задзвонять на свитані,
То на всю Україну чути.

III.

Коло Києва чи Львова —
Де приїду — дома всюди.
Де поступаю — рідна мова,
Де погляну — рідні люди.

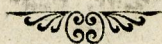
Роботящі Підгірянці,
Як огонь палки Гуцули,
І сміливії Кубанці,
Що ще Січи не забули.

І розважні Подоляни
І Полтавці — соловії.
Бойки, Лемки, Волиняки —
Все ото брати однії.

Бо від Сяну до Кавказу,
На степах, чи полонині,
Тризуб має до приказу
І прапори жовто-сині.

Київ, 25 мая, 1920.

(З рукописної „Нової Читанки“ Б. З.)

Нова Читанка.

Розвиток української школи спинює брак добрих книжок до науки всяких предметів, а особливо до науки матерної мови. Найбільше брак таких книжок відбиваєть ся на народній школі, де дітвору вже змалку кормлено чужим її духови змістом. Щоби бодай в части зарадити лихови, приготавляють українські учителі і письменники нові та пристосовані до потреб української дитини книжки для шкільної науки.

І ось на днях появилася „Українська Читанка“ для II класи народної школи, яку зложила народня учителька, пані Марія Кузьмова.

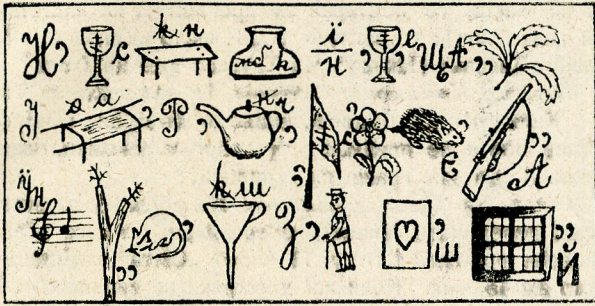
Весь науковий матеріал зібрано тут у 109 уступах. До кожного річевого уступу подані питання на письменну вправу. Одно тільки хибує сій гарній читаночці, а саме: до кожного уступу відповідних образків. Друге видане мусить уже сей брак усунути.

Всім нашим Читачам і Читачкам, що будуть по ва-каціях ходити до II класи в народніх школах (У. П. Т.) або будуть учити ся приватно дома — поручаємо сю гарну та наскрізь овіяну національним духом шкільну читанку.

Ціна оправленої книжки 15 Марок.

Ребус ч. 12.

(Уложив *Нусько Думін*).

Відчитаний ребус дасть вам слова прегарної пісні В. Самійленка.

(За кожду влучну розвязку жертвує автор ребуса по 10 фен. на пресовий фонд „Світа Дитини“).

Загадки і шаради.

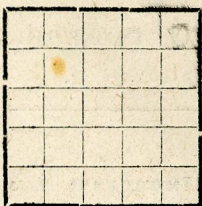
Загадки із рівнозвучних складів.

Замість цифр поставити склади, які дадуть:

1. і 2. жив у раю.
2. і 1. так звучить поважну паню.
3. і 4. довгоухе звіря.
4. і 3. оспівував і одушевляв ся ним Т. Шевченко.
5. і 6. має хомяк, лис, борсук.
6. і 5. так звучить овечу вовну.
7. і 8. найліпше на липі.
8. і 7. добрі в плоті; за багато буває їх в оповіданнях учеників.
9. і 10. лисицю так назвав Ів. Франко в своїх байках.
10. і 9. не багато сього року зужило ся на свята, бо цукор дорогий.
11. і 12. так звали в Галичині прихильника Росії.
12. і 11. потрібно конче до різання дерева.
13. і 14. грабіжне звіря в полудневій Америці.
14. і 13. зараз візьміть відповідну..., а визнаєте, яке се звіря.
15. і 16. літом літає і висисає кров з людей і звірят.
16. і 15. імя хлопця.
17. і 18. маленька, чорна „кіннота“, що докучає жовнірам в окнах.
18. і 17. мені концепту на дальші загадки...

□ □ □

Числова загадка.

(Подає *Марійка Кузьмак*).

Вписати у кождім поли квадрату такі числа, які давали би з гори в долину, поздовж і на вхрест суму 65.

□ □ □

Загадка арифметична.

(Подає *Едвард Зарицький*).

Коли до половини якогось числа додамо 21, то одержимо той сам вислід, якби ми відподвійної суми того числа відняли 21.

Яке се буде число?

□ □ □

Шарада.

(Уложила *Слава Я.*

Перше — третє французьке,
Бона нас навчала,
Друге нині цілий ранок
Ворона кричала.

Друге — третє: так зовемо
Землі усякі.

Третім — другим називаєм
Ячка малії.

Друге, третє і четвєрте
Земля сталяктита,
Цілість, се свята Руїна
Кровію полита!

□ □ □

Загадка арифметична.

(Подала *Маруся Часівна*).

Сестра каже: Маю стілько сестер, що братів.
Брат каже: Маю два рази стілько сестер, що братів.

Кілько було братів, а кілько сестер?

□ □ □

За влучні розвязки призначено до розльосованя 3 премії „На вакаціях“.

Розвязки

загадок із 18 числа „Світа Дитини“

і вислід льосованя:

- 1) Загадка фігуральна: Падоліст.
- 2) Подвійна загадка: Добрі діти родичам вінець, лихі діти кінець.
- 3) Ломиголовка: Командант, Астроном, Садівник, Корепетитор, Академік.

Влучні розвязки надіслали:

Р. Бариляк, І. Білянська, О. Гуцуляк, Ст. Гебусівна, Н. Б. й М. Дороцькі, М. Дуб, Н. Думін, Б. й О. Капустії, Яр. Копистянський, Р. Мироч, М. Прокопівна, Ст. Посацький, М. Попович, В. Петеш, М., З., Д. Рабії, Я. Сайко, С. й В. Стисловські, О. Томичівна, З. Трачівна, М. й І. Турчмановичі, В. Шалаута, Б. Федак, Ст. Козло, Д. Яремівна.

Вислід льосованя премій:

Премію „Китичка малих дівчат“ виграла Оля Гуцуляківна в Краснім, премія „На вакаціях“ припала Миросьови Поповичеві в Хотіні, а премія „Сара Кру“ Н. Б. й М. Дороцьким у Злочькім.

Премії вписуємо рівночасно рекомандовано почтою.

Перепуска Редакції.

Осип Губчак у Тернополі: „Світикови“ не кажесться **Ви**, але **Ти**. бо він так само, як усі його чигачі, молоденький, він Ваш товариш, а між товаришами всі собі рівні. Чому „Світик“ скоротився, довідаєшся з давнішої поданої відповіді. Ти заплатив досі 55 корон, а до кінця вересня с. р. належить ся ще 45 Марок.

Наталка Горучька у Львові: Твоя загадка про рожі не надаєть ся для „Світика“.

Богдан Кабарівський в Станіславові: З ребуса, який Ти нам свого часу прислав, годі було зробити добру відбитку, бо рисунок був виконаний якимось хемічним чорнилом тай у клішарні зовсім замазав ся. На будуче рисує ребуси тільки чорним тушом. Рисунок не можна поправляти скробанем, витиранием, або підліплюванем. Як перевів Ти вакації? Що гарного читав? Чи подобав ся Тобі Бурко?

Маруся Штелігіна в Риневі: Листи від Тебе читає „Світик“ із великою радістю. Твої ради на розвіяне байдужности у більшости українських родичів, що жаліють дати своїм діточкам 5 марок на одно число газетки, добрі, однак на їх переведене не стало би нам поки що грошків. За надіслані жертви „Світик“ дякує Тобі гарненько. Маємо повну надію, що такий стан не може довго тривати і що всі дотеперішні приятелі й читачі „Світика“ піднесуть по всіх усюдах могутний клич:

При „Світї Дитини“ гуртуймо ся враз,
Бо він наш учитель і друг,
Байдужність й зневіру відженім від себе,
А радість і втіха сіятиме в круг!

Олеся Томичівна в Брустурах: „Світик“ тішить ся, що Ти так гарно розложила собі плян щоденної діяльности на час вакацій. Котра з прочитаних книжечок найкрасше Тобі подобала ся? Чи записуєш також свої вражіння та вакаційні епізоди в окремій зшитку, який повинна Ти заосмотрити заголовком „Записки Олеси Т.“ Чи вже звиділа верх „Грегит“ і чи була Ти там перед заходом сонця? Твоя жертва виказана у 19 числі газетки.

Софія і Вірка Стисловські в Девятниках: Вашу загадочку помістимо аж у Шевченківському числі в марті. Поручений лист, про який згадуєш, не дійшов до нас. Тепер такі неправильности панують на почтах і „Світик“ через се поносить великі шкоди.

Оля Гуцуляківна в Краснім: Ми не дивуємось, що Ти призабула про свого приятеля „Світика“, бо краса карпатських верхів, пахучий легіт, що несеть ся зі сторони полонин та радісний шебет крилатих співаків — так радують душу кожної людини, що мусить про все инше призабути. „Світик“ жеде на обіцяний листок.

Доренька Виницька: Твої бажання вже сповнили ся. „Три медведі“ і „Юрчика“ надруковано. За збірку на „пресовий фонд“ дякуємо Тобі гарненько.

Одарка Федак у Львові: Як припав Тобі до вподоби побут у горах? Чи подобало ся Підлюте? А купала ся Даруся в Лімниці? І пстругжи чи їла?

Мирось Деревинко в Будзанові: Дуже гарно описав Ти своє перше Причає. Чи маєш може книжечку, де спишуєш усі події зі свого життя день за днем по черзі? Коли не маєш, то постарай ся про неї. А як пишеть ся такий „пам'ятник“; то заглянь у 18 число „Світика“. Там поданий „Дневник Панаса“. Чи Татусь вже приїхали?

Наталка Костинюк у Снятині: Як називаєть ся Твоя киця? Книжечки, які бажаєш, пішлемо Тобі, але пізнійше, бо тепер почта не приймає в ту сторону рекомандованих посилок. А що вже граєш на скрипочці?

Володимир Петеш у Болехові: На обіцянку надіслання залеглої передплати чекаємо нетерпеливо, бо каса „Світика“ зовсім порожня і тому 13 число „Світа“ замість 1-го вийшло аж 15 мая. Коли всі довжники не вирівнають зараз залеглостий, „Світик“ перестане виходити. Гроші належить надсилати не через чужі часописи, але просто на адресу „Світика“. Збір мап (атлас) коштувати-ме около 150 Марок.

Ольо Гринів у Бучачі: „Світик“ одержав від Тебе 200 гривень і вписав їх як передплату за 2 місяці, а для Гані і Зоні Ганяківних 500 гривень, що рівнають ся 52 маркам, вписали ми на конто передплати за 5 місяців, се є від 1 мая до 30 вересня с. р. Чи може вони бажають за ці гроші всі числа від початку?

Оля Савицька в Ясінуї Масовій: А чому сама не висилаєш грошків на „Світик“, тільки чекаєш аж на приїзд братчиків з Перемишля? Пригадай собі, Олю, приповідку, що „заки сонце зійде, роса очи виїсть“. А чому не розв'язала всіх загадочок? „Світик“ укладає так загадочки, щоб міг переконати ся, чи його читачі знають добре історію, літературу та географію рідного краю. Праця над загадками є родом іспиту всіх тих відомостей і тому „Світик“ стільки місця признає на загадки.

О. й О. Пижкевичівні в Бучачі: До Ваших бажань, Дорогі Приятельки, „Світик“ дуже радо прихилив би ся, наколиб Ви одні тільки висказували бажання. Але „Світик“ засипаний такою горою бажань від усіх своїх чатачів, що не знає, до якого з них прихилити ся, щоби всіх задоволити. Над Вашим проєктом однак „Світик“ подумав.

Виказ жертв, що зложили читачі „Світа Дитини“ (в марках).

На Рідну Школу: Я. Смолинська 10 Mk 60 ф. — Разом досі зібрано: **202 Mk.**

На пресовий фонд „Світа Дитини“: Я. Курпак 20, Дз. Островський 5, М. Кордасевич 5. Разом досі зібрано **821 Mk 40 ф.**

На воєнні сироти: М. Людкевич 5, Дз. Островський 10, Г. і К. Білинські 40. — Разом досі зібрано: **539 Mk 40 ф.**

Передплата на рік 1920 місячно:

10 марок, 2 франки, 1/2 доляра, 2 ліри, 2 шілінги, 4 рублі, 100 гривен.

:: :: :: Поодинокє число коштує 5 марок. :: :: ::

Редакція і Адміністрація: Ринок, ч. 10.

Замовлення на висилку часописи та передплату прямувати на адресу: **Михайло Таранько, Львів, вул. Зіморовича, ч. 3.**

СВІТ ДИТИНИ

ІЛЮСТРОВАНІЙ ЧАСОПИС ДЛЯ ДІТЕЙ

виходить два рази в місяці, кожного 1-ого і 15-ого.

До молоді.

На вас, завзяті-юнаки,
Борці за щастя України,
Кладу найкрасші думки,
Мої сподіванки єдині:

В вас молода ще грає кров,
У вас в думках не має бруду,
Палає в серці ще любов
До обездоленого люду...

Не захитайте-ж ви її,
Не розгубіть по світі все,
Нехай вона ваш дух гартує
У чесній, славній боротьбі!

Бо стоголовий людський кат
Лютує, дужчає що-днини...
Не можна тратити і хвилини,
Поки ще стогне темний брат.

Поки живий — мерщій несіть
Сліпому світло ви просвіти,
І в серце, смертю повите,
Живу надію закропіть.

Вшануйте рідну його річ,
Назвіть без хитрощів своєю
І розженете над землею
Ви непрозору, глупу ніч...

Хай кат жене, а ви любіть
Свою нещасную родину, —
Й за нею сили до загину
І навіть душу положіть!

Михайло Старицький.

Три царства.

(Кілька листків із житєпису землі).

Написав *Др. Ол. Тисовський.*

(Даліше.)

Приборкана самоволя.

Обридливе корчисько! — кричав хлопчина в безсильній злості. — Пожди, прикажу нашому візникови Іваськови, то вирве тебе з коренем і викине геть до ріки, щоби ти більше людей не калічив!

— А все таки — зашуміла листем Рожа — тим способом твій Івасько не вилічить твоєї рани, а що важнійше, не охоронить тебе від усіх терпінь, що їх прийдесть ся ще тобі терпіти ізза твоєї злоби.

Здивований незвичайним явищем хлопчина замовк на хвилю, оглядаючись, чи нема за ним кого, хто промовляв людським голосям.

Невжеж — подумав — Рожа се говорить? Але над здивованем узяла небавом перевагу злість і хлопчина задоволений, що хоч словно може пімстити свою кривду, тупнув ногою і крикнув у друге:

— Так, обридливе корчисько, прикажу тебе вирізати, викинути, спалити зараз, щоб ти не посмів мене в друге колоти. І за щож то, не вільно собі цвітки зірвати?

— Мої цвіти не для тебе, хлопчику — відповіла поважно Рожа.

— Ов, а для когож, як не для мене? — спитав глумливо хлопець.

— Тільки для мене — сказала коротко Рожа.

— Якто для тебе? То ти не знаєш, що ви всі: Рожі, козельці, зазулинці, дивані, всі ви цвіти, зела, дерева, звірята, все те сотворене для чоловіка, щоби він робив із тим, що хоче. Тому не питаючись тебе вільно мені зривати і твої цвіти, вільно й тебе цілу вирвати і спалити...

— Такий ти, хлопчику, маленький ще, а вже такий зарозумілий і немудрий — сказала Рожа з досадою. — Мало ще знаєш світа, коли думаєш, що ти в нїм початок і кінець усього. Гляньно кругом себе на ті вікові дуби, на те множество ріжного зіля, що густим ковром покрило сю велику луку й долини, горби, гори: Кілько там живих творів, що нї ти їх, нї вони тебе не знають і тобою зовсім не займають ся. А ти так дуже залюблений в собі, що думаєш, немов би все тільки ждало сеї хвилини „щастя“, щоби тобі поклонити ся, тобі послужити, тобі позволити обдерти зі себе листе, кору, позривати цвіти, повиривати крила, ноги, пообрізувати голови оттак собі для пустої забави.

— Так учать мене мої родичі й учителі,

а вони певно мудрійші від тебе, якоїсь там полевой рожі — відповів бундючно хлопець.

— Може воно й правда, — сказала на те Рожа — що хтось там так тебе вчить, бо між вами, людьми, багато зарозумілих, як молодих, так і старих. Але прийде, мусить прийти час, коли й ви пізнаєте так, як сього навчили ся звірята, що на світі без взаїмних прислуг нема пановання і що під сонцем усі істоти рівні правом до життя.

— Але яким правом ти береш ся мене вчити? Хиба ти на правду думаєш, що ти мудрійша, ніж мої родичі й учителі? — уперто глузував хлопчина.

Рожа байдужно стрясла з листків останки ранної роси:

— Не вчу тебе, тільки остерігаю, щоби ти для пустої забави не зачіпав нас, бо ми мусимо боронити ся, — а се, як ти переконав ся, для тебе болюче...

Хлопчик успокоїв ся, але не дав за виграну тільки вже з видним зацікавленням почав по дїточому допитувати ся даліше:

— Кажеш, що твої цвіти не на те, щоб я собі зірвав їх, а тобі на щож вони придатні?

— От не маю кому, та саме тобі зраджувати свої тайни, тобі, найгіршому з усіх наших ворогів! — відповіла з неохотою Рожа.

— Я тебе зовсім не розумію — здвигнув раменами хлопчик — то хиба ти мій найгірший ворог, бо ти мене покалічила аж до крови. Що мені сподобала ся твоя цвітка і я забажав зірвати її, то се не доказ, що я твій... але, що се ти сказала: ваш ворог? Значить: чий?

— Наш, цілої рістні — сказала Рожа — тиж найнебезпечнійший з усіх звірят...

— Я, зі звірят?! — обурился хлопчик. — Я, зі звірят?! Адже чоловік не звіря!

— У нас так усі говорять — поясняла Рожа — що ви, люди, то найпроворнійша, найхитрійша і найдоскульнійша порода звірят. Проти різних інших звірят ми, Ростини, боронимо ся вже щасливо з яких вісім мільонів літ ріжними способами, а проти вас, людей, недописують наші найбільш помислові способи. Я сама не вірила, коли інші оповідали про вашу злобу, доки не стрінула ся з тобою...

Хлопчикова зробило ся трохи соромно:

— Але не говори так, я не ворог твій, тільки мені сподобала ся твоя цвітка...

— І тобі забагло ся зірвати її — перебила йому Рожа — ось бачиш, саме в тім твоя злоба. Інші звірята не зривають без потреби сього, що їм тільки подобаєть ся, а ти готов знищити цвітку тому, що вона гарна. А глянь тільки за себе, кілько цвітів упало жертвою твоєї безцільної злоби.

Хлопчина оглянув ся мимохіть і — застидав ся. Щоби одначе укрити своє збентежене, запитав:

— Но, а на щож інше ті цвіткі? Вони й так зівянуть тай відпадуть.

— Се правда — відповіла Рожа — але аж до сього часу вони потрібні.

— А для когож, як не для чоловіка вони такі гарні? — випитував Рожу здивований хлопчик.

— Певно, що не для нього — нетерпеливила ся Рожа.

— Ти не бачиш, кого то манить краса тих цвітів?

— Хибаж ті пчоли й мотилі розуміють ся на красі цвітів? — перечив хлопчик.

— Влізливий ти зі своїми питаннями...

Тут Рожа немов зацукала ся. Але по хвилі застанови сказала дальше:

— Малий ти, а все таки твоя людська цікавість звела мене й я зрадила тобі нашу велику тайну.

— Но, але скажи вже раз ту вашу тайну, що її так укриваєш — почав допрошувати ся хлопчина.

— Одначе, бачиш... — ще здержувала ся Рожа. — Зрештою нехай вже скажу тобі все, бо знаю, що ви люди так чи інакше вислідите всі наші тайни. Тільки прошу тебе, не зрадь перед моїми посестрами, що саме я тобі все розповіла.

(Конець буде.)

Стефанія Чубатівна.

Цариця Землі.

Фантастична іділя зі співами й танцями на одну дію.

(Дальше).

Цариця Землі (стає, гладить головку Літа; сніг кладе коло себе). Дяка тобі, сердечна дяка, моє Літо миленьке. За жито, пшеничку та за щире серденько твоє! Пригорни ся до мене. (Літо сїдає з правого боку). Як поводило ся тобі, любе, розкажи!

Літо (пригорнувшись до Цариці, говорить). Як тільки сонічко міцно пригріло, вийшло я до своєї роботи. Від раннього ранку до пізної ночі ходило я поміж зелені трави, поміж розкішні цвіти, поміж жита високі; поїло їх рососою, берегло від граду, тримало їх колоски до промінїв сонця, щоби скоро дозріли. І не пішла моя праця на марне! Диви ся, Царице (показує рукою на ліво) ген там, далеко, як золотять ся лани, засіяні пшеницею й житом! Добре буде людям сього року!

Цариця Землі (встає і дивить ся куди показує Літо). Ах! Яке чудове. Чисте золото розстелило ся по землі. Ласка і благодать божа сплила на людей! Аж жити хочеть ся (сїдає; чути спів за сценою).

Хор.

Осінь, осінь наступає,
Добра всього принесе,
2. р. (Грушки, яблука стрясає,
Людям в дарі подає!

Я В А І V.

Осінь (находить із лівого боку і стає на краю ліса. На ній фантастичний, жовтий стрій; на голові вінок неначе корона з овочів і з ягідок; в руках кошик з овочами; звернена до публіки — співає):

Я тут Осінь благодатна,
Взяла яблук, грушечок,
2. р. (Повний кошик наловила,
І несу для діточок.

Цариця Землі: Осени моєї голосок звінкий несесть ся!

Осінь (звертаєть ся до Цариці). Привіт тобі, — горячий привіт, Царице Землі! Міліони солодких поцілунків кладу на твої уста пурпурні, на ясне чоло, на рожеві лиця, на білі прегарні рученята (клякає і подає їй кіш з овочами). Прийми, їж, смакуй сі найсмачніші ягідки, сі найпишніші, найкрасші овочі з цілої землі!

Цариця Землі (бере кіш, устає, підносить його високо і дивить ся з задоволенням). Що за розкіш, які чари тримаю в руках! (обіймає Осінь; сїдає сама і садить Осінь коло Весни). Моя осінна зірко, сїдай та розкажуй, де найшла, де набрала ти такої при-мани?

Осінь: О, багато, багато вложила я сил своїх у працю над ними. Від досвітку до вечірньої зорі не закладала я рук, але пильнувала своїх деревець і корчиків; обривала сухі галузки і листе, збирала з них комахи, хробачки, гусельниці; просила Дощика, щоб їх підливав, Сонічко, щоби гріло-огрівало і діждалась! Пишні овочі видали сього року мої кохані деревця, а люди які раді з мене будуть!

Цариця Землі: О, ще й як раді! І я з тебе рада і щиро люблю тебе, моя пильна, працювита робітнице! (Пілує її, потім звертає голову у правий бік). Хтось іде — правда? — Слухай! (чути спів за сценою).

Хор.

Там на горі сніг біленький,
Віє вітер холодненький,
2. р. (Зима близить ся поволи,
Сніг вкриває ліси, гори.

ЯВА V.

Зима (входить із правого боку і стає на краю ліса. В фантастичному, білому строю, в серпанку на голові, в руках тримає гілку прибраної ялинки; звернена до публіки — співає):

Ой Зима я студенька,
Вкрита снігом, вся біленька;
(Найшла фою між снігами,
2. р. {Вбрала гарно жемчугами.

(звертається до Цариці): Вітай нам, вітай, наша достойна, прекрасна, золота Царице! Яка я щаслива, що ти, ясна Пані наша, знову до нас прийшла, така добра, гарна, чарівна, як що року (клякає перед нею і подає ялинку). Серед снігу найшла я для тебе зелену ялинку. Убрала її самоцвітами, перлами, золотом та срібlistими нитками. Радій, розпливайся в розкошах, весели свої очі, Царице!

Цариця Землі (встає, гладить Зиму по голові і тулить до себе). Радію і веселю очі твоїм гарним дарунком, моя кохана білявочко! Перед очима покладу сю ялинку і що дня згадуватиму мою снігову красуню! (бере ялинку, ставить побіч пенька, сама стає на передній сцені, обнявши Зиму). Що діяла ти, білявочко, серед снігу й леду?

Зима: О, і я не дармувала, і я трудилася й працювала. Як лише повіяв зимний вітер і сніг почав порохити, перелетіла я всю землю, всі поля, луки й городи. Усюди накривала я снігом маленькі зернятка збіжжя, щоби несподівано мороз не заморозив їх. Як звіяла ся заверюха, відгортала я сніг із гостинців, щоб люди не блудили, робила по дорогах санну, де молодіж і дівчата могли би санкувати ся, бавити ся. І як усі любили мене за се!

Цариця Землі: А вжеж, сніжечко, тебе любить молодіж і дівчата і я також люблю тебе! (Цілує її, йде і сідає на своє місце. Зима сідає побіч Літа, чути спів за сценою:)

Хор.

Падай, падай, Дощику,
Зварю тобі борщику,
2. р. {Поставлю у кутику,
{На зеленім прутіку.

ЯВА VI.

Дощик (входить із лівого боку і стає на краю ліса. В сірім плащику, з під котрого видно шкварари, на голові капішоник; на ший має прив'язану малу фляшечку. Звернений до публіки — співає:)

Ой я Дощик тепленький
І пустунчик маленький,
2. р. {Люблю дуже дробитись,
{І водою кропити.

Цариця Землі: Ах, се наш маленький пустунчик Дощик надходить!

Всі: Так, так, се він!

(Дощик перебігає дрібними кроками цілу сцену, тріпає мокрими руками і кропить ними усіх).

Всі відхилюють ся, відмахують єя руками і кричать до нього.

Весна й Осінь: Геть, геть, ти малий пустуне!

Літо й Зима: Не кропи нас, геть!

Дощик (сміється). Ото налякав! Тепленького Дощика боять ся, красуні мої, відважні мої! (клякає перед Царицею і простягає до неї руки). Перед тобою клякаю, тебе вітаю, тобі корю ся, небесна богине, Царице Землі! Ти певно не боїш ся мене і не втікаєш переді мною, як ті чарівні феї.

Цариця Землі (бере його за руки). Ні, не бою ся, зовсім ні, мій маленький Дощику!

Дощик (встає і подає Цариці маленьку фляшечку). Даю тобі, Царице, сю фляшечку в дарунку. В ній є чиста роса, яку я назбирав перед сходом сонця з пахучих квіток для тебе. Мий ся все нею, а будеш найкрасша на цілім світі!

Цариця Землі (кладає руки на його рамена, тримаючи в одній фляшечку). Невжеж ти хочеш, щоб я була перша красавиця на світі? О, то я що дня буду вмивати ся сею пахучою роскою. Як проживав ти, що робив? Скажи! (сідає).

Дощик: Добре мені жило ся, хоч роботи було доволі. Літав я високо понад землею, під небесами. Де лише бачив суху землю, зараз зрошував її водичкою. Часто падав я на землю густими каплями, а вона відживала і покривала ся травою, квітками, збіжжям, деревцями. Люди тішили ся тоді. А вже нераз насмію ся до сходу, як покроплю здорово суконки на оттаких гарних панночках. Вони і сміють ся і плачуть і лютують, а я смію ся в кулак (сміється).

Цариця Землі: Ти добрий і гарний, мій маленький пустунчику, і я тішу ся тобою разом із людьми. (За сценою чути свист вітру; всі схоплюють ся, оглядаючись довкруги — чути пісню:)

Хор.

І шумить і гремить,
Буйний вітер гуде,
2. р. {Захмарилося ціле небо
{Вітер хмари розжене.

(Кінець буде.)

Справлене похибки: У 20 числі „Світа Дитини“ в штуці „Цариця Землі“ на ст. 219 в поясненню до яви I, шеста стрічка, має бути замість: зелененький — слово легенький. В осьмій стрічці хору має бути: „І цвітка найцвите“.

М. Л. Рібуле.

Заміна віку.

(Старинна казка з образками А. Манастирського.)

В однім стариннім краю перед літами, перед віками жив кравець Латка. Чесна була се людина, всіми поважана. Мав лише одну лиху навичку, що безнастанно нарікав на літа, що нависли над його головою, і вічно чув жаль за минулою молодістю.

— Еге-ж! — повторяв він при всякій нагоді, — щасливий се час, коли я ходив до школи, коли бавив ся з малими товаришами, коли я жив без клопотів і жури!... Ах! щаслива пора!... Коби вона повернула назад, віддав би радо і се невеличке майно, яке маю.

Коли одної днини кінчив він свої щоденні нарікання, увійшов до його робітні малий сусідський хлопчина. Мав зачервлені очі, цілий у слезах.

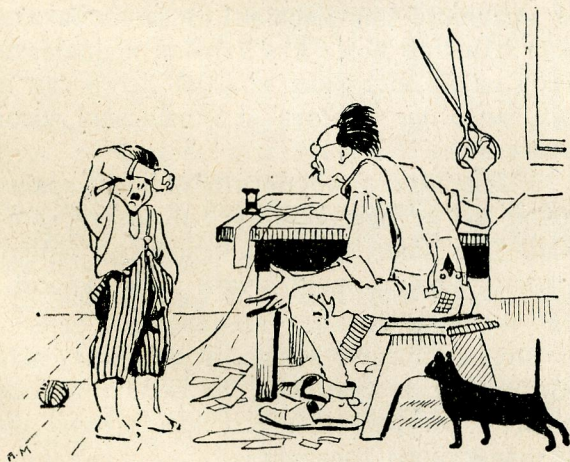
Відповідно до своїх химер, Латка любив діти; цікавий, що стало ся, поспитав хлопчину:

— Що тобі хибує, маленький Івасечку?... Здаєть ся, ти плакав!...

— А якже, дядечку, я плакав, і то що сил стало!

— А чому-ж?

— Тому, бо мене се, болить, що я все ще дитина.

— Нещасний! що ти говориш?

— Кажу правду. Як би я був великий, не потребував би ходити до школи, пан учитель не сварив би на мене, товариші не побивали би мене. Я не потребував би вчити ся нудних лекцій і не мав би стільки непотрібних обов'язків. Ах! Коби я вже був великий...

— Ей, небоже! Ти не знаєш, що се значить бути великим і заробляти на життя. Ти не знаєш, що се значить, як чоловіка обсядуть злидні. А вже

найбільше горе, безмежне горе, коли бачиш, як ти старієш ся.

— Дійсно, я того всего не знаю; знаю одначе стільки, що як буду великий, то приказувати-му, замість слухати, а робити-му тільки те, що мені подобаєть ся. Ось що... Ох! коби я знав спосіб, як постаріти ся зараз!

— А я коби пізнав спосіб відмолодніти! — відказав жваво старий Латка.

Ледви оба незадоволені висловили свої бажання, як побачили ясне світло в кімнаті, а в ній гарну жінку. На її вид зняло їх здивоване і подив.

— Я Русалка, — сказала вона до задеревілих зі страху старця і хлопчини. Я чула ваші бажання і Я готова задоволити їх. Переміню вас обох: тебе, Латко, в Івасика, а тебе, Івасику, в Латку. Чи згідні?

На се пропоне радість відібрала мову Латці. Замість слів рухами давав знак згоди.

Що до Івасика, то сей цілком остовпів.

— Ну що-ж, дитинко, — поспитала його Русалка, — то ти не хочеш постаріти ся, не хочеш стати мужчиною?

— О так, Русалко, я все бажаю того, — промовкнув, — тільки я... я радше волів би стати парібком.

— На нещастє, поручене дане мені, має границі, — відказала Русалка, — все, що можу для тебе зробити, се перемінити тебе в Латку.

— Що-ж, я маю стати відразу старцем?

— Він то називає старцем, шістдесят літ? — розкричав ся Латка в страху, щоби Івасик не від-

казав ся від свого бажання; — але-ж то найгарніший вік! Крім того враз із моїм віком перебираєш ти моїх гостей, мій дім, мій город, мої гроші... Диви, що я трачу, щоби стати таким непотрібом, як ти. Коли подумаю, що на снідане їсти-му сухий хліб, а на обід подадуть мені солених різок, то властиво я дуже лихо на тім виходжу.

Отсі слова застановили Івасика. Він поглянув на Латку. Його надія скинути раз з себе стару шкіру додала йому стілько молодечої жвавості, що сумніви Івасика розвіяли ся зовсім.

— Я годжу ся, Русалко! — сказав Івасик.

Русалка торкнула його своєю лісочкою.

В сю-ж мить перемінив ся хлопчина в старого кравця. Засів до кравецького столика, зложив на хрест ноги, взяв голку до рук. Другий удар лісочкою перемінив кравця в свіжого й жи-

вого хлопчину. Вилетів зараз із робітні, щоби віддати ся своїм діточим забавам.

Та проте їх переміна не дала ні старцеві, ні хлопцеві забути про їх давнє положенє. Новий Латка тямив, що він був Івасиком; новий Івасик не забув того, що був Латкою.

Ледви десять мінут виконував кравець свій новий завід, як він почав його нудити. Сподні, котрі він робив, не представляли для нього ніякої цікавості. Не бачив нічого майже крізь свої окуляри, які й так криво лежали на його короткім носі. На домір лиха уколів ся голкою в палець. А се спричинило великий біль.

Користаючи із того хотів відпочати кілька хвилин. Устав із крісла, хотів розставити ноги. Вони неначе задеревіли.

— Ой... леле... болять... — защемив.

(Конець буде.)

Відозва до української дїтвори.

Живем у великих часах. Весь великий український народ бореть ся за свою ліпшу будучність. Одні в кривавій боротьбі жертвують своє жите для добра України, другі працюють щиро на всіх полях широкого національного житя. Проклятий буде, хто заложивши руки спить. Ніхто не сміє спочивати, всі мають по своїм силам працювати. Та тямити треба, що лише сей може з правдивим добром працювати на користь України, хто на буде потрібної науки і знаня.

І українська дїтвори мусить для України працювати, а се станеть ся тоді, коли як слід буде образувати ся.

Ми знаємо, що любите читати „Світ“, що радо читаете всякі українські книжки. З природи річи виходить, що не вся дїтвори так щаслива, що має таких добрих і засібних батьків, які купують їй книжечки й часописі. Богато, багато таких дїточок, що їх батьки не можуть сього зробити, а багато непросвічених не знає, що значить наука і просвіта.

Прямуючи до того, щоби вся українська дїтвори росла на славу України, просимо Вас отсе: Кому Бог дав засібних батьків, той нехай стараєть ся оснувати собі власний книгозбір (бібліотеку). Кого на се не стати, нехай бодай невелике число книжечок придбає собі.

Розпитуйте між собою, хто які книжки має, і намавляйте всіх своїх знайомих, щоби купували

й читали книжечки і передплачували „Світ дитини“.

Пам'ятайте, що книжки є на се, щоб їх читати. Не тримайте своїх книжечок на полицках, але позичайте своїм ровесникам, які з різних причин не можуть мати своїх. Нехай книжка йде з рук до рук, особливо між селянські і міщанські діти. Пам'ятайте, що позичаючи книжечки біднішим, сповняєте патріотичне діло, що тим способом працюєте для України! З сього бачите, що кожда одиниця може для України працювати. По селах і малих місточках кождий легко сам найде таких, котрі не читають ні української часописи, ні книжечок.

У Львові є дуже багато бідних українських дїточок, які не мають можности читати свої книжечки. Для таких дїточок оснуємо бібліотеку, де вони зможуть випозичати всякі красні книжечки до читаня.

Отсим просимо львівську українську дїтвори, щоби українські книжечки, на скільки їх сама не випозичує товаришам, відступала дїточій бібліотечі підписаного товариства.

Книжки приймаєть ся з подякою в льокалі товариства при ул. Бляхарській, 11/І, що середі між 4—5 годиною по полудни.

Дїточки поза Львовом просимо не присилати нам книжечок, але позичати иншим, як се висше наведено.

Львівська філія українського красього товариства охорони дїтий і опіки над молодіжею у Львові.

Евген Сельський,
голова.

Кость Паньківський,
секретар.

Гуцул Петро.

Був на Гуцульщині в селі Головах млин. Побудував сей млин на потоці Дмитро Доникив. Сей Дмитро був чоловік заможний, а при тім дуже працюючий. Тай силу мав неабияку! Внуки його бігають уже по хаті, сам сивий, як голуб, а він направляючи млин, здійме вам такого ковбка, що й молодий не повстидає би ся! Така-ж працювала була й його жінка Марійка. Вона перша встає, остатня лягає, а все то коло хати, то коло худібки увихаєть ся.

Двайцять першою дитиною Доника був син Петро. Але-ж бо й цікавий вдався! Аби вам хвилину посидів тихо, то ні! Все собі знайде роботу. То млин виструже з дощинок і ставляє при джуркалі, то сопілку денцівку змайструє. А вже вечером біжить у млин. Сяде собі в куточку і слушає, як там, ждучи черги, співають усяких коломийок гуцульських, то знов казки кажуть. У неділю, чи свято збере хлопців, своїх ровесників і гайда в ліс! Вганяють по лісі, перекликають ся. Наслідують голоси усіх звірів та всіх птахів. Лазять по скалах та печерах. Або вийдуть на верха та розглядають ся по околиці. В долах навколо бачуть сусідні села. В долині наче під ногами рідне село над потоком. Висше — царинки, а ще висше — ліс. Он між зеленою смерек біліє церков у Краснолілі. На сусідній горі кілька хат, — то село Перехрестне. На право — видно плай у Довгополе.

Минав уже Петрови семий рік. Не хотів він остати ся дома, як ішла весною худібка в полонину. Де там! Перевісив червону дзьобенку через плече, взяв бриндзі в раковочку, а кулеші в платину — й гайда з вівчарами. Вийшли на полонину, що зветь ся Скупова. Убіч від півночі — держить іще сніг, а полуднева — вже пишаєть ся травою, перетканою різнобарвними чічками. А цікавого та нового кілька там! Он ватаг у стаї тре дерево до дерева, поки не розгорить ся. Се свята ватра, що мусить без перестанку горіти, поки худібка в полонині. Вівчар доїть овечки на міру в міртук. У чагарах подзвонюють корови колокольцями. Вернувшись у село, каже Петро до батька: Не хочу я, дедику, дармувати. Буду у вас пасти кози. Розказували у млині, що й Довбуш спершу лиш козарем був.

Та заки що до чого, а в село Голови прийшов учитель. Винайшов хату на школу і почав списувати шкільників. Як учув Петро, зараз із своїми побратимами погнав ся туди. Кортіло його видіти, що се за така школа та який учитель. Як і що вчити муть ся діти?

Ще не прийшла осінь, як уже й Петро став „шкільником“. У дзьобні в нього вже табличка, (що її звали школярі „плита“), і книжечка і писальце. Вже не вганяв над потоком, але сидів і довбав — писав у хаті. Або, сидячи на вориню, переглядав книжку. А мав щастє до вчителя. Учитель, сам Українець, бажаючи добра українському народови, не жалів праці над гуцульським племенем. Не тільки школярі, але й усе село було раде своєму вчителеві.

С. Штрасбург на Херсонщині, 31. I. 1920.

Богданко.

Вакаційні півоселі.

Було їх три сього року у Львові. Кілько гамору, яка безліч втіхи царила повновластно в сьому діточому світі. Тут під опікунчими крилами добрих духів — учительок, українська дітвора переводила час на милій та позиточній для душі й тіла забаві. Була се якби заплата за довгі, бо десятимісячні труди здобування собі знаня. І дітвора, немов ті „сірі жайворонятка“, переводила у веселім щебеті дні за днями то на далеких прогулях за місто, то знов на забаві у якімось городі чи парку, або йшла купати ся на „Зелізню Воду“. Ні дощ, ні студений вітер не задержував дітий дома. Для них такі дні мали ще більшу вартість, іще більш втіхи причиняли їм. А чому — поспитаєте? Тому, що в такі дні діти готовили ся показати своїм родичам чи опікунам, як сходили їм час на півоселях і який хосен із них осягнули.

Зробила се найсамперед півоселя при школі ім. Б. Грінченка, у своїм святочнім закінченню дня 27 серпня. Хор дітий співав пісні, що ворушили до глибини кожде серце. До очий тиснули ся сльози, хоч з естради лунав дзвінкий клич діточих голосочків: „Не плакати нам!“ Бо в ніч під Івана Купала добрі духи готують щастє і мир Україні. Готують його у діточих чистих серденьках, в яких укритий великий скарб. Глядячи на сей скарб ніхто не може тратити надії, бо:

„Українські діти ще живуть... Ізбудують на святій руїні край казочний: Край волі, добра і краси!“

Уміло виведений танок дітий, у прегарних народніх строях та граціозні ритмічні вправи творили гармонійну різноманітність свята.

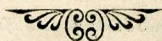
Святочне закінченє півоселі при гімназії СС. Василянок відбуло ся 30 серпня с. р. Зі змісту програми пробивала сонішна радість та бадьора молодість усіх її виконавців. Усі з одушевленням вслухували ся у відгомін: Як молода Січ іде, бо зрозуміли, що завдяки сим молодим вірлятам Україна встає, а радість і жите клекоче в них як море. З цікавостю приглядались прегарно виведеним руховим вправам та оригінальним зразкам помочі в наглих випадках. А вже що найбільше захопило „малу суспільність“ на сьому святі, то уособленє казки про безсмертну „Попелюшку“.

Третя півоселя не дала нам сим разом нічого цікавого.

І так скінчили ся півоселі. Минули веселі вакації, а слідом за ними минає любє літєчко. Минули хвилі веселих забав на тлі буйних садків, минули приємні прогуляки по запашних узгір'ях на Стрийськїм та воєнні забави у тінистому лісочку на Вульці.

Минули! Хиба вони минули безповоротно? Ні! Вони вернуть до нас знову з новою весною, на другє літо. Тепер з новим шкільним роком жде нас знов праця. Чекають нас сірі дні осени та студїнь предовгої зими.

Ви, діточки, за сей час не забувайте сього, чого навчили ся на півоселях. Читайте пильно у вільних від праці хвилях „Світик“, а там найдете не одно, що вам дасть радість і втіху у довгі зимові вечері; там надрукуємо також для ваших театрів, що їх будете собі устроювати і „Попелюшку“ і „Червону шапочку“ і „В ніч під Івана Купала“.

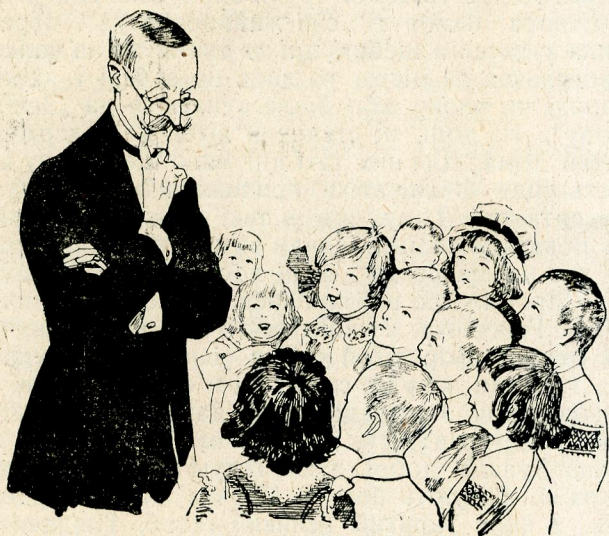

Вуйко Влодко.

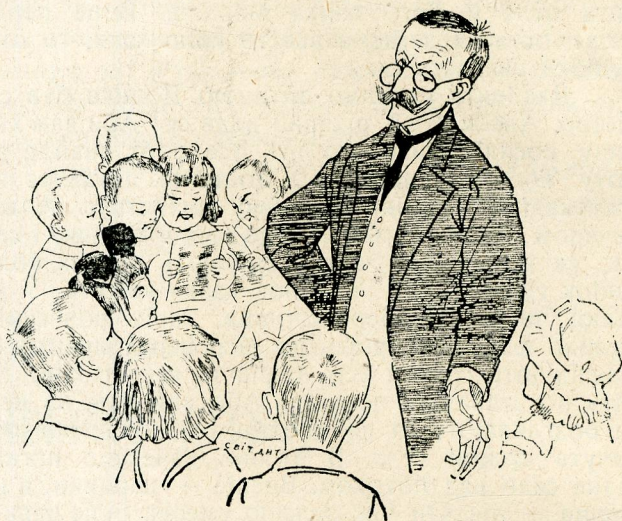
Пригоди Юрчика Кучерявого.

З образками О. Куриласа.

III. Юрчик наводить товариша.

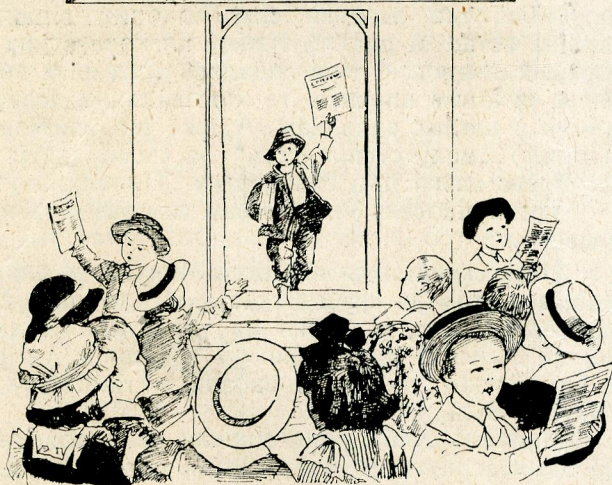

1. Я радію тим, що знову
Ви про Юрчика розмову
Просите розпочинати,
Вашу нудьгу розганяти.
Що любий вам Юрчик дуже,
І мені се не байдуже.

3. Як буде нас більша сила,
Аж тоді розмова мила
Розпочнеться в нашій „Світі“!
А тепер, любенькі діти,
Садовіть ся по звичаю,
Бо я вже розпочинаю.

СВІТ ДИТИНИ

2. Тільки тямте те що днини,
Що нам місце „Світ дитини“
Все дає на поговорку.
Тому кличте Лідку, Вірку
І всіх інших, нехай з вами
В „Світ дитини“ йдуть юрбами.

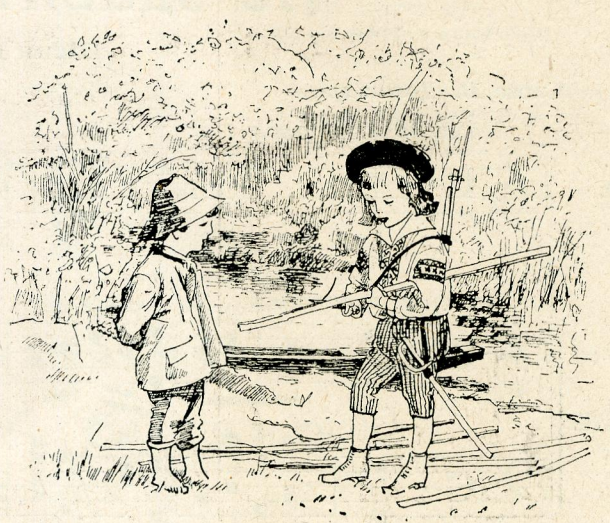
4. „Серед забав, бігань, скоків
Скінчив Юрчик вісім років.
Вивчив ся читати складно
І писати чисто, ладно.
Що в Україні бувало,
Про се вмів сказати чимало.

Географічна ігра під заг. „ПОДОРОЖ ДОВКОЛА ЗЕМЛІ“ дає найприємнішу забавку для кож- : : : : : дого школярика. : : : : :

Замовлення слати до Адміністрації „СВІТА ДИТИНИ“, Львів, Ринок, 10.

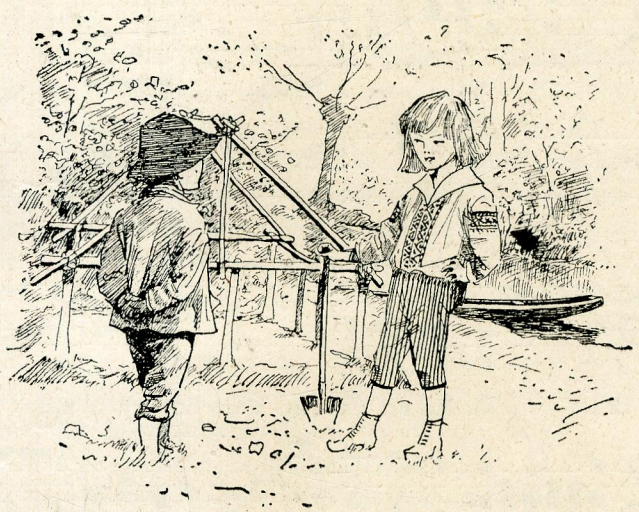
5. Часом бігав, було, пішки
Понад річку на орішки.
У ліщині, у зеленій,
Рве, було, орішків жмені,
Поховає у кишені
І назад біжить до нені.

7. Хлопчик був йому незнаний:
Синьоокий, чисто вбраний,
Шабля висіла при боці,
Кріс на плечах. На потоці
Човен гойдав ся по фили.
Хлопчик працював що сили.

6. Раз прибіг він у ліщину
І побачив там хлопчину,
Що взяв ніжик і лопатку
І будував собі хатку,
Юрчик станув, дивував ся
І роботі приглядав ся.

8. Юрчик каже: „Милий друже!
Що так робиш пильно дуже?
Прийми мене до забави,
Я є Юрчик Кучерявий“.
„А я Данко Підвисокий“ —
Каже хлопчик синьоокий.

(Докінчене III частини буде.)

Читайте, діти! Дуже гарні книжечки видає Товариство „Діточі Читанки“, з яких можна купити вже тепер:

1. Попелюх і маленька мишка, ціна	4 Мк	6. Пан Слота і панна Сонічко. Що смачнійше, ціна	2 Мк
2. Дорога до щастя, ціна	2 „	7. Гр. Гетьманець: Хто такий Тарас Шевченко? ціна..	4 „
3. Кізка-Білоніжка. Телесик, ціна	2 „	8. Редіард Кіплінг: Слонятко, ціна	2 „
4. Борис Грінченко: Коротка історія України, ціна	6 „	9. „ „ „ Як верблюд дістав горб? ціна	2 „
5. Іван Липа: Орел Промінистий, ціна	2 „	10. Тарас Шевченко: Малий Кобзар, ціна	4 „

Всі ці книжечки можете собі купити в кожній українській книгарні, де купуєте „Світ Дитини“, або у Т-ві „Діточі Читанки“, Станіславів, Собієського, ч. 11.

Книжечки висилаєть ся лише за попереднім надісланем грошей.

Не здавить ворог нас!

Пісня на диточий хор.

Слова В. Домазара.

Музика Я. Ярославенка.

Помірно з виразом.

Хор.

Помірно з виразом.

Фортеп'ян.

1. До- сить нам бо- лю, сліз і мук, До-

силь вже з нас не- до- лї; Кай- да- ни впа- ли з на- ших рук Ми ді- ти Прав- ди

й Во- лї. Ми всі кля- не- мось Бо- гу враз: не зда- вить во- рог нас, не зда- вить во- рог нас, не зда- вить

здержуючи

во- - - рог нас.

здержуючи

2. За-

Досить нам болю, сліз і мук,
Досить вже з нас недолі;
Кайдани впали з наших рук —
Ми діти Правди й Волі.
Ми всі клянемось Богу враз:
Не здавить ворог нас!

Засіяв ворог трупом лан,
Гарматами скородить —
А кожда капля крови нам
Борця нового вродить.
Ми всі клянемось Богу враз:
Не здавить ворог нас!

Конають сестри по тюрмам,
Без хліба гинуть діти,
Та ще не бракло сили нам
Щоб їх освободити.
Ми всі клянемось Богу враз:
Не здавить ворог нас!

Нехай не тішить ся деспот,
Що ми спокійно ждемо —
Бо за Вкраїну, за Народ
Ми всі у бій підемо.
І всі клянемось Богу враз:
Не здавить ворог нас!

Гей людоді — не пора
Над нами глузувати!
Ідея наша пресвята,
Не дасть ся потоптати.
Бо всі клянемось Богу враз;
Не здавить ворог нас!

Дощівниця й бузько.

(За Евальдом переповіла В. Л.)

Був собі раз старий, зарослий город, а в ній стояв іще старший, спорохнявілий дім. Довкруги городу розтягали ся далеко-широко багністі луки.

Дім був критий соломною і майже цілий порослий плющем. На всі сторони пняли ся тонкі вітки в гору по стінах аж до димаря на даху, звідки спадали в діл і мов зелена, густа заслона закривали вікна, не пропускаючи ні одного соняшного проміння до кімнати. Але не вадило се нікому, бо дім стояв пустою.

Колись перед літами жив тут учитель із родиниою, та по смерті жінки і двох синків випровадив ся звідси і від того часу ніхто вже не хотів мешкати в тій вохкій хаті. Вона стояла пуста, зі стін краплями спливала вохкість, пивниці були повні води, а долівки в кімнатах зовсім погнили.

За те в городі дерева розвивали ся велично, а стежки й доріжки поросли буйною травою. На сусідних луках пасли ся літом корови, мукаючи весело, а в ровах вечірною порою голосно кумкали жаби. При кінці літа приходили парубки, косили луки, згрібали і звозили сіно. Відтак надходила осінь. Вітер завивав понуро по пустих полях і змітав листе дерев і корчів. Іще пізнійше надходила зима і прикривала все довкруги — і дім і луки грубим плащем снігу. А коли сніг стопнів, коли на повитане весни свіжою зеленню вкривали ся луки, тоді прилітав бузько.

Мав він своє гніздо на даху старого дому і не покинув свого літного мешкання навіть тоді, коли учитель виїхав. До його гнізда не доходила вохкість, ніхто не перешкоджував йому тут, міг свobodно прохажати ся по доріжках городу, а жаби сусідних лук відповідали, як не мож ліпше, вимогам його смаку. Бузько знав, що його гніздо найліпше зі всіх, що були в сій околиці, тому що весни спішив ся, щоби хто інший не заняв його мешкання.

Одного літного дня вертав як раз із луки і нїс для жінки й дітей, що сиділи в гнізді, пять

смачних жаб. Сам зїв уже обід, що складав ся з двох жаб, а на десер спожив іще пів змії; був отже ситий і тому в добрім гуморі. Крім сього нїс іще в дзюбі другу половину змії. В середині дороги задержав ся, бо побачив дощівницю, що спокійно повзла по землі.

— Но, но, виджу, що ти не боїш ся мене? — спитав бузько.

— Хто не був би ти, ясний пане, даруй мені жите! — просила дощівниця кланяючи ся покірно.

— Адже видиш, хто я? — сказав бузько.

— На жаль — відповіла дощівниця, — не можу нічого видіти. Я зовсім сліпа. Я чула здалека, що хтось надходить, але так налякала ся тим, що не могла вже віднайти свого сховку.

Бузькови було мило чути, що його особа будить такий острах. Положив на траві половину змії, надув ся зі всіх сил і станув на одній нозі, а се в бузька значить те саме, як коли могутний який пан заложить руки на груди.

— Я бузько! — сказав гордо.

— О, мій Боже! — скрикнула дощівниця.

— Чи знаєш тепер, хто я? — питав бузько.

— Якже не мала би знати найдостойнішої птиці нашого краю! — сказала дощівниця. — Всі жаби в ровах дрожать перед вашою вельможністю, а всі змії раді би поховати ся в миші діри, скоро тільки здалека доглянуть вас. Ах — крім сього — ваша достойність зволили вже пожерти сотки моїх братів.

— Так, справді — сказав бузько поважно і гордо. — А при нагоді зїм іще й тебе. Тепер я не голодний, за що можеш подякувати Творцеви.

— Дякую покірно вашій високости — сказала дощівниця. — Ах, з оповідання знаю вашу достойність дуже добре. Люди шанують вас, пане, більше, як інші птиці.

Се говорячи, посунула ся дощівниця кілька кроків дальше.

— А то куди? — спитав бузько, ударяючи її дзюбом у хребет.

— Ай, ай, ай, простіть, ясний пане! — застогнав жалісно хробак. — Я хотіла вертати до своєї нори. На мене жде там багато праці, що не дозволяє мені лінувати тут і не хочу надуживати ласкавості і благородності вашої високості.

— Я однак уважаю, що поки я маю час, то й ти мусиш його знайти! — сказав бузько. — Обіцяю тобі, що не пілкну тебе, а гербовий шляхтич не ломить ніколи даного слова. Розумієть ся, моє слово обов'язує мене лише на нині і поки не почую голоду.

— Ваша високість надто ласкаві — сказала дощівниця з глибоким поклоном.

Тимчасом бузько проходжував ся по стежці. В почуттю своєї висшості підніс високо голову, висунув череву і машеруючи, забавно підкидав ноги. Пригадав собі однак, що сліпа дощівниця не може подивляти його величі і затримав ся знов.

В сій хвили пані бузькова заклекотіла у гнізді, а бузько відклекотів їй щось.

— Чи ваша високість зволили що говорити? — спитала дощівниця.

— Ні, се я розмовляв тепер із жінкою по єгипетськи — сказав бузько. — Бо мусиш знати, що там на полудни, в Африці, маємо власне майно. В розмові між собою уживаємо завсїгди єгипетської мови. Там далеко гарнійше, як тут, і радо жив би там постійно, коли-б не діти. Але ти певно не розумієш, що говорю до тебе. Чи подорожувала ти коли в житю?

— Ой ніколи, — сказала дощівниця.

— Деж ти проводиш зиму?

— Лишаю ся тут.

— Ах, — сказав бузько. — Як же то прикро

мусить бути, ходити по дощи, снігу й болоті. Певно нераз перемочиш ноги?

— Коли я зовсім не маю ніг — відповіла дощівниця з повним задоволенням. — Коли надходить зимно, загребую ся глибоко в землю.

Хвильку надумував ся бузько, відтак відозвав ся:

— Властиво не знаю, чи випадає мені приставати з голотою твого роду. Тобі бракує всего, з чим приходять на світ добре уроджені горожани. Чи ти маєш який титул?

— Титул? — повторила дощівниця здивовано. — Титул? Що се таке? Я совісна і працюювата робітниця. Може се титул?

Бузько затряс ся зі сміху на сі слова простачки і чим скорше повторив їх жінці, щоби її розвеселити.

— Надію ся, що не сказала нічого невідповідного — несміло відізвала ся дощівниця. — Я найстарша з тутешних дощівниць, бо жила тут іще за часів учителя.

— Так? — сказав бузько ласкавішим голосом — се значить, що ти належиш до старшини поміж дощівницями; се вже щось значить. Отже хвильку можу побалакати з тобою, але не бачу потреби, щоби наші родини ближше знайомили ся.

— Коли я зовсім не маю родини — сказала дощівниця.

— Що? Ти не маєш родини? — спитав бузько і на знак великого зачудовання широко отворив дзюб.

— Не маю, дійсно не маю. Не маю найменшого поняття, де поділи ся мої діти і мій чоловік. Я не виділа ніколи своїх родичів, а рідні не пізнали би, хоч би й стрінула своїх братів та сестри.

(Дальше буде.)

Рідна школа.

Все дороге нам, що наше рідне,
Рідна хатина, рідне село,
Рідна Країна, Нарід наш бідний,
Його звичаї, мова його.
Хтож те учить нас все се кохати,
Все те любити, все те цїнить,
Рідний нас батько, рідна нас мати
З малку самого сього учить.
Потім у школу, любії діти,
Вас батько-ненька ще віддадуть,
Щоб вас навчила, як все любити,
Щоб на житя вас справила путь.
Діти, чи рідних батька та неньку
Вам заступити зможе чужий,
Вашому, діти, чи тепер серденьку
Буде так само він дорогий?
Так, любі діти, й рідної школи
Вам не заступить школа чужа,

Там не найдете, діти, ніколи
Серця, любови, ані тепла,
Там ви зневагу хіба найдете,
Всього погорду, що рідне вам,
Там ви чужими всему будете,
І чуже буде усе вам там.
Лиш рідна школа, мов рідна ненька,
Теплом огріє, дїтоньки, вас,
Любовю вгорне ваші серденька,
Вас приголубить у кожний час.
Розогнить ваші душі до діла
Для України, її добра,
Правий шлях вкаже, кудю сміло
Ви вже підете через житя...
Тож, діти-квіти, у рідну школу
Усі горніть ся, й других зовіть
Й батьків за школу рідну ніколи
Не забувати разраз просіть!

Я. Вільшенко.

ПЕРШІ ПРОБИ МОЛОДИХ АВТОРІВ.

:: :: :: :: (У сій частині часопису містимо перші праці наших читачів.) :: :: :: ::

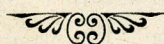
Україні служи!

Ти Україні служи,	На Україну вповай,
Бога за неї моли,	Віру у неї плекай,
Славу про неї неси,	Пісні вкраїнські співай,
Щоб стала раєм краси.	Нарід і край пізнавай.

Щиро Вкраїну люби,
Про неї всім говори,
Предків її скрізь слави,
Слава вони вітчизни.

Левко з Перемішля, уч. IV кл. гімн.

Пригоди одного капелюха.

Я сидів за вікном одного skleпу і дивився на вулицю. Там бачив я багато людей, що проходили, і весело розмовляли. Одна пані, багато убрана, приступила до мого вікна і сподобала собі мене дуже. Не надумуючися довго, пішла до skleпу й купила мене. Я з початку жалував покидати своє старе місце, але коли подумав, що побачу багато більше цікавого, як зі свого вікна, дуже утішився, що піду до сеї пані. Пані убрала мене на голову і вийшла зі skleпу. Ми перейшли кілька вулиць, аж пані увійшла до гарного дому; потім ішли ми через коридор, прикрашений образами і пані задзвонила до одних дверей. Вийшла служниця, зняла мене з голови пані і занесла до шафи з шибамі, а я міг усе добре бачити. В тім вбігла до покою семилітня дівчинка і п'ятилітній хлопчик. „Орісю“, — каже хлопчик — „дивися, який гарний коник“. — „Е, і моя ляльочка також гарна“ — хвалилися дівчинка. — Діти посідали коло стола і бавилися. „Ай-ай, Юрку“, — кликнула Оріся — „який чудовий капелюх, я його перший раз бачу! Ах, які гарні стяжки та цвіти!“ — „Орісю — знаєш що? Я візьму собі до мого коника ті стяжки“. — „А я візьму собі цвіти до моєї ляльочки!“ — Як я се почув, дуже злякався; але ще не стямився, як Оріся і Юрко витягнули мене і пообтинали мої гарні цвіти та пестрі стяжки. Скоро положили мене назад до шафи. На те увійшла їх мама, а коли побачила стяжки й цвіти зі свого капелюха, насварила на них і поставила в кутик. Діти плакали і я плавав, бо догадувався, яка буде моя теперішня судьба. І справді — пані кинула мене межі старі річи.

Раз діти витягнули мене і побігли зі мною на город. „Юрку — дай мені капелюх, я буду колосати в нім свою лялю“ — сказала Оріся. — „Ні Орісю, — ми будемо носити в нім пісок!“ — сказав Юрко. — Оріся згодила ся. Набрали до мене повно піску і ставили гору.

„Ах, Юрку, я чула, як татко говорили до мамці, що ми незадовго поїдемо на село“ — ска-

зала Оріся. — „Знаєш, візьмемо з собою сей капелюх!“ „Ах, добре, добре, будемо носити в нім пісок!“ — тішився Юрко. Оріся і Юрко пішли зі мною до дому, а я тішився, що побачу село.

За тиждень виїхали діти з родичами на село і взяли мене з собою. На селі Оріся й Юрко бавилися з Дмитрусем і носили в мені пісок.

Раз Дмитрусь узяв мене на поле і поставив у збіжжю, щоб я страшив воробців. За хвилину прилетіли два воробчики: „Ах, ах, яке страшне, я боюся!“ — сказав оден воробчик. — „Утікаймо, я також дуже боюся!“ — сказав другий і утік з криком, а я з них сміявся. Як лише який воробчик прилетів, я не давав йому їсти збіжжя.

Одного дня побачив я мою паню. Коли й вона побачила мене, стало їй жаль і вона взяла мене до дому. В дома я не був їй потрібний і вона викинула мене між старі річи. Але я там довго не попав.

Вибухла війна страшна... довга, що все понищила. І моя пані понесла багато страти. Все було дуже дороге і вона не могла нічого нового справляти собі. Тоді перепросила ся до мене. Дала мене вичистити і прикрасити стяжкою. Тепер я знов сиджу високо на голові і бачу багато цікавого.

Груся Любчаківна.

Українцям!

Моліть ся, братя, за Вкраїну,
Моліть ся в сю годину,
Щоб Бог їй дав побіду
Над ворогами,
Щоб не знущали ся над нами!

Бо вже знущють ся над нами
Без вину та без тямі,
Нема знущанням краю...
Збудись, Народе,
Ставай і будуй Храм Свободи!

До боротьби як стій бери ся,
Спіши ся, не спізни ся
У сю судьби годину,
Спішиєсь, не дай ся,
Як стій у бій, у бій зривай ся!

У бою, будьмо всі завзяті,
Як льви й орли крилаті,
Сеж в бій зове Вкраїна!
Збудись, Народе,
Ставай і будуй Храм Свободи

Теодор Буквич, уч. III кл. акад. гімн.

Наші читачі.

(З надісланих „Світови“ фотографій, ладимо спеціальний альбом наших читачів, а деякі гарно викінчені знімки подаємо у репродукції на сторінках газетки).

Магдалина Вовчуківна з Більча Золотого.

До Неньки-України.

Спи, моя змучена, стреляна, битая,
Спи, моя, мороком вічним повитая,
Бідная страднице, спи!

Спи! Відпочинь від страждань — ми не спатимем
Ворога лютого ми пильнуватимем;
Ти-ж, недомучена, спи!

Досить пекольних ти мук натерпіла ся,
Слізми не раз Ти крівавими мила ся;
Досить нелюдських страждань!

Прийде-ж година — Тебе ми розбудимо,
Тихо, тихесенько кликати будемо:
— „Встань, рідна Ненечко, встань!...“

Встань, подиви ся — ми Волі добили ся,
.....

М. Кузьменко.

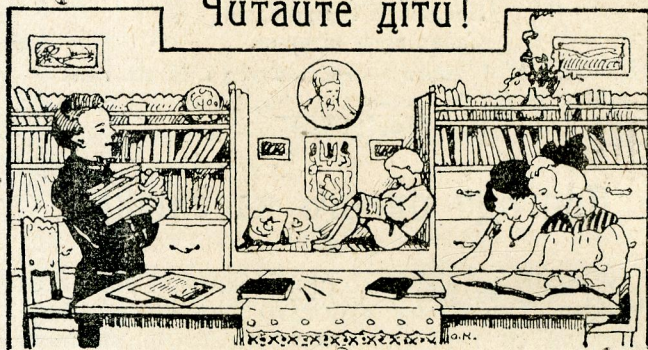
Смутні картини.

Убогії ниви, убогії села,
Убогий, ошарпаний люд...
Смутнії картини, смутні, невеселі,
А інших не знайдеш тут.

Не став би дивитись, хотів би забути,
Так сили забути нема!
То ріднії села, то ріднії люде,
Та наша Вкраїна сама.

Б. Грінченко.

Читайте діти!

Для середних і старших читачів.

Г. Гасенко: **Найя з джунглів**. Накладом видавництва „По світу“. Київ-Відень, 1920. Стор. 68, ціна 80 марок.

Ся чепурна книжечка складаєть ся з п'ятих оповідань, прикрашених прегарними малюнками. На вступі знайдете історію королівської Наї, що в скляній клітці терпить гірку долю та мріє про проворот у рідні сторони, у безкраї простори джунглів Пенджабу. Вона сама завдає собі смерть, щоби не зносити наруги від своїх гнобителів-людей.

В „Страховищу моря“ зображений морський вуж, що своєю появою серед безмежного океану переполохав цілу обсаду корабля „Каледонія“.

І про смерть вовчика-братіка читаємо на сих сторінках. Ось він лежить під корчем у передсмертних судорогах. Перед його очима пересувають ся образи минулого життя. Два орли висять у воздуху над ним, щоби віддати його тілу заслужений спочинок у своїх голодних черевах, а малі співаки лісні щебечуть своєму старому знакомому похоронну пісню.

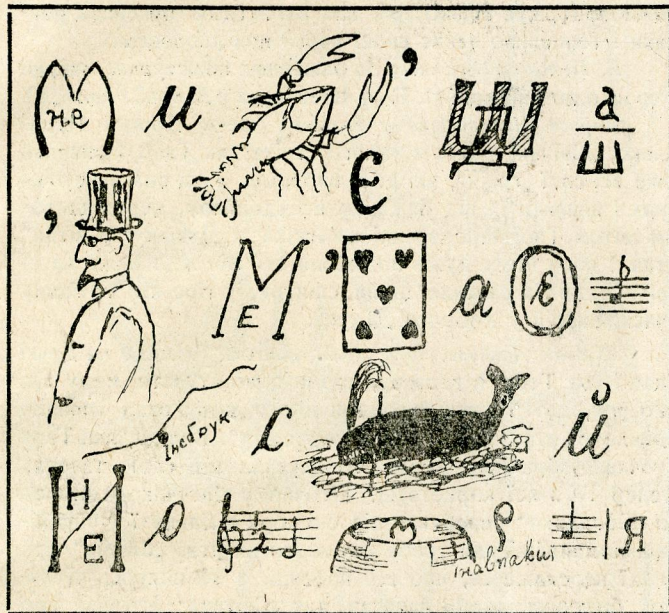
Про подвиги „Чорної руки“ говорить тут малий епізод, якого жертвою паде Петрозіно, поліцейський урядник. Він сам однак паде як жовнір жертвою обовязку.

А і середні читачі знайдуть тут щось для себе: „Три дні з Сіркового життя“. Се дуже весела історія лінюха-Сірка, що нічого не пантрував, тільки миски під своєю будою. За свою нехоть до праці він тяжко покутував. Три дні ховав ся в лісі, перед гнівом господаря, аж у кінці голод приневолив його таки до послуху і праці.

Своїм зовнішнім виглядом ріжнить ся дуже отся книжечка від усіх дотеперішних наших видавництв для дітей. Се перша на Україні книжечка, видана по мистецьки на європейський лад. Вона задовольнить і найвибагливішого читача. Скарбниця нашої літератури здобула собі на еміграції одну гарну перлину.

Ребус ч. 13.

(Уложила Марійка Охримовичівна з Корчина.)

Загадки і шаради.

Шифрова логіголовка.

(Уложив Пусько Думін.)

2	19	5	22	15	6	16
6	5	15	12	1	18	13
8	11	14	23	1	13	6
15	10	17	12	21	15	12
1	18	13	8	11	14	23
2	14	19	15	1	5	6
13	1	20	4	1	16	13
8	9	17	3	10	18	8
11	10	1	7	18	14	5
24	7	1	12	19	3	1
18	8	2	19	5	5	20

1 = а	13 = н
2 = б	14 = о
3 = в	15 = п
4 = г	16 = р
5 = д	17 = с
6 = е	18 = т
7 = ж	19 = у
8 = и	20 = ш
9 = й	21 = я
10 = і	22 = в
11 = к	23 = м
12 = л	24 = ї

На місце чисел (шифр) підложи відповідні букви, а одержиш дуже важний приказ і заклик.

□ □ □

Загадка складова.

(Уложив Т. Кульчицький.)

Ясь, га, Си, ба, О, тва, Мар, ув, Су, ко, Ар, мин, Ри, ні, О, вич, Ла, но, бре, дан, морг, сла, О, гот, зі, Ли, во, ріс, кас, ля, влур, ва, ро.

З порозкиданих складів зложити слова так, щоби букви початкові дали імя галицького князя, а окінчене імя його другої жінки.

Значіне висказів: 1. Корч цвіту. 2. Місце, де тепер відбуваються мирові переговори. 3. Божество Єгиптян. 4. Містечко на Угорщині, славне

з героїської оборони. 5. Чесько-німецька ріка. 6. Український адмірал та історик. 7. Головна прикмета людського духа. 8. Засновник самостійної Сербії з початку XIX ст. 9. Се, що добуваєть ся великими ділами і наукою. 10. Міра землі. 11. Конюший князя Ігора Святославича. 12. Винахідник бездротного телеграфу. 13. Окінчене імени славянського бога вітру. 14. Край в Африці. 15. Нова республіка в Європі.

□ □ □

Шарада.

(Уложив М. Іванчина.)

Злучиш перше з четвертим,
Зараз стануть перед очі
Пишні салі і музика,
И пари до танцю охочі.

До четвертого даш друге,
А зараз інструмент буде;
Само третє із четвертим
Мають хорі люде.

А все разом, се ростина,
Яку знає і дитина.

За влучні розвязки сих загадок призначено до розльосованя 3 однакові премії: „Зоряний хлопчина“.

Розвязки

загадок із 19 числа „Світа Дитини“

і вислід льосованя:

- 1) Загадка складова: Адмірал, Дешанель, Клемансо, Чічерін, Нарід, Забороло, Мільран. — Цілість: **Льондон**.
- 2) Магічний квадрат: Світ, Вуси, Ісус, Тиса.
- 3) Шарада: Калабаня.
- 4) Загадка: Перекупка.
- 5) Писані ребуси: а) Сторож стоїть годину. б) Жид важить цитрину.
- 6) Загадка: Індики.

Влучні розвязки надіслали:

Р. Барияк, К. Безпалко, Т. Винницька, Ю. Великанович, І. Гнідан, М. Греголінська, Ст. Гебусівна, Г. Гела, М. Данковська, Н. Думін, Н. Дуб, Б. й О. Капустії, Ст. Козло, М. Кордасевич, Я. Копистянський, Я. Курпак, І. й Б. Козбурі, О. Ключниківна, В. Лазорко, О. Манастирська, Л. й М. Німців, М. Охримович з Корчина, Дз. Островський, М. й Д. Пшепюрські, О. й І. Потерейківні, Я. Пацановська, Ст. Посацький, В. Петеш, М. Печерський, М. Решетилівич, О. Рудницький, Я. Сайко, С. й В. Стисловські, З. Трачівна, О. Томичівна, Л. Трешневська, Б. Чайківський, В. Шалаута, Д. Яремівна.

Вислід льосованя премій:

Замість призначених попередно трьох книжечок, посилаємо як премії книжечку „Зоряний хлопчина“ отсим читачам:

Олі Ключниківній у Фльоринці, Ярославі Пацановській в Селисках та Борисові й Омелянови Капустіям.

Военна хуртовина, що спричинила обмеження поштової комунікації, приневолити нас здержати висилку часопису у східні половини нашого краю. Тому всі передплатники одержать опісля, як тільки поштовий рух почне правильно фунгувати, всі задержані їм числа.

Число 21—22 замикає третій квартал. З тої причини просимо всіх наших довжників вирівнювати залеглисти до кінця вересня. Видавництво переживає в теперішніх обставинах дуже важку кризу і тільки скоро поміч ширшого загалу може його уратувати від упадку. Часопис сього рода, як „Світ Дитини“ має під теперішню хвилю сповняти неабияку місію і тому він не може і не сміє упасти. Ми в останнє відзиваємося до сих кругів нашого громадянства, які справами виховання українських дітей ревно займаються, щоби подали нам свою помічну долоню. В останнє просимо також наших довжників про вирівнювання залеглистих, які йдуть у десятки тисяч, бо в противнім разі будемо приневолені подати їх імена до прилюдного відома.

Адміністрація.

Марійка Дубовець у Стрию: Реклямовані числа 4 і 5 висилаємо вже в друге рекомандовано. Повідоми нас, чи надійшли до Тебе. На будуче спізнених реклямацій не будемо полагоджувати.

Стефан і Василько Коржинські в Дрогобичі: Як будете постійно у Львові в школі, то будете дуже часто заходити до „Світика“, правда? Як подобався Вам Бурко?

Юліян Генік у Люцій: Твоя загадка трошки нескладна і слабонька. Уложити загадку — се не легка річ. Прикметою доброї загадки є якась нова (оригінальна) форма та інтересний зміст.

М. З. й Д. Рабії в Самборі: А чому Ви призабули на свого приятеля „Світика“? Ваша розвязка з ч. 17 наспіла вже запізно і тому нема Вас у списі. Як Вам подобався „Бурко“ — і чи знали Ви його?

Теодор Семенюк — Канада: Лист з долями ми одержали тай вислали Вам усі числа, які доси появилися. Просимо не забувати про нас і на дальше. Ми надіємося, що небаром у цілій провінції Саскачевані не буде ні одної фарми, де не було би „Світа Дитини“. Ся газетка бажає кріпити серденька кожної української дитини, чи над Мічігеном, чи Амуром, чи в бразилійських пушах, чи у підніжжя сніговерхого Кавказу. „Світик“ несе на своїх крилах слова, що мають всі діточки одної Нені, розкинені по ши-

рокім світі зєдинити в одноцільне огнище, якому на імя: Соборна Україна!

Любка й Мірко Німців у Перемишлі: Ви перший раз надіслали розвязки і хочете за се премію? Знайте, що премію одержує тільки сей, що постійно присилає розвязки і терпеливо чекає своєї черги при льосованню.

В. Петеш у Болехові: За бажаними книжечками зверни ся просто до Книгарні Н. Т. ім. Шевченка у Львові, Ринок, 10.

Маруся Штелігівна в Рясіві: Але-ж Дорога Приятелько, „Світик“ радіє з такого „гріха“ як Твій. Присилай отже всі свої „гріхи“, які доси наброїла, а він розгляне їх в них і виявить їх під бажаним псевдонімом, перед широким світом. Твої передвоєнні ще „гріхи“ в „Дзвінку“ „Світик“ читав і вони йому дуже подобалися. Він же отже на сі „гріхи“, що їх списала цілий сшиток, у гірських затишку в часі вакацій у доброго Дідуна.

Мілоня Даньковська в Луці: „Світик“ прийде на другі вакації до Тебе в гостину, щоби покоштувати меду від того роя, що Ти на нього так довго вичікувала і вкінці зловила та всадила до нового „арешту“. Видиш, яка Твоя Тіточка добра! Як довго зашанувала ще свою газетку і тепер Ти з неї користуєшся. Тіточному братчикови скажи, що „Богданко“ перебуває під сю пору в Ланцуті у українській команді. Туди треба до нього писати. „Світик“ при нагоді перекаже се, про що просиш, а Ти попроси тіточного братчика, щоби написав для „Світика“ історію про веселого „цапа градоначальника“.

Хто з Вас, Любі читачі, не складає „Світика“ в річник, то нехай пришле нам 7 (семи) число з 1 лютого с. р., а ми за се дамо Вам Шевченківське число „Світа“ або книжечку „Зоряний хлопчина“ або заплатимо 5 Марок. Примірник мусить бути цілий і незнищений та не подертий.

Виказ жертв,

що зложили читачі „Світа Дитини“

(в марках).

На Рідну Школу: О. й І. Потерейківні 5, О. Ключниківна 5. Разом доси зібрано: **212 Мк.**

На воєнні сироти: Ст. Б. і Г. Гела 70, О. й І. Потерейківні 5. Разом доси зібрано: **614 Мк 40 ф.**

На інтернованих учителів: О. й І. Потерейківні 5. Разом доси зібрано: **23 Мк.**

На пресовий фонд „Світа Дитини“: О. й Потерейківні 10, Ю. Великанович 7, О. Равлюк 8, О. Ключниківна 5, Россович 7, М. Штелігівна 10, О. Тимочко 22, Стефан Терлецький, четар У. С. С. 627 Мк, яко збірка старшин Укр. Збірної станиці в Ланцуті, М. Прокопівна 20 Мк (збірка). Разом доси зібрано: **1537 Мк 40 ф.**

Передплата на рік 1920 місячно:

10 марок, 2 франки, $\frac{1}{2}$ долара, 2 ліри, 2 шілінги, 4 рублі, 100 гривен.

:: :: :: Поодинокое число коштує 5 марок. :: :: ::

Редакція і Адміністрація: Ринок, ч. 10.

Замовлення на висилку часописи та передплату прямувати на адресу: Михайло Таранько, Львів, вул. Зіморівича, ч. 3.